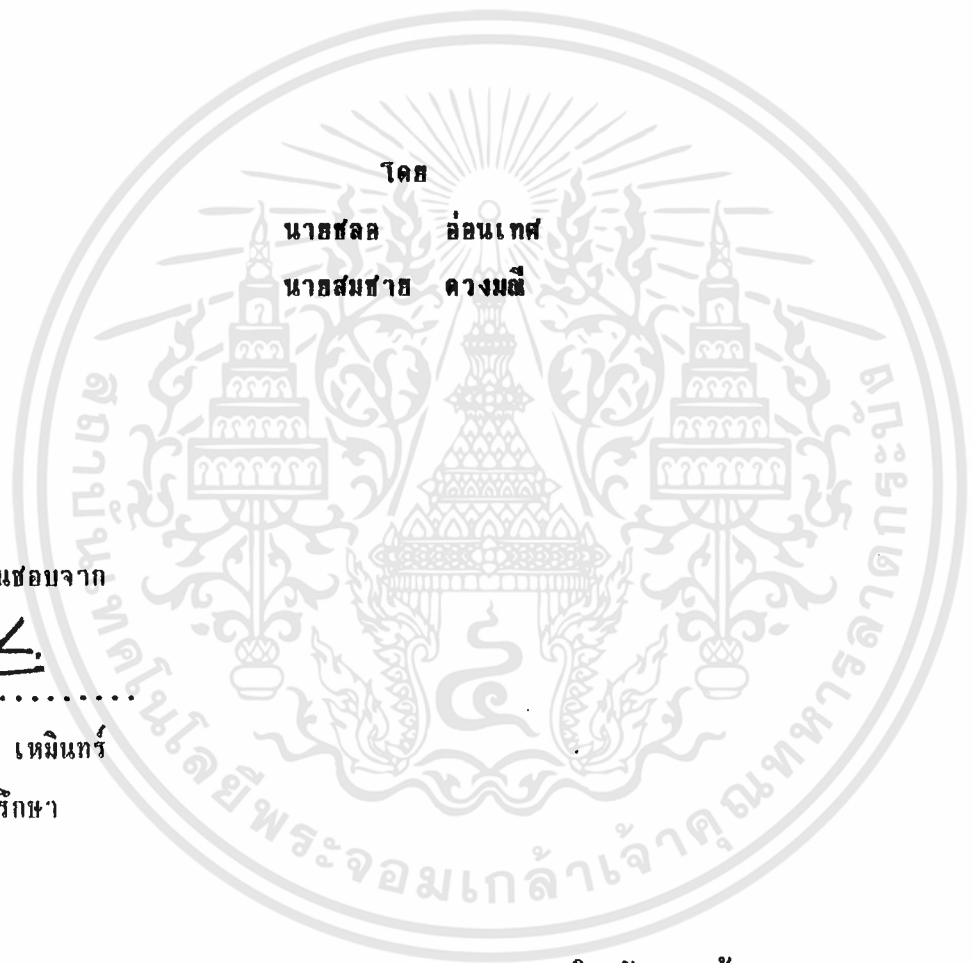

ใบรับรองปัญหาพิเศษปริญาตรี
ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช

4
เรื่อง

การศึกษาและวิเคราะห์ส่วนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร
Study and Analysis to the Republic parks of Bangkok

โดย

นายชวลิต อ่อนเทศ
นายสมชาย ดวงมณี

ได้พิจารณาเห็นชอบจาก

.....
อาจารย์สุภร เหมินทร์
อาจารย์ที่ปรึกษา

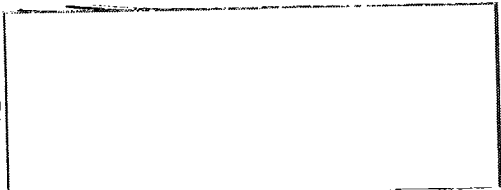
ภาควิชารับรองแล้ว

.....
.....

(อาจารย์ปัญญา โพธิ์รัฐรัตน์)

หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช

วันที่ 25 เดือน ๗ ปี พ.ศ. ๒๕๓๖

ปพ.

2337
2536

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งหากนำไปใช้

14549

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษาและวิเคราะห์ส่วนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร
Study and Analysis to the Republic parks of Bangkok

โดย
นายชลอ อ่อนเทศ
นายสมชาย ดวงมณี

อาจารย์ที่ปรึกษา
อาจารย์ศุภร เหมินทร์

T100255

เสนอ
ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

ปก.
๕๑๓๓ ก
๑๕๑๘
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์)
พุทธศักราช 2536

เลขที่.....
เลขทะเบียน.....
วันเดือนปี.....

T100255
17 JUN 2009

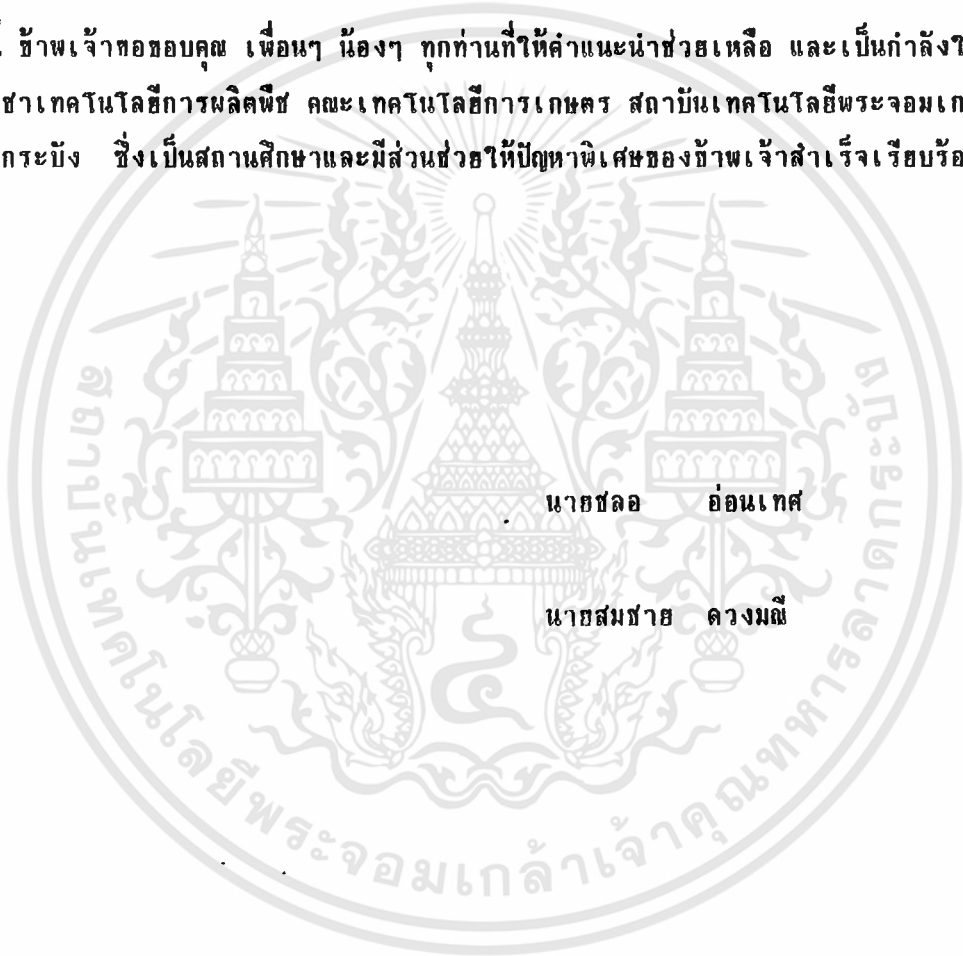
สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ศุภร เหมินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษที่เคารพ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ตลอดจนช่วยแก้ไขปัญหาพิเศษเล่มนี้จนสำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ และข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.สุพหล เศรษฐบุตตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธีรชาติ เพ็ญชาแสง และเจ้าหน้าที่กองสวนสาธารณะกรุงเทพมหานครทุกท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำแนวทางการจัดทำปัญหาพิเศษจนสำเร็จ และขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่เป็นกำลังใจ และสนับสนุนในการศึกษาครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าขอขอบคุณ เพื่อนๆ น้องๆ ทุกท่านที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจ และขอขอบคุณภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ซึ่งเป็นสถานศึกษาและมีส่วนช่วยให้ปัญหาพิเศษของข้าพเจ้าสำเร็จเรียบร้อยไปด้วยดี

นายชโล อ่อนเทศ
นายสมชาย ดวงมณี

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษาและวิเคราะห์ส่วนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร

(Study and Analysis to the Republic parks of Bangkok)

การศึกษาเรื่องส่วนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร มีการศึกษาส่วนสาธารณะของกรุงเทพมหานครจำนวน 14 ส่วน ได้แก่สวนลุมพินี สวนจตุจักร สวนพระนคร สวนสราญรมย์ สวนธนบุรีรมย์ สวนหลวง ร.9 สวนน้ำบึงกุ่ม สวนหนองจอก สวนรมณีนาถ สวนอุทยานเบญจสิริ สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ สวนกุหลาบอินทรา สวนสาธารณะถนนราชวิถี-รางน้ำ สวนป้อมพระสุเมรุ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2537 ถึง 31 มีนาคม พ.ศ. 2537 ระยะเวลา 3 เดือน เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา ข้อมูลพื้นฐาน รูปแบบโครงสร้างของสวน แนวคิดในการออกแบบสวนสาธารณะ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการจัดการสวนสาธารณะ พบว่าประวัติความเป็นมาและข้อมูลพื้นฐานของแต่ละสวนมีความแตกต่างกัน และการออกแบบสวนสาธารณะมีทั้งส่วนที่คล้ายคลึงกันและส่วนที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของพื้นที่ ขนาดของสวน อุปนิสัยและขนบธรรมเนียมประเพณีของประชาชนในแต่ละพื้นที่ และวัตถุประสงค์ในการจัดสร้างสวนสาธารณะ อีกทั้งแต่ละสวนมีปัญหาอุปสรรคในการจัดการสวนที่คล้ายคลึงกันและมีส่วนที่แตกต่างกันบ้าง ในส่วนที่มีประชาชนเข้าไปใช้บริการสวนสาธารณะจำนวนมาก จะมีปัญหามากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สารบัญตาราง	(1)
สารบัญภาพ	(2)
คำนำ	1
วัตถุประสงค์	2
ตรวจสอบเอกสาร	3
วิธีการศึกษา	12
การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสวนสาธารณะ	14
การศึกษาแนวคิดในการออกแบบสวนสาธารณะ	37
ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดการสวนสาธารณะ	102
สรุปและวิจารณ์ผลการศึกษา	106
เอกสารอ้างอิง	108

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
- ตารางเปรียบเทียบพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ ต่อจำนวนประชากร 1,000 คน	8
- ตารางเปรียบเทียบพื้นที่พักผ่อนต่อพื้นที่ทั้งหมด	9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

เรื่อง	หน้า
ทัศนียภาพภายในสวนลุมพินี	38
ภาพที่ 1 ส่วนป่าลุ่ม	38
ภาพที่ 2 ถนนและมุมรั้วพักผ่อน	38
ภาพที่ 3 สระน้ำและการเล่นกิจกรรมน้ำและเรือพาย	39
ภาพที่ 4 กิจกรรมการออกกำลังกาย	39
ภาพที่ 5 พื้นที่โล่งแจ้งภายในสวน	40
ภาพที่ 6 หอนาฬิกา	40
ภาพที่ 7 แผนที่สวนลุมพินี	41
ทัศนียภาพภายในสวนจตุจักร	44
ภาพที่ 8 นาฬิกาตอกไม้	44
ภาพที่ 9 หอนาฬิกา	44
ภาพที่ 10 ส่วนสุขภาพเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระรัตนราชสุดาฯ	45
ภาพที่ 11 ลานเอนกประสงค์	45
ภาพที่ 12 สนามเด็กเล่น	46
ภาพที่ 13 หอเกียรติภุมรินทร์ไฟ	46
ภาพที่ 14 แผนที่สวนจตุจักร	47
ทัศนียภาพภายในสวนพระนคร	49
ภาพที่ 15 ทางเข้าสวนพระนคร	49
ภาพที่ 16 ศาลาพักผ่อน	49
ภาพที่ 17 สัญลักษณ์สวนและลานเอนกประสงค์	50
ภาพที่ 18 ส่วนพุกกษาศาสตร์	50
ภาพที่ 19 สนามกีฬา	51
ภาพที่ 20 แผนที่สวนพระนคร	52
ทัศนียภาพภายในสวนสราญรมย์	54

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

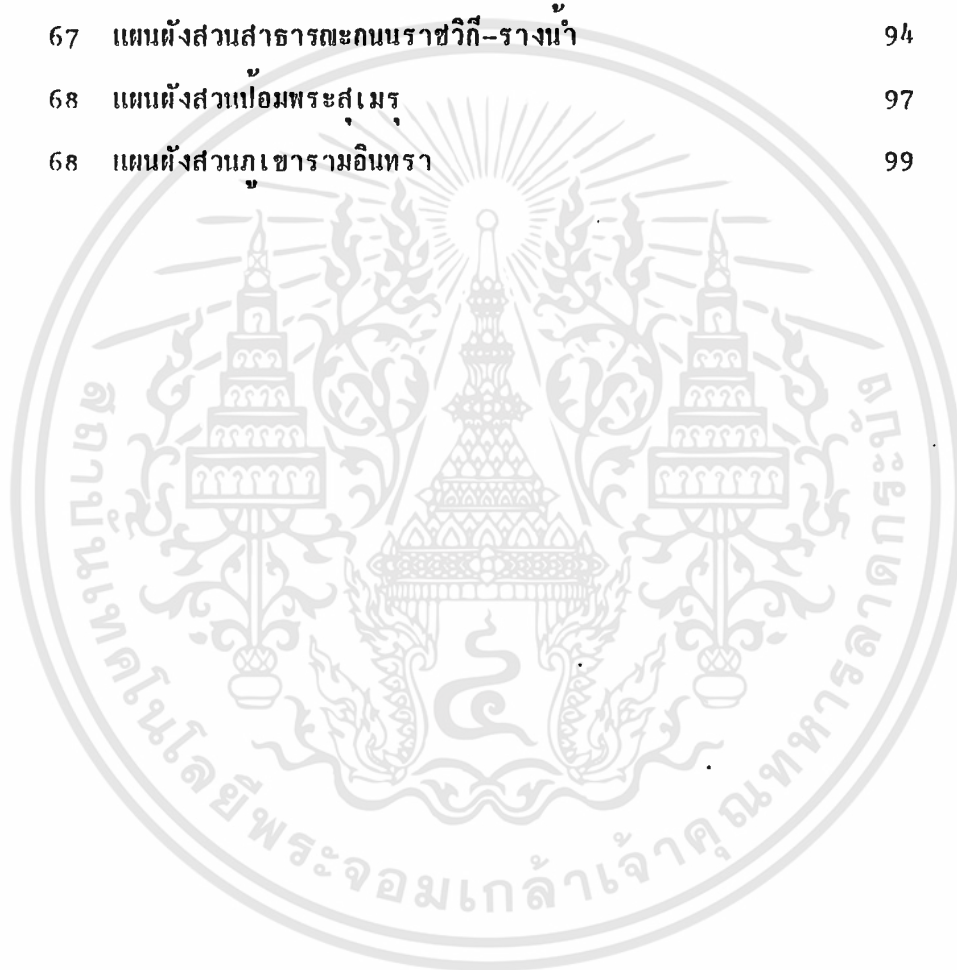
เรื่อง	หน้า
ภาพที่ 21 น้ำพพานโลหะ	54
ภาพที่ 22 สระน้ำและอนสาวรีย์พระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์	54
ภาพที่ 23 ศาลาทักรอนและทัศนียภาพภายในสวน	55
ภาพที่ 24 ต้นมะฮอกกานีภายในสวนสราญรมย์	55
ภาพที่ 25 สวนไม้ดอก	56
ภาพที่ 26 ซุ้มประตูทางเข้า	56
ภาพที่ 27 แผนผังสวนสราญรมย์	57
ทัศนียภาพภายในสวนธนบุรีรมย์	59
ภาพที่ 28 ทางเข้าสวนและศาลาชมวิว	59
ภาพที่ 29 สวนป่าลุ่ม	59
ภาพที่ 30 สะพานข้ามสระน้ำ	60
ภาพที่ 31 น้ำตก	60
ภาพที่ 32 สวนไม้ดอกและศาลาทักพอน	61
ภาพที่ 33 สวนไม้ดอก	61
ภาพที่ 34 แผนผังสวนธนบุรีรมย์	62
ทัศนียภาพภายในสวนหลวง ร.9	65
ภาพที่ 35 หอรัชมงคลและทัศนียภาพด้านหน้า	65
ภาพที่ 36 บริเวณอุทยานมหาราช	65
ภาพที่ 37 สวนไม้ดอก	66
ภาพที่ 38 ตระพังแก้วเก็บน้ำและประติมากรรมเทิดพระเกียรติ	66
ภาพที่ 39 น้ำตกภายในสวนรมย์บุรี	67
ภาพที่ 40 อาคารจิ๋วเอสสิกโกมและพันธุ์ไม้ทะเลทราย	67
ภาพที่ 41 แผนผังสวนหลวง ร.9	68
ทัศนียภาพภายในสวนน้ำบึงกุ่ม	70

สารบัญภาพ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ภาพที่ 42 สระน้ำและศาลาพักผ่อนบริเวณเกาะกลางน้ำ	70
ภาพที่ 43 สระน้ำ สะพาน และเกาะกลางน้ำ	70
ภาพที่ 44 สระเก็บน้ำ	71
ภาพที่ 45 สระน้ำ น้ำตก ภายในสวนน้ำบึงกุ่ม	71
ภาพที่ 46 แตนตังสวนน้ำบึงกุ่ม	72
ทัศนียภาพภายในสวนหนองจอก	74
ภาพที่ 47 ส่วนพุทธศาสน์และเวทีกลางแจ้ง	74
ภาพที่ 48 ศาลาพักผ่อนและสวนหย่อม	74
ภาพที่ 49 สระเก็บน้ำ	75
ภาพที่ 50 ส่วนสมนไพร	75
ภาพที่ 51 แตนตังสวนหนองจอก	76
ทัศนียภาพภายในสวนรมดีนาถ	79
ภาพที่ 52 ประติมากรรมประกอบน้ำพุ	79
ภาพที่ 53 ป้อมยามอนุรักษ์และสวนสุขภาพภายในสวน	79
ภาพที่ 54 ป้อมยามกำแพง เรือนจำที่อนุรักษ์ไว้เป็นโบราณสถาน	80
ภาพที่ 55 ลักษณะทั่วไปภายในสวน	80
ภาพที่ 56 ลานเอนกประสงค์	81
ภาพที่ 57 พื้นที่โล่งแจ้งภายในสวน	81
ภาพที่ 58 แตนตังสวนรมดีนาถ	82
ทัศนียภาพภายในสวนเบญจสิริ	85
ภาพที่ 59 ประติมากรรมรูปปั้นเหรียญที่ระลึก	85
ภาพที่ 60 ประติมากรรมแสงทางเดินภายในสวน	85
ภาพที่ 61 ทางเดินและกระบะต้นไม้	86
ภาพที่ 62 สนามเด็กเล่น	86

สารบัญภาพ (ต่อ)

เรื่อง		หน้า
ภาพที่	63 ส่วนสุโขภาพ	87
ภาพที่	64 สนามกีฬาภายในสวนอุทยานเบญจสิริ	87
ภาพที่	65 แพนด้าสวนเบญจสิริ	88
ภาพที่	66 แพนด้าสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์	91
ภาพที่	67 แพนด้าสวนสาธารณะถนนราชวิถี-รางน้ำ	94
ภาพที่	68 แพนด้าสวนเป็อมพระสุเมรุ	97
ภาพที่	68 แพนด้าสวนภูเขารามอินทรา	99

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาและวิเคราะห์สวนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร
Study and Analysis to the Republic parks of Bangkok

คำนำ

มนุษย์ที่เกิดมาในโลกนี้ สภาพพื้นฐานของจิตใจโดยแท้จริง ต้องการและแสวงหาแต่สิ่งที่สวยงาม ไม่ว่าจะสวยงามตามธรรมชาติหรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เพราะความสวยงามก่อให้เกิดความพึงพอใจ ความสุขทางใจ ได้มีจิตแพทย์บางท่านกล่าวว่า " จิตใจที่มีทุกข์ ร่างกายจะเป็นสุขได้อย่างไร" ในทำนองเดียวกัน การที่จะพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสังคม จำเป็นต้องพัฒนา 3 องค์ประกอบคือ ร่างกาย สมอง และจิตใจ

ในอดีตที่ผ่านมา โลกอุดมไปด้วยธรรมชาติต่างๆ ที่สวยงามงดงาม มีพืชพรรณนานาชนิด ประกอบด้วยขุนเขา ลำห้วย น้ำตก ลำธาร สัตว์ป่า เป็นองค์ประกอบทางธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์แก่สุขภาพจิตใจ เมื่อจำนวนพลโลกมากขึ้น สภาพความสวยงามทางธรรมชาติในอดีตถูกทำลายลงมาก อันเกิดจากมนุษย์หรือสภาพแวดล้อมของธรรมชาติเอง ทำให้สภาพธรรมชาติที่งดงามถูกเปลี่ยนแปลงไป ก่อผลกระทบต่อนุ้มนุ้ทางจิตใจและอารมณ์ ภาวความสุขุม เยือกเย็น มนุษย์บางส่วนจึงอยู่ในสภาพจิตใจที่ว้าวุ่น ก่อให้เกิดปัญหาสังคมมากมาย โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว เช่น กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นศูนย์รวมความเจริญทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง จึงเป็นเสมือนศูนย์รวมของปัญหาทุกสิ่งทุกอย่าง ก่อให้เกิดผลลัพธ์ในเชิงลบที่ปรากฏอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้คือ มลภาวะเป็นพิษต่างๆ เช่น อากาศเป็นพิษ และเสียงดังเกินไป การจราจรติดขัด น้ำเน่าเสีย การเกิดชุมชนแออัด ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเมืองใหญ่เช่นนี้ จึงมีปัญหาด้านร่างกาย จิตใจ และสมองด้วย ดังนั้น ภาครัฐได้เล็งเห็นถึงปัญหาดังกล่าว จึงมีนโยบายให้มีการสร้างสวนสาธารณะและพื้นที่สีเขียว เพื่อผ่อนคลายปัญหาดังกล่าวให้ทุเลาเบาบางลงบ้าง ข้าพเจ้าจึงให้ความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสวนสาธารณะมากขึ้น และหาแนวทางการพัฒนาสวนสาธารณะในอนาคตต่อไป

1. เพื่อศึกษาค้นคว้า ประวัติความเป็นมา ตลอดจนรูปแบบโครงสร้างของสวนสาธารณะใน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาแนวคิดในการออกแบบโครงสร้างหรือองค์ประกอบของสวนสาธารณะต่างๆ ใน กรุงเทพมหานคร. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับโครงสร้างของสวนสาธารณะในอนาคต
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการจัดการสวนสาธารณะต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร

ตรวจเอกสาร
สวนสาธารณะ (Parks)

ประวัติความเป็นมาของสวนสาธารณะ

เออัมพร (2527) สวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ได้เกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศกรีกเมื่อประมาณ 500 ปี ก่อนคริสต์ศักราช โดยมีวัตถุประสงค์ให้เป็นสถานที่พบปะสังสรรค์กันระหว่างนักปราชญ์และลูกศิษย์ และให้ประชาชนได้พักผ่อนในยามว่าง

สัมฤทธิ์ (2527) กล่าวว่า ในอดีตบรรพบุรุษของมนุษยชาติ มีความรักธรรมชาติ ดังจะเห็นได้ว่า มีสวนลอยบาบิโลน สวนอาศรมของนักพรตที่มีมานานประมาณ 5,000-6,000 ปี ก่อนคริสต์ศักราช ในสมัยที่พระพุทธเจ้ายังทรงมีพระชนม์ชีพอยู่ สวนพักผ่อนได้รับการส่งเสริม โดยมีหลักการอยู่ว่า สวนพุทธศาสนาจะต้องไม่อยู่ใกล้หรือไกลเมืองเกินไป มีทางเข้าออกสวนสะดวก เพื่อให้พุทธศาสนิกชนเข้าไปเคารพสักการะบูชา ทำพิธีทางศาสนาได้ง่าย อีกทั้งไม่วุ่นวายมีเสียงรบกวนในยามกลางวัน และเงียบสงบในยามกลางคืน เหมาะแก่การหาความวิเวกไตร่ตรองธรรมปัญญา พระเจ้าอโศกมหาราชแห่งอินเดีย ได้ส่งเสริมให้มีการสร้างสวนพักผ่อนในเมืองตลอดจนปลูกไม้ร่มเงาประดับถนน กษัตริย์แห่งอินเดียให้การสนับสนุนการสร้างสวนมาตลอด นับตั้งแต่ศตวรรษที่ 6 ถึงศตวรรษที่ 14 สวนตกแต่งจึงเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปบ้างเพราะเป็นสวนในยุคของกษัตริย์เชื้อสายมองโกล สวนมองโกลมีลักษณะพิเศษคือ จะเลือกสถานที่ที่ใกล้แม่น้ำหรือเนินเขา หรือในพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำนิ่ง สร้างสวนพักผ่อนที่มีรูปร่างสี่เหลี่ยม หรือสี่เหลี่ยมผืนผ้า ปลูกไม้ดอก ไม้พุ่มและไม้ร่มเงาขนาดใหญ่ พืชที่ปลูกส่วนมากมีดอกกลิ่นหอม เช่น กุหลาบ มะลิ พร้อมทั้งมีกำแพงล้อมรอบ ในประเทศอียิปต์ได้สร้างสวนฟาโรห์ขึ้นเพื่อเป็นส่วนพักผ่อนที่รวบรวมพืชพรรณต่างๆ มากมายหลายชนิด กษัตริย์ Ramges ที่ 3 ได้สร้างสวนศักดิ์สิทธิ์เพื่อใช้เป็นสถานที่บวงสรวงเทพยดาชั้นถึง 514 แห่ง กรีกสร้างสวนพักผ่อนเป็นขั้นๆ แบบขั้นบันได ชาวโรมันได้สร้างสวนปลูกพืชตกแต่งในรูปแบบสิ่งก่อสร้าง และรูปสัตว์ปลูกพืชใส่ภาชนะขนาดใหญ่ ชุดสระประดิษฐ์ มีน้ำพุกลางสระ ตลอดจนปลูกพืชเป็นกลุ่ม เช่น สน มาเปิ้ล ปาล์ม และไม้พุ่มอีกมากชนิดด้วย การสร้างเป็นทางคดเคี้ยววกวนไปมา ชวนให้เพลิดเพลินเจริญใจ สวนอาหรับมีสระน้ำ น้ำพุ ไม้ผล ไม้พุ่มชนิดที่ยามออกดอกมีกลิ่นหอม สร้างในบริเวณโอเอซิส สวนอาหรับแพร่อิทธิพลไปในยุโรป เช่น สวน Alhambra ที่มีชื่อเสียงในเมือง Granada ในประเทศสเปนซึ่งสวนดังกล่าวยังเป็นต้นแบบที่นำไปสร้างสวนในแคลิฟอร์เนีย และรัฐออริโซนา สหรัฐอเมริกา ในศตวรรษที่ 14 - 16 ซึ่งเป็นสมัยที่มีการฟื้นฟูศิลปวิทยาในประเทศอิตาลี ได้มีส่วนตกแต่งแบบใหม่ ซึ่งประกอบด้วยกำแพงทางเดิน สระน้ำ และสายน้ำ แต่พืชมิได้มีบทบาทเด่นในส่วนลักษณะนี้ รูปแบบสวนพักผ่อนในลักษณะนี้ ได้แพร่ไปในประเทศฝรั่งเศสและออสเตรีย ทำให้เกิดสวนที่มีชื่อเสียงในสมัยพระเจ้า

หลุยส์ที่ 14 ในพระราชวังแวร์ซายส์ ก่อให้เกิดต้นแบบสวนพักผ่อนที่จัดเป็นสัดส่วนหรือสวนประดิษฐ์ (Formal Garden) ขึ้น สวนอังกฤษมีพืชพรรณหลายประเภท ได้แก่ ไม้ผล ไม้ดอก ไม้เลื้อย และไม้เกาะกำแพง ซึ่งแตกต่างไปจากสวนพักผ่อนได้สัดส่วนในยุโรป ส่วนจีนและสวนญี่ปุ่นเริ่มสร้างกันมานาน ก่อนคริสต์ศักราช ส่วนเหล่านี้แสดงถึงความรักธรรมชาติของมนุษย์ในถิ่นแถบนี้ ส่วนจีน และสวนญี่ปุ่น มีส่วนประกอบเป็นภูเขาจำลอง และสายน้ำ แต่จัดสร้างในที่เล็ก ๆ ส่วนใหญ่เป็นสวนพักผ่อนส่วนบุคคลหรือในวัด

จักรพรรดิ (2529) กษัตริย์ของอาณาจักรบาบิโลน ได้จัดสวนประดับขึ้น เพื่อตกแต่งสถาปัตยกรรม โดยพระเจ้าเนบูคัดเนสซาร์ (Nebuchadnezzar) ซึ่งปกครองประเทศระหว่าง ปี 605 - 562 ก่อนคริสตกาล พระองค์ทรงโปรดให้สร้างสวนลอย (Hanging Garden) ปลูกประดับด้วยไม้ดอกอย่างสวยงามบนปราสาทแต่ละชั้น เพื่อให้พระราชินีทรงพอนคลายความเหงา นับเป็นสวนลอยที่ได้รับการยกย่องว่ามีความสวยงามมาก ถือว่าเป็นสิ่งมหัศจรรย์ของโลกชิ้นหนึ่ง ในระยะต่อมาการสร้างสวนลอยแบบนี้ได้แพร่หลายเข้าไปในอาณาจักรกรีกและโรมัน การจัดตกแต่งบริเวณแบบไทย มีมาแต่สมัยสุโขทัยเป็นราชธานี ดังปรากฏในหลักฐานในศิลาจารึกว่า "สร้างป่าหมาก ป่าพลู ทั่วเมืองนี้ทุกแห่ง ป่าพรวักก็หลายในเมืองนี้ ป่าลางก็หลายในเมืองนี้ หมากม่วงก็หลายในเมืองนี้ หมากขามก็หลายในเมืองนี้" ชาวสุโขทัยรู้จักทำสวนผลไม้ จัดปลูกไม้ผลไว้เพื่อบริโภค เช่น ปลูกมะพร้าว มะม่วง เป็นลักษณะไม้ผลที่ให้ประโยชน์ด้านอาหาร และร่มเงา คนไทยมีนิสัยรักต้นไม้มาช้านานแล้ว ดังจะเห็นได้ว่าทุกบ้านเรือนจะปลูกไม้ผล ไม้ดอก และไม้ประดับ ตามบริเวณบ้าน ต่อมาในสมัยอยุธยาได้พัฒนาการปลูกไม้ประดับขึ้นต้น เป็นแถวเป็นแนวในพระราชอุทยาน มีสระน้ำ ปลูกบัว ได้มีการจัดสวนไม้ประดับตกแต่งพระราชวัง และปลูกประดับบ้านเรือน มีทั้งไม้ดอก ไม้ใบ ไม้ตัด การจัดสวนธรรมชาติถึงประดิษฐ์ มีพรรณไม้ยืนต้นขนาดใหญ่และกลาง ตัดตกแต่งเป็นพุ่ม ไม้เลื้อยจะปลูกทำเป็นซุ้ม เป็นรั้ว ไม้เหล่านี้จะให้ทั้งผล ร่มเงา และกลิ่นหอม ความสดชื่นแก่ร่างกายและจิตใจ ในสมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงโปรดให้สร้างพระบรมมหาราชวัง และวัดพระศรีรัตนศาสดารามขึ้น และทรงสร้างพระราชอุทยาน ในพระบรมราชวังชั้นใน นับตั้งแต่รัชกาลที่ 2 เป็นต้นมาได้มีการจัดสวนประดับตกแต่ง บริเวณพระที่นั่ง และพระอุโบสถ การจัดสวนลักษณะประดิษฐ์หรือจินตนาการ แล้วแต่ผู้ออกแบบ โดยมีภูเขา สระน้ำ รูปปั้นแกะสลักเป็นรูปสัตว์ รูปตุ๊กตาจีน รูปปั้นในวรรณคดี พันธุ์ไม้ที่ใช้ตกแต่ง มีลักษณะเป็นพุ่มทรงต่าง ๆ และไม้ตัดไทย เช่น ตะโก ช่อฮ่ม มะขาม ฯลฯ ในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีการติดต่อกับประเทศแถบยุโรปมากขึ้น ศิลปและสถาปัตยกรรมได้แพร่เข้ามาสู่ประเทศไทย การจัดสวนได้รับอิทธิพลจากตะวันตก เช่น บริเวณสนามหญ้า ที่มีรูปปั้นแบบโรมัน ประดับริมทางเดินหรือหน้าอาคาร การปลูกต้นไม้จะตกแต่งอย่างมีระเบียบ จัดปลูกเป็นแถวตัดตกแต่งเป็นรูปทรงแบบเดียวกัน ส่วนไม้คลุมดินหรือไม้ดอก จะปลูกลงในแปลงสี่เหลี่ยมผืนผ้า สลับด้วยไม้พุ่มเตี้ยๆ ตัดแต่งเป็นรูปสี่เหลี่ยม หรือกลม สนามหญ้าปลูกเป็นลานกว้าง ๆ เพื่อการแสดงดนตรี หรือต้อนรับแขกเมือง มีทางเดินปูด้วยแผ่นหิน มีซุ้มไม้เลื้อย สระน้ำพุ รูปปั้นแกะสลัก ศาลาพักผ่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จีน (2535) ในทวีปเอเชียในอดีตพบว่า พระเจ้าคอสโรสที่ 1 (Chosrose I) แห่งประเทศอิหร่าน หรือเปอร์เซีย ได้ทรงสร้างสวนไม้ดอก ไม้ประดับ แบบทรงสี่เหลี่ยม และตกแต่งสนามหญ้าอย่างงดงาม ตั้งแต่ ปี พ.ศ.1074-1122 ส่วนประเทศจีนโบราณซึ่งมีอาณาจักรกว้างใหญ่ไพศาลในขณะนั้น (พ.ศ.1820-1850) พระเจ้าจักรพรรดิ วู่ตี้ แห่งราชวงศ์ฉิน ก็ได้ทรงสร้างสวนไม้ดอกไม้ประดับและสนามหญ้าอันหรูหรางดงามไว้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ จนเป็นที่เลื่องลือไปทั่วแดน บริเวรทัชมาฮัล อนุสรณ์แห่งความรักต่อพระมเหสีของพระเจ้าซำห์ จาฮาน แห่งประเทศอินเดีย ก็ได้สร้างสนามหญ้าที่สวยงามขึ้นประดับประดารอบๆ บริเวณ ทำให้ตัวอาคารโดดเด่นเป็นสง่ายิ่งขึ้น ทางทวีปยุโรป ซึ่งได้รับอิทธิพลการตกแต่งสวนไม้ดอกไม้ประดับและสนามหญ้า มาจากอาหรับ หรือตะวันออกกลาง ในระหว่างสงคราม "ครูเสด" ต่อมาในปี พ.ศ.1843-2031 เซอร์ ฟรานซิส เดรด (Sir Francis Drake) แห่งประเทศอังกฤษ ก็ได้เผยแพร่การเล่นกีฬาโบล์ บนกรีนสนามหญ้า หลังจากนั้นก็มีกีฬาอล์ฟ คริกเกต เกิดขึ้น แพร่กระจายไปยังประเทศสก๊อตแลนด์ และประเทศต่าง ๆ ในยุโรป ซึ่งกีฬาเหล่านี้ ล้วนแล้วแต่ต้องเล่นในสนามหญ้าที่มีการสร้างอย่างถูกหลักวิชาการ

แนวคิดในการออกแบบสวนสาธารณะ

เลียมพร (2527) กล่าวว่า บริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจที่มีขนาดไม่ใหญ่มากนัก และมีคนใช้สถานที่นั้นมากควรใช้วัสดุพื้นแทนหญ้า เพราะช่วยทำให้เกิดความสวยงาม และความสะอาดในการใช้มากกว่า โดยเว้นกระเบปปลูกต้นไม้ไว้เป็นระยะ ตามรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม สวนสาธารณะ หรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่ขุ่ยริมถนน ควรจัดให้สวยงาม และมองเห็นได้ง่าย โดยจัดเป็นกลุ่มใหญ่ไว้สี่มุมสี่ จะทำให้สะดวกมากกว่าจัดเป็นสวนหย่อมเล็กๆ น้อยๆ และควรมีถึงระยะเป็นระยะตามทางเดินเท้า ส่วนสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่อยู่บริเวณจุดศูนย์กลางของเมืองต่างๆ ซึ่งอาจเป็นที่ตั้งของอนุสาวรีย์ที่สำคัญ ควรจัดบริเวณรอบๆ ให้สวยงามด้วยไม้ดอกไม้ประดับชนิดต่างๆ ทำให้น่าพักผ่อนหรือเดินเล่น และช่วยเพิ่มคุณค่าของอนุสาวรีย์นั้นๆ ด้วยการสร้างสวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจแบบประดิษฐ์ขึ้น อาศัยรูปทรงเรขาคณิตเป็นหลักในการจัด มีการตัดแต่งต้นไม้เป็นรูปสี่เหลี่ยม วงกลม ฯลฯ ลักษณะการจัดมีความสมดุลกันทั้งซ้ายและขวา การจัดสวนแบบนี้เหมาะกับสถานที่ราชการ หรือพิพิธภัณฑ์ เพราะให้ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และสวยงามด้วย แต่ต้องมีการดูแลอย่างสม่ำเสมอ การจัดสวนแบบธรรมชาติเป็นการจัดที่อาศัยความสมดุลกันในจังหวะการวางต้นไม้เป็นหลักในตำแหน่งต่าง ๆ โดยไม่จำเป็นต้องมี 2 ข้างที่เหมือนกัน ต้นไม้ที่ปลูกก็ปล่อยให้รูปทรงตามธรรมชาติ เกาะกลางถนน วงเวียน จัดสวนให้เป็นกลุ่มใหญ่มองเห็นได้ง่ายในขณะจรดวิ่ง ใช้สี่สีดสีเพียง 2-3 สีเท่านั้น Madurodam ประเทศ Holland เป็นที่พักผ่อนที่น่านใจมาก โดยรวมสถานที่ที่สำคัญของประเทศไว้ที่เดียวกัน และก่อสร้างลงพร้อมจัดสวนประกอบ โดยตัดแต่งต้นไม้ให้มีขนาดเล็ก ตามสัดส่วนของอาคาร กระเบปปลูกต้นไม้ ช่วยเป็นฉากหลังให้กับที่นั่ง หรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงขอบเขตของสถานที่ ถ้าเป็นไม้ดอก ก็จะเป็นจุดสนใจที่ตีบริเวณนั้น รูปปั้นต่าง ๆ เป็นจุดเด่นในส่วนสาธารณะ อาจวางเดี่ยว ๆ หรือจัดต้นไม้ประกอบก็ได้ นับว่าเป็นส่วนสาธารณะที่โชว์ผลงานของศิลปินได้เหมาะสมที่สุด ส่วนสาธารณะที่เห็นความงามของไม้ดอกในฤดูกาลต่างๆ เช่น กุหลาบ กุหลาบไม้ผลิ จะมีไม้เมืองหนาวออกดอกสวยงาม โดยจัดให้มีแปลงไม้ดอกสีสดในตำแหน่งต่างๆ ที่เหมาะสมกับสถานที่ทั่วไปในบริเวณสวนจะทำให้ส่วนสาธารณะมีความน่าสนใจมากขึ้น เพิ่มเติมความงามด้วยน้ำพุ น้ำตก เรือนเพาะชำโชว์พันธุ์ไม้ต่างๆ และให้ความสะดวก เกี่ยวกับร้านอาหาร สุกา ศูนย์ให้คำแนะนำความรู้เกี่ยวกับสวนสาธารณะทั่วไป สวนสาธารณะบางแห่งมีประชาชนไปใช้เพื่อการพักผ่อนมาก เพราะอยู่ในชุมชน ควรขยายงานด้านการกีฬา สวนสนุกหรือสวนสุขภาพ เพื่อให้ส่วนสาธารณะมีประโยชน์สมบูรณ์มากขึ้น

สวนสาธารณะบางแห่งในสิงคโปร์ จัดแบบสวนญี่ปุ่น โดยจุดเด่นอยู่บริเวณทางเข้าสวน จัดเป็นส่วนกรวดและไม้พุ่มตัดแต่งเป็นทรงกลมตามแบบญี่ปุ่น เน้นความเป็นสวนญี่ปุ่น ที่สวนกรวด หิน ไม้พุ่มเตี้ย ตะเกียงที่โถง สะพาน อาคาร ศาลาพักผ่อนมีบ่อเลี้ยงปลาคราฟที่ บริเวณใกล้อาคารชายเครื่องคืม ส่วนสวนใหญ่แบ่งเป็น 2 ส่วน คือบริเวณที่เป็นที่โถงที่เป็นสนามหญ้า ไม้พุ่ม เพื่อให้ได้รับแสงแดด และอากาศบริสุทธิ์ และอีกบริเวณหนึ่งเป็นที่ทับคือมีไม้ใหญ่ให้ร่มเงา เพื่อเป็นที่พักผ่อน นั่งเล่น สวนสาธารณะทั่วไปควรมีทั้งที่โถงและที่ทับ เพื่อสนองความต้องการ ในการใช้ทั้งสองประเภท การสร้างสวนสาธารณะ โดยปรับปรุงสภาพป่าที่กร้างให้เหลือไม้ใหญ่ ที่มีโคนโปร่งและทำสนามหญ้าทั่วไปบริเวณสวน โดยอนุรักษ์ทรงเดิมไว้ให้มากที่สุด แล้วเพิ่มองค์ประกอบของสวนสาธารณะเข้าไป เช่น ทำทางเดินและถนนให้เดินชมสวนได้ทั่วบริเวณ สร้างศาลาพักผ่อนและเพิ่มไม้พุ่ม ไม้ดอกความงามเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมเดิมในสิงคโปร์จัดเป็นส่วนเงิน โดยใช้สาและไผ่ เป็นหลักในการจัด มีจุดเด่นโดยการสร้างน้ำตกจำลอง และสระบัว การสร้างลำธารรอบบริเวณ แบ่งบางจุดเป็นที่ตกปลา ปิคนิค มีแก่งหินสูงหลายชั้น เพื่อกั้นวิวโดยรอบ ใช้ก้อนหินขนาดใหญ่เพื่อทำเป็นทางข้ามลำธาร หรือทำสะพานข้ามลำธารใช้สีชาวจะเกิดจุดเด่นและสวยงามตา ส่วนศาลา อาคาร ร้านอาหาร หอคอยชมวิว สร้างตามแบบอาคารจีนทั่วไป สีส่วนใหญ่ที่ใช้คือ สีเหลือง สีขาว และสีแดง ส่วนสาธารณะอาจมีพิพิธภัณฑ์หรือศิลปะวัตถุทางโบราณคดีร่วมอยู่ในสวนด้วย การจัดสวนที่ใช้พรรณไม้ให้เป็นบรรยากาศที่เข้ากับศิลปะวัตถุอื่นๆ หรืออาจจัดให้มีสถานที่ว่ายน้ำขนาดใหญ่ มีสวนสนุกสำหรับเด็กๆ และวัยรุ่น ควรเลือกพันธุ์ไม้ประเภทป่าดง ในการจัดสวนเพราะสะดวกในการดูแลรักษา ทั้งต้นไม้ และสระน้ำ สวนสาธารณะจัดให้เป็นแหล่งรวมความรู้ทางธรรมชาติ และพักผ่อน มีสัตว์น้ำ หรือทำเป็นสวนสัตว์ ให้เด็กๆ ได้ชม และรู้จักสัตว์ต่างๆ มีปลาขนาดใหญ่ และจัดให้ผู้ชม ให้อาหารปลา และสัตว์อื่นๆ ได้ จะทำให้ผู้มาเที่ยวชมได้ทำกิจกรรมต่างๆ และรู้สึกสนุกสนาน การจัดทำสวนสาธารณะแบบประติมากรรมรูปทรงเรขาคณิตเป็นหลักในการจัด มีการออกแบบเป็นเหลี่ยม วงกลม เส้นโค้ง และมีความสมดุลกันทั้ง 2 ด้าน การดูแลต้นไม้ต้องตัดแต่งเป็นรูปเหลี่ยมวงกลมอยู่เสมอ เหมาะสำหรับจัดสวนสาธารณะในสถานที่ราชการ พิพิธภัณฑ์เพราะเป็นระเบียบเรียบร้อย การจัดสวนแบบธรรมชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชาติ เป็นการจำกัดที่อาศัยความสมดุลย์ในจังหวัดการวางต้นไม้ในตำแหน่งต่างๆ โดยไม่จำเป็นต้องมีสองข้างที่เหมือนกัน ต้นไม้ที่ปลูก ก็ปล่อยให้ให้มีรูปทรงตามธรรมชาติ มีการดูแลบ้าง เพียงตัดแต่งกิ่งที่เป็นโรคหรือแมลงทำลาย หรือกิ่งที่ทำให้ร่มกับเกินไปออกบ้าง เพื่อความสวยงามบ้างและควรมีป้ายบอกชื่อสวนในบริเวณทางเข้าทั่วไป มีแผนที่ หรือแผนผังแสดงขอบเขต และตำแหน่งต่างๆ ของสวนสาธารณะ มีป้ายบอกทางและสถานที่ว่าเป็นที่ใด มีป้ายบอกเตือนบริเวณที่มีอันตราย เช่น ถนนลื่น มีสัตว์ป่า ดินพัง ทางขาด หรือทำรั้วกั้นในบริเวณที่ไม่ปลอดภัย กั้นริมแม่น้ำ สระน้ำ เมื่อส่วนนั้นใกล้สนามเด็กเล่น ถนนภายในสวนสาธารณะควรมีขนาด ความกว้าง ส่วนโค้งและสัดส่วนต่างๆ ตามมาตรฐานทั่วไป เพื่อความปลอดภัยในการขับขี่ มีที่จอดรถ และต้นไม้ที่ร่มรื่นสองข้างทาง เพื่อความสวยงาม และความสบายใจแก่ผู้ใช้สถานที่ และควรแยกทางเดินออกจากถนนอย่างเด็ดขาด แบ่งถนนออกเป็นถนนขนาดใหญ่ ถนนขนาดกลาง และถนนขนาดเล็ก หรือทางเท้า ไปยังจุดต่างๆ ที่ต้องการได้โดยสะดวก และไม่ทำลายความสงบ ของจุดอื่นอีกด้วย ถ้าการวางการสัญจรไม่ดี เช่นใช้ถนนใหญ่ผ่านหมดทุกจุด ถ้าต้องการไปจุดสุดท้ายก็ต้องผ่านทุกจุด ทำให้การจราจรติดขัด และเกิดความไม่สงบในแต่ละจุด การออกแบบทิศทางทางเดิน ต้องคำนึงถึงว่าจะทำอย่างไรให้เขาไปยังจุดหมายที่ต้องการได้สะดวก ไม่ติดขัดเมื่อเดินไปยังจุดต่างๆ ที่น่าสนใจ ทำได้โดยการกำหนดทิศทางทางเดินให้เหมาะสมต่อเนื่อง จากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่งโดยไม่ผ่านลานจอดรถหรือสนามเด็กเล่น การสร้างจุดเด่นที่มองเห็นง่าย ช่วยในการจดจำตำแหน่ง และทิศทาง ช่วยไม่ให้ผู้เที่ยวหลงลืม หรือสับสนในแปลน จึงควรมีตำแหน่งที่เด่นๆ และเห็นได้ชัดเพื่อเป็นที่สังเกต เช่น รูปปั้นขนาดใหญ่ หอนาฬิกา หอคอยชมวิว อาคารรูปร่างแปลกๆ ซึ่งสามารถมองเห็นได้ทุกมุม ของบริเวณสวนและกำหนดว่าอยู่ทางทิศใด เพื่อป้องกันการหลงทางที่อาจเกิดขึ้นได้ สวนสาธารณะถ้าอยู่ในแหล่งที่มีพวกริมจลาจลชีพมาก ก็ควรออกแบบให้โปร่ง สดใส มองเห็นวิวภายในจากถนนได้ง่าย ให้ตำแหน่งทางเข้าอยู่ใกล้ถนนใหญ่ที่คนผ่านไปมา ส่วนสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในสวนสาธารณะ เช่น ตึก ป้าย โต๊ะปิกนิก จุดนั่งพักผ่อนจะมีมั่นคง แข็งแรงเคลื่อนย้ายไม่ได้ จึงควรออกแบบให้สวยงามทั้งที่มีขนาดใหญ่ นึกและเคลื่อนย้ายไม่ได้ และต้นไม้ควรอยู่ในสภาพที่ปลอดภัยจากการทำลาย เช่น เมื่อปลูกต้นไม้ใหม่ๆ ควรมีที่กั้นไม้ให้คนเข้าไป จนโตเต็มทีปลอดภัยแล้วจึงเอาออก การออกแบบควรยึดหลักความปลอดภัยในการเล่นต่างๆ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างการละเล่นแต่ละอย่าง เพื่อไม่ให้ไปเกิดอันตรายกับส่วนอื่นๆ ได้ เช่น ไม้ให้ลูกบอลเล่นลงไปในกลุ่มคน หรือไม่ให้ทางระบายน้ำอยู่กลางสนามฟุตบอล การยกกระดานให้สูงขึ้นเพื่อเล่นกระดานเลื่อน แต่ก็ต้องไม่ให้สูงเกินไปจนตกลงมาชนขาหัก ควรหาตำแหน่งที่มีความลาดเอียงอยู่แล้วเพื่อทำเป็นที่วางกระดานเล่น ระดับที่แตกต่างจะได้ไม่ชัดเจนเกินไป ทุกจุดที่มีการละเล่น ควรมองเห็นรอบๆ ด้านไม้ปล่อยให้เด็กที่กำลังไปเฝ้าเกิดพลาดตกลงไปในแอ่งน้ำต่างๆ ที่มองไม่เห็น หรือควรมีตำแหน่งที่ผู้ปกครองมองเห็นเด็กเล่นได้ แต่ไม่ควรอยู่ในบริเวณเดียวกัน การทำให้สวนสาธารณะของผู้คน ต้องการอิสระและเสรีภาพในสถานที่ต่างๆ ทั่วไปมักจะเห็นป้ายเขียนบอกไว้ในสถานที่ต่างๆ ว่า "อย่า" หรือ "ห้าม" เช่น อย่าเดินในสนามหญ้า อย่าเก็บดอกไม้ ห้ามเข้าไปในบริเวณนี้ ฯลฯ ซึ่งป้ายเหล่านี้ทำให้ความสนุกและความสนุกในการใช้สถานที่ลดน้อยลง จึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ควรเปลี่ยนคำว่า "อย่า" มาเป็น "เชิญ" แต่ในรูปของการออกแบบ โดยการวางตำแหน่งสิ่งต่างๆ และ
 กิจทางในการเดินให้เหมาะสม ปล่อยให้ลักษณะการออกแบบเป็นข้อความที่บอกกับผู้ใช้สถานที่นั้นเอง ไม่
 ว่าจะเชิญหรือห้าม สวมเด็กเล่นที่ติดกับเขตที่ต้องการความสงบของผู้ใหญ่ ควรออกแบบให้มีมุมกันเสียง
 ระหว่างสองสถานที่ และที่ชายชนหรือโศศิมก็ควรย้ายไปบริเวณที่เด็กเล่นอยู่ ต้นไม้ ควรพิจารณาถึง
 ขนาดรูปร่างของต้นไม้ เมื่อโตเต็มที่แล้วจะเป็นอย่างไร แล้วจึงเลือกชนิดต้นไม้ และควรพิจารณาว่าจะ
 ปลูกต้นไม้ที่โตช้ารอเวลาตัดแต่งให้เป็นไปตามต้องการ หรือจะปลูกไม้โตเร็วแต่ต้องตัดแต่งอยู่เสมอ ดังนั้น
 ควรเลือกให้เหมาะกับตำแหน่งที่ใช้ เช่น ไม้โตเร็วสำหรับฉาก ที่จอดรถหรือบังตา และควรเลือกต้นไม้
 ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ตามความต้องการของต้นไม้แต่ละชนิด และหลีกเลี่ยงต้นไม้ที่ต้องการการ
 ดูแลรักษามากเกินไป ทางเท้าก็เป็นปัญหาสำหรับต้นไม้เพราะทำให้ต้นไม้ไหลซึมไปยังรากพืชจึงควรเปิด
 โคนบ้างเพื่อให้น้ำได้ไหลซึมลงไปในดินได้ การออกแบบทำเป็นกั้นแควจะโด้งส่วนบน หรือค้ำล่าง ของ
 ทรงพุ่ม ไม่ควรทำเป็นเหลี่ยมเหมือนถูกเฉือนแล้วมีด จะตัดหญ้าได้ง่ายและทำให้ดูเรียบร้อยเข้ากับสิ่งต่างๆ
 รอบด้าน การออกแบบต้นไม้ทำให้เกิดความรู้สึกต่างๆ อาจให้เกิดความรู้สึกหยุดนิ่งหรือเคลื่อนไหวได้
 อาจเป็นฉากกั้นลม บังแสงอาทิตย์ทำให้เกิดวิว ลดเสียง ป้องกันการพียงทลายดิน ลดกลิ่นอันไม่พึงปรารถนา
 ไม่ทำให้เกิดน้ำท่วม ทำเป็นตัวกำหนดทิศทางการเดินและต้นไม้สามารถให้รายละเอียดที่สวยงามได้ ที่ตั้ง
 ของอาคารต่างๆ ควรอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่นั้นๆ เช่น ไม่ควรตั้งแค้มในสถานที่ๆ ระบาย
 น้ำไม่ดี หรือมีทางน้ำไหลผ่าน สนามฟุตบอลควรจัดให้อยู่บนเนินเรียบๆ หลีกเลี่ยงการขุดหรือโยกย้ายดินมาก
 เกินไป เพราะจะทำให้ค่าใช้จ่ายสูง การออกแบบอาคาร ควรคำนึงถึงอาคารที่มีอยู่เดิมแล้วตัดแปลงให้ค
 ึ่งขึ้น เพื่อจะได้ไม่ต้องสร้างอาคารใหม่ อาคารใหม่ที่สร้างขึ้นรูปทรงต่างๆ ก็ควรจะกลมกลืนกับอาคารเดิม
 ไม่แตกต่างกันเกินไป วัสดุที่จะเลือกใช้ต้องคำนึงถึงความทนทานน้ำหนัก และเข้ากันได้กับสภาพแวดล้อม
 หาได้ง่ายในท้องถิ่นนั้นๆ ทนทานต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ การระบายน้ำเร็วเมื่อฝนตกน้ำ
 ไหลผ่านเร็วคุณภาพดี โดยเฉพาะเมื่อคนสัมผัสกับสิ่งนั้นๆ แม้แต่กึ่งซึก ทางเดิน หรือบันได ก็ต้องคำนึง
 ถึง สรีระและสุขอนามัยของผู้ใช้ด้วย รถหรือเรือและอุปกรณ์บำรุงรักษาต้องคำนึงถึงในการออกแบบ เช่น
 ควรมีที่จอดเรือในบริเวณที่ลมสงบ จุดสำหรับบริการลิบรถ ก่อนการออกแบบส่วนสาธารณะต้องศึกษาข้อมูล
 เกี่ยวกับขนาดของพื้นที่นั้นๆก่อน ศึกษาขนาดของเกมส์ต่างๆ กิจทางลม กิจทางของแสง เพื่อการจัดแบ่ง
 พื้นที่ที่เหมาะสมและควรศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนว่าต้องการอะไรบ้าง มากน้อยแค่ไหน
 เพื่อจะได้จัดให้มีอยู่ในองค์ประกอบของส่วนได้ ทั้งนี้ควรคำนึงถึงความต้องการที่อาจเพิ่มขึ้นในอนาคตด้วย
 สัดส่วนเนื่องจากความเร็ว การกวาดสายตามองดูในขณะรถผ่านด้วยความเร็วนั้น จะมองเห็นแต่เฉพาะสิ่ง
 ที่รูปร่างใหญ่ๆอย่างคร่าวๆ สิ่งที่มีผิวหยาบติดกัน กลุ่มสีใหญ่ รายละเอียดเล็กน้อยไม่สามารถมองเห็นได้ แต่
 ถ้าเดิน จะมองเห็นสิ่งรอบๆ ต้นไม้ละเอียดกว่า และถ้าหยุดนิ่งจะละเอียดมากขึ้น ดังนั้นการออกแบบต้อง
 คำนึงถึงการมองภาพว่าส่วนใหญ่ใช้ความเร็วมากน้อยเพียงใด กิจกรรม หรือการเล่นต่างๆ เช่น พายเรือ
 เดินเล่น นั่งเล่น จัดอยู่ในกลุ่มเดียวกันอยู่ในโซนเดียวกัน ส่วนสนามเทนนิส บาสเกตบอลล์ และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อันดับบอล จัดอยู่ในกลุ่มเดียวกันเพราะส่งเสียงดังและต้องออกกำลังมาก

ลักษณะของสวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

เอ็อมพร (2527) กล่าวว่า ควรมีลักษณะเป็นที่โล่ง มีสนามหญ้ากว้างใหญ่ ไม้ใหญ่ให้ร่มเงา และไม้ดอกไม้ประดับตามจุดต่างๆที่เป็นจุดเด่น และยังมีสิ่งก่อสร้าง เพื่อให้ความสะดวกแก่บุคคลทั่วไป ที่มาพักผ่อน ในสวนสาธารณะ สวนสาธารณะแต่ละแห่งมีรูปแบบแตกต่างกันออกไป ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะของพื้นที่นั้นๆและจุดมุ่งหมายในการสร้างสวนสาธารณะ เช่น จัดเป็นสถานที่รวบรวมพรรณไม้ชนิดต่างๆ ประกอบที่พักผ่อนหย่อนใจ จัดเป็นที่เล่นเรือ หรือตกปลา หรือเป็นที่เก็บรวบรวมธรรมชาติ พรรณไม้ และสัตว์ป่าในสวนอุทยาน และชมสวนสาธารณะหรือสวนอุทยานที่มีสภาพตามธรรมชาติเดิมที่มีอยู่แล้วโดยพิจารณาจาก

- ลักษณะตามธรรมชาติของพื้นที่นั้น เช่น ในชนบท เมืองเล็กๆ เมืองหลวงเมืองที่กำลังพัฒนา หรือหยุดพัฒนาแล้ว.
- ลักษณะของประชาชนในเขตนั้นๆ เช่นมีความเป็นอยู่หนาแน่นมาก ส่วนใหญ่มุ่งงานทำ นิสีชอายุ
- แผนผังการใช้พื้นที่ และการจราจรของสถานที่นั้นๆ ในปัจจุบันและอนาคต
- ราคาและจำนวนของพื้นที่ที่จัดหาได้
- สถานที่พักอาศัยและแหล่งการค้า เมื่อมีการตรวจสอบถึงพื้นที่ ที่จะจัดสวนสาธารณะที่เหมาะสมได้แล้ว ขึ้นต่อไปก็ควรพิจารณาถึงขนาดของพื้นที่ ที่พอเหมาะที่จะจัดเป็นสวนสาธารณะ ซึ่งอาจจะเปรียบเทียบกับจำนวนของประชากรในเขตนั้นๆ หรือเปรียบเทียบกับจำนวนพื้นที่ทั้งหมดของเขตนั้น ถ้าประเมินอย่างหยาบๆแล้วจะใช้พื้นที่ทำสวนสาธารณะ ประมาณ 10 % ของพื้นที่ทั้งหมด จะเห็นได้ว่าเป็นสัดส่วนที่พอเหมาะระหว่างการให้พื้นที่โดยทั่วไป และสวนสาธารณะ ส่วนการประเมินพื้นที่สวนสาธารณะต่อจำนวนประชากร จากจำนวนประชากร 1,000 คน ควรใช้พื้นที่ที่เป็นสวนสาธารณะประมาณ 25 ไร่

ตารางเปรียบเทียบพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ ต่อจำนวนประชากร 1,000 คน

เมือง	ประชากร	พื้นที่สวนสาธารณะ (เอเคอร์)	อัตราส่วน/ประชากร 1,000 คน (เอเคอร์) %
บอสตัน	641,071	6,900	10.76
เดนเวอร์	541,678	16,686	32.42
ดีทรอยต์	1,511,482	5,954	3.94
ฮุสตัน	1,232,802	4,762	3.86
แคนซัสซิตี	507,087	7,355	14.50
ลอส แองเจลีส	2,816,061	15,947	5.66
เมมphis	623,099	4,981	7.99
มิลวอกี	717,099	14,264	19.89
นิวยอร์ก	593,467	442	0.74
ฟิลาเดลเฟีย	1,948,609	9,822	5.04
ฟอีนิกซ์	581,562	18,696	32.15
ซาน แอนโตนิโอ	654,153	4,455	6.81

ข้อมูลได้จาก ^๕ เอ็มพร (2527)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางเปรียบเทียบพื้นที่พักผ่อนต่อพื้นที่ทั้งหมด

เมือง	จำนวนพื้นที่ทั้งหมด (เอเคอร์)	พื้นที่เป็นส่วนสาธารณะ และที่พักผ่อนหย่อนใจ (เอเคอร์)	จำนวนเปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ พักผ่อนต่อจำนวนพื้นที่ทั้งหมด (%)
บอสตัน	29,440	6,900	23.44
เคนเวอร์	60,928	16,868	23.39
ดีทรอยต์	88,320	5,954	6.74
ชิคาโก	277,696	4,762	1.72
แคนซัสซิตี	202,752	7,355	3.63
ลอสแอนเจลิส	296,768	15,947	5.37
เมมphis	138,496	4,981	3.60
มิลาวัต	60,800	14,264	23.46
นิวฮาร์ลัน	126,144	422	0.35
ฟิลาเดลเฟีย	82,240	9,822	11.94
ฟอนิค	158,656	18,696	11.78
ซานแอนโตนิโอ	117,760	4,455	3.78

ข้อมูลได้จาก เอเคมพร (2527)

เอเคมพร (2527) ส่วนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในประเทศไทยมีอยู่หลายรูปแบบ และขึ้นอยู่กับหลายหน่วยงานด้วยกัน ทั้งที่อยู่ภายในกรุงเทพมหานคร และส่วนต่างๆ ของทุกจังหวัด โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

1. กองสวนสาธารณะ สำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร
2. กองจัดการอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้
3. กระทรวงศึกษาธิการ
4. สถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่ดำเนินการโดยเอกชนหรือสมาคมต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาค้นคว้า ข้อมูลพื้นฐาน รูปแบบโครงสร้างของสวนสาธารณะต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร จากเอกสารทางวิชาการต่างๆ
2. ศึกษาแนวคิดในการออกแบบสวนสาธารณะและทัศนคติของนักวิชาการจากกองสวนสาธารณะ โดยการใช้แบบสอบถามจำนวน 30 ฉบับ
3. รวบรวมรูปภาพ สวนสาธารณะต่างๆ เพื่อประกอบการศึกษา โดยรวบรวมภาพจาก เอกสาร วารสาร และการถ่ายภาพในสวนสาธารณะต่างๆ
4. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการสวนสาธารณะ จากเจ้าหน้าที่ของกองสวนสาธารณะ โดยที่ใช้แบบสอบถามจำนวน 25 ฉบับ
5. สรุปแนวคิดของนักวิชาการจากกองสวนสาธารณะ และบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการสวนสาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระยะเวลาและสถานที่

1. ระยะเวลาทำการศึกษา

วันที่ 1 มกราคม 2537 - วันที่ 31 มีนาคม 2537 รวมระยะเวลา 3 เดือน

2. สถานที่

ทำการศึกษาสวนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร ซึ่งในปัจจุบันมี 14 แห่ง ดังนี้

1. สวนสาธารณะ 1 (สวนลุมพินี) ที่ตั้งบริเวณถนนพระราม 4 เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
2. สวนสาธารณะ 2 (สวนจตุจักร) ที่ตั้ง ถนนกำแพงเพชร ตรงข้ามสถานีขนส่งสายเหนือ และสายตะวันออกฝั่งเหนือ เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
3. สวนสาธารณะ 3 (สวนพระนคร) ที่ตั้งบ้านลาดกระบัง หมู่ที่ 1 แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
4. สวนสาธารณะ 4 (สวนเสรีราษฎร์) ที่ตั้งอยู่ระหว่างถนนเจริญกรุง ตัดกับถนนราชินี แขวงพระราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
5. สวนสาธารณะ 5 (สวนธนบุรีรมย์) ที่ตั้งถนนประชาอุทิศ แขวงบางมด เขตราชบุรี-บูรณะ กรุงเทพมหานคร
6. สวนสาธารณะ 6 (สวนหลวง ร.9) ที่ตั้งถนนสุขุมวิท 103 แขวงหนองบอน เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร
7. สวนสาธารณะ 7 (สวนน้ำบึงกุ่ม) ที่ตั้งถนนสุขาภิบาล 2 เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร
8. สวนสาธารณะ 8 (สวนหนองจอก) ที่ตั้งถนนเลียบบวารี แขวงกระทุ่มราย หนองจอก กรุงเทพมหานคร
9. สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ที่ตั้งบริเวณที่ดินสำนักงานฝึกอบรมและพัฒนาการรถไฟแห่งประเทศไทย ถนนกำแพงเพชร 2 เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
10. สวนสาธารณะ 60 พรรษาพระบรมราชินีนาถ (สวนอุทยานเบญจสิริ) ที่ตั้งถนนสุขุมวิท เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร
11. สวนรมณีนาถ ที่ตั้งถนนมหาไชย กรุงเทพมหานคร
12. สวนกุหลาบธรรมอินทรา ที่ตั้งถนนรามอินทรา กม.2 เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
13. สวนสาธารณะถนนราชวิถี-รางน้ำ ที่ตั้งระหว่างถนนราชวิถีและถนนรางน้ำ เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร
14. สวนโถงพระสุเมรุ ที่ตั้งถนนพระอาทิตย์ บางลำภู เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสวนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร

สวนลุมพินี

1. สถานที่ตั้ง ถนนพระราม 4 เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
2. ขนาดพื้นที่ 360 ไร่
3. ประวัติความเป็นมา บริเวณสวนลุมพินี เดิมเป็นทุ่งนากว้าง เรียกว่า ทุ่งศาลาแดง เป็นที่ดินส่วนพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) โดยใช้เป็นสถานที่ประกอบพระราชพิธีจรดพระนังคัลประจำปี และทรงพระราชทานให้ให้สมบัติของชาติ เมื่อปี พ.ศ. 2468 โดกมีพระราชประสงค์ 2 ประการคือ

1. เพื่อให้เป็นสถานที่จัดงานแสดงสินค้า และผลิตผลด้านอุตสาหกรรมครั้งใหญ่ที่สุดของชาติไทย และเป็นครั้งแรกเรียกว่า งานสยามรัฐนิทรรศน์ เพื่อเผยแพร่สินค้าไทย ให้เป็นที่สนใจของชาวไทยและชาวต่างชาติ แต่งานนี้ต้องล้มเลิกไป เพราะพระองค์ทรงประชวร และเสด็จสวรรคตเสียก่อน

2. เมื่อเสร็จจากงานแสดงสินค้าแล้ว ก็ระจัดให้เป็นสวนสาธารณะ สำหรับเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน โดยพระราชทานนามสวนนี้ว่า "สวนลุมพินี" ซึ่งเป็นนามที่ได้มาจากลุมพินีวัน อันเป็นที่ประสูติของพระพุทธเจ้า

แต่เนื่องจากรัชกาลที่ 6 ทรงเสด็จสวรรคตก่อนที่การดำเนินงานต่างๆ จะสำเร็จ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 7) จึงได้ดำเนินตามพระราชประสงค์เดิม โดยทรงทำหนังสือสัญญา ตกที่ดินทุ่งศาลาแดง ให้อยู่ดูแลของรัฐบาลเพื่อบำรุงรักษาให้เป็นสวนสาธารณะสำหรับประชาชนทั่วไป และต่อมารัฐบาลได้สร้างพระบรมราชานุสรณ์ของรัชกาลที่ 6 ซึ่งเป็นผู้ทรงก่อกำเนิดสวนลุมพินี ประดิษฐานอยู่บริเวณด้านหน้าสวน โดยมีพระราชพิธีเปิดพระบรมรูปนี้เมื่อ วันที่ 27 มีนาคม 2485

4. ลักษณะการใช้ประโยชน์
  - เป็นแหล่งรวมพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ ให้ประชาชน นักเรียน นักศึกษา ได้ศึกษาชนิดของพันธุ์ไม้
  - มีส่วนเสริมสมรรถภาพ สำหรับให้ประชาชนออกกำลังกาย แบบต่างๆ
  - ส่งเสริมการออกกำลังกายในรูป การบริหารกายประกอบดนตรี
  - มีศาลาพักผ่อนแบบต่างๆ ให้ประชาชนได้พักผ่อน
  - มีถนนเชื่อมกันทั่วไปในส่วนประชาชนทั่วไปใช้วิ่งออกกำลังกาย
  - มีสนามหญ้ากว้าง เปิดประชาชนให้เด็กเล่น และนั่งพักผ่อน
  - ให้จัดกิจกรรมต่างๆ เช่น จัดแสดงดนตรี กีฬาวิ่งมาราธอน
5. จำนวนประชาชนที่เข้ามาพักผ่อนหย่อนใจในสวนลุมพินี

วันธรรมดา	ประมาณ	7,000-8,000 คน
วันหยุดราชการ	ประมาณ	25,000-30,000 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. องค์ประกอบสำคัญที่มีอยู่ในปัจจุบัน

- หอนาฬิการูปเก๋งจีน
- เกาะลอย
- สวนไม้
- สวนป่า
- สวนปาล์ม
- สวนเสริมสมรรถภาพ
- ศาลาพักผ่อนรูปแบบต่างๆ
- อาคารธรรมศาสตร์วิทยา
- สระน้ำรอบสวน
- น้ำพุกลางน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สวนจตุจักร

1. สถานที่ตั้ง ถนนกำแพงเพชร ตรงข้ามสถานีขนส่งสายเหนือ และสายตะวันออกเฉียงเหนือ เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10220
2. ขนาดพื้นที่ 190 ไร่
3. ประวัติความเป็นมาและแนวความคิด บริเวณสวนจตุจักร เดิมเป็นที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย ที่ถูกละเล้าถวายที่ดิน 100 ไร่ เพื่อสร้างสวนสาธารณะตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) เนื่องในโอกาสวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา ทรงเจริญพระชนม์มายุครบ 4 จักรราศี ในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2518 และกรุงเทพมหานคร ขอพระราชทานนามเพื่อเป็นอนุสรณ์และสิริมงคล ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อสวนนี้ว่า "สวนจตุจักร" เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2519 และทางกรุงเทพมหานครได้รับมอบที่ดินและดำเนินการเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2519 ต่อมาได้ซื้อที่ดินเพิ่มอีก 90 ไร่ จากการรถไฟแห่งประเทศไทยและได้เปิดใช้เป็นทางการเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2523 รวมระยะเวลาการจัดสร้าง 5 ปี ในปี พ.ศ. 2534 กรุงเทพมหานครร่วมกับสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ก่อสร้างสวนสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ 36 พรรษา พลตรีหญิงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามมกุฎราชกุมารี ในบริเวณสวนจตุจักรด้านทิศใต้ บนเนื้อที่ 2 ไร่เศษ ติดกับลานจอดรถที่ 1 โดยใช้งบประมาณ 2,780,000 บาท โดยทุนการจัดสร้างเดิน-วิ่ง เฉลิมพระเกียรติ 36 พรรษา พลตรีหญิงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามมกุฎราชกุมารี และเปิดเป็นสวนสุขภาพกลางแจ้งอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2535 เวลา 17.00 น. โดยพลตรีหญิงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามมกุฎราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดสวนสุขภาพ ในบริเวณสวนจตุจักร
4. ลักษณะการใช้ประโยชน์
  - เป็นแหล่งรวบรวมพืชไม้ดอกไม้ประดับ สวนปาล์ม สวนสมุนไพร สวนพรรณไม้ ในวรรณคดี สำหรับผู้สนใจได้ศึกษา
  - มีบริการให้เช่า เรือพาย และจักรยานน้ำ
  - มีสนามเด็กเล่นสำหรับเด็ก
  - ประชาชนใช้วิ่งออกกำลังกาย
  - ประชาชนใช้นั่งพักผ่อนใต้ร่มไม้ บนสนามหญ้าทั่วไป
  - มีประติมากรรมประเทศต่างๆ จากอาเซียน สำหรับให้ประชาชนได้ชม
  - มีสวนสุขภาพขนาดใหญ่ สำหรับให้ประชาชนใช้ออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมให้สุขภาพดีขึ้น
  - ให้อำนาจกิจกรรมต่างๆ ที่ทางกรุงเทพมหานครจัดขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. จำนวนประชาชนที่เข้าไปพักผ่อนหย่อนใจในส่วนจัดจักร

- วันธรรมดา ประมาณ 7,000 คน
- วันหยุดราชการ ประมาณ 30,000 คน

6. องค์ประกอบสำคัญที่มีอยู่ในปัจจุบัน

- 6.1 พิพิธภัณฑ์รถไฟ (เดิม) ปัจจุบันคือ "หอเกียรติภูมิรถไฟ"
- 6.2 ลานดอกไม้ รวบรวมดอกไม้ที่น่าสนใจ
- 6.3 นาฬิกาดอกไม้
- 6.4 สนามเด็กเล่น
- 6.5 หอนาฬิกา
- 6.6 สวนสมุนไพร
- 6.7 สวนปาล์ม
- 6.8 สวนพรรณไม้ในวรรณคดี
- 6.9 ลานอเนกประสงค์
- 6.10 ส่วนสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ 36 พรรษา พลตรีหญิงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
- 6.11 ประติมากรรมตาเทียนรวม 6 ชิ้น คือ
  - ประติมากรรมของประเทศอินโดนีเซีย
  - ประติมากรรมของประเทศมาเลเซีย
  - ประติมากรรมประเทศฟิลิปปินส์
  - ประติมากรรมของประเทศสิงคโปร์
  - ประติมากรรมของประเทศไทย
  - ประติมากรรมของประเทศบรูไน

3. ส่วนพระนคร

1. สถานที่ตั้ง บ้านลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
2. ขนาดของพื้นที่ 50 ไร่
3. ประวัติความเป็นมา ส่วนพระนครเดิมอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของเขตลาดกระบัง ต่อมาในสมัยนาย ชำนาญ ชูบุรุษ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้โอนสวนพระนครมาอยู่ในความดูแลของกองสวน สาธารณะ เมื่อปี พ.ศ. 2517 และกองสวนสาธารณะได้ปรับปรุงสวนให้สวยงาม เช่น สร้างศาลาพักผ่อน ปรับพื้นที่ให้ สามารถควบคุมระดับน้ำไม่ให้ท่วมมาท่วมสวนได้ ใช้เวลาดำเนินการ 3 ปี ระหว่างปี 2528-2530
4. ลักษณะการใช้ประโยชน์
  1. เป็นแหล่งรวบรวมไม้ดอกไม้ประดับ
  2. เป็นสถานที่ที่ประชาชนใช้ออกกำลังกาย โดยมีอาคารศูนย์เยาวชน
  3. มีศาลาพักผ่อนให้ประชาชนพักผ่อน
  4. มีลานแอกประสงค์ให้จัดกิจกรรมต่างๆ
  5. มีสนามหญ้ากว้างให้ประชาชนได้นั่งพักผ่อน และเล่นเล่น
  6. มีน้ำพุ และสวนไม้ดอกไม้ประดับให้ประชาชนได้ชม
5. จำนวนประชาชนที่เข้ามาพักผ่อนในสวนพระนคร
  - วันธรรมดา ประมาณ 400 - 500 คน
  - วันหยุดราชการ ประมาณ 800 - 1,000 คน
6. องค์ประกอบสำคัญที่มีอยู่ในปัจจุบัน
  - ศาลาพักผ่อน
  - ลานแอกประสงค์
  - น้ำพุพร้อมด้วยสัญลักษณ์สวน
  - สระน้ำ
  - สวนพฤกษชาติ
  - ทางเดินชมสวนทั่วบริเวณสวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. สวนสราญรมย์

1. สถานที่ตั้ง อยู่ระหว่างถนนเจริญกรุงตัดกับถนนพระราชินี แขวงพระราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ
2. พื้นที่ 23 ไร่ และสวนหย่อมสนามหญ้า พื้นที่ 7 ไร่
3. ประวัติความเป็นมา สวนสราญรมย์ในฝั่งจันทน์ เดิมเป็นเขตพระราชอุทยานในพระราชวังสราญรมย์ ที่สร้างขึ้นในปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ก่อสร้างพระราชวังสราญรมย์ขึ้นตรงที่เคยเป็นตึกคิน โดยมียุทธราชดำริว่า เมื่อสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอกรมขุนนิโรจน์ประชาเนตร (พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว) ทรงผนวชแล้วจะทรงมอบพระราชสมบัติให้และพระองค์จะประทับเป็นพระเจ้าหลวงช่วยและต่อราชการแผ่นดิน ณ พระราชวังสราญรมย์ แต่เสด็จสวรรคตเสียก่อน ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงพระราชทานวังสราญรมย์ให้เป็นที่พักประทับของสมเด็จพระเจ้าอินทยงยศ และใช้เป็นสถานที่รับรองเจ้านายต่างประเทศที่มาเยือนในรัชกาลที่ 6 โปรดพระราชทานวังสราญรมย์ให้เป็นที่จัดวางกุหลาบหลวงตลอดรัชกาล ในรัชกาลที่ 7 ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้สำนักพระราชวังมอบให้รัฐบาลดูแลรักษาเพื่อให้คณะราษฎรเข้ายึดตั้งสมาคม เรียกว่า สโมสรคณะราษฎร ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็นสโมสรราษฎรสราญรมย์ ต่อมาสมาคมนี้ก็เริ่มก้าววิชาวุฒิชัย และกรมประชาสัมพันธ์ได้มาอาศัยตั้งที่ทำการในเขตพระราชอุทยานนี้ด้วย จนถึงวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2503 รัฐบาลมีมติให้เทศบาลนครกรุงเทพฯ ดูแลรักษาอุทยาน และในปี 2519 คณะผู้บริหารกรุงเทพมหานครมีนโยบายที่จะปรับปรุงบริเวณพระราชอุทยานสราญรมย์ โดยกองสวนสาธารณะได้ปรับปรุง และบำรุงรักษาพระราชอุทยานสราญรมย์ให้เป็นสวนไม้ดอกไม้ประดับใจกลางเมือง เพื่อให้ประชาชนเข้าไปพักผ่อนหย่อนใจ

4. ลักษณะการใช้ประโยชน์

1. เป็นสถานที่รวบรวมพรรณไม้ดอกไม้ประดับ
2. เป็นสถานที่อนุรักษ์โบราณสถาน และโบราณวัตถุ
3. ไม้ดอกไม้ประดับ - ไม้ประดับ
4. ไม้ประดับสวนสนามหญ้า และแนวกำแพงล้อม
5. เป็นสถานที่ชมความงามของไม้ดอกไม้ประดับ และน้ำพุ

5. จำนวนประชาชนที่เข้าไปพักผ่อน

- วันธรรมดา ประมาณ 1,000 - 1,200 คน
- วันหยุดราชการ ประมาณ 1,200 - 1,300 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

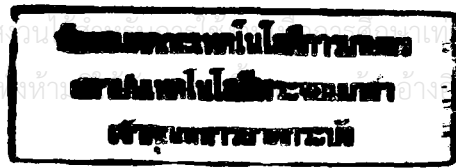

สวนธนบุรีรมย์

1. สถานที่ตั้ง ถนนประชาอุทิศ แขวงบางมด เขตราชพฤกษ์ กรุงเทพมหานคร
2. ขนาดพื้นที่ 63 ไร่ 1 งาน 20 ตารางวา
3. ประวัติ สวนธนบุรีรมย์ เป็นที่ดินของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ โดยกรุงเทพมหานคร เป็นผู้เช่า เสียค่าเช่าเป็นรายปี เดิมเป็นส่วนผลไม้และทุ่งหญ้า ในสมัยรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร มีนโยบายที่จะใช้พื้นที่แห่งนี้ เป็นสถานที่เพาะชำต้นไม้เพื่อผลิตไม้ดอกไม้ประดับและไม้ยืนต้นให้มีผลเพียงที่จะนำไปปลูกตามถนน และจำหน่ายให้กับประชาชนในปี 2503 นายชำนาญ อุบลรัตน์ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี เทศบาลนครกรุงเทพฯ และนายกเทศมนตรีนครธนบุรี ได้ดำเนินการปรับปรุงสถานที่แห่งนี้ โดยรังวัดที่ดินวางแผนปรับพื้นที่ ขุดคูน้ำ ทำสะพานและก่อสร้างอาคารที่ทำการ และตั้งชื่อว่า "สถานที่เพาะชำต้นไม้บางมด" และต่อมาในปี 2511 พระยามโหสวรรค์ นายกเทศมนตรี เทศบาลนครธนบุรี ได้ไปตรวจงานที่สถานที่เพาะชำบางมด เห็นว่าเป็นสถานที่ที่เหมาะสมจะปรับปรุง เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชน จึงให้ปรับปรุงสถานที่เพาะชำต้นไม้บางมดเป็นส่วนสาธารณะ และสถานที่จำหน่ายต้นไม้ด้วย และเปลี่ยนชื่อเป็น "สวนธนบุรีรมย์"
4. ลักษณะการใช้ประโยชน์
  - เป็นแหล่งรวบรวมพรรณไม้ดอกไม้ประดับและไม้เลื้อย
  - มีศาลาชมวิว ใช้ชมทิวทัศน์รอบบริเวณสวน
  - ประชาชนใช้พักผ่อนกำลังกาย
  - มีสนามหญ้ากว้างสำหรับนั่งพักผ่อน
  - มีสวนปาล์ม เพื่อศึกษาชนิดปาล์มต่างๆ
  - มีเรือนเพาะชำ ใช้เพาะชำต้นไม้สำหรับปลูกในสวนและถนนในกรุงเทพมหานคร
5. จำนวนประชาชนที่เข้าไปพักผ่อนหย่อนใจในสวนธนบุรีรมย์
  - วันธรรมดา ประมาณ 600 - 700 คน
  - วันหยุดราชการ ประมาณ 4,000 - 5,000 คน
6. องค์ประกอบที่สำคัญ

- สระน้ำ	- ศาลาริมน้ำ
- น้ำพุ	- น้ำตก
- ศาลาชมวิว	- สวนไม้ดอกไม้ประดับ
- อาคารเพาะชำต้นไม้	- สวนปาล์ม
- ซุ้มไม้เลื้อย	- ถนนและทางเดินภายในสวน
- สะพาน	- สุขา อาคารสำนักงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามทำซ้ำหรือดัดแปลงในลักษณะใดๆทั้งสิ้น หากฝ่าฝืนจะดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

ส่วนหลวง ร.9

1. สถานที่ตั้ง ถนนสุขุมวิท 103 แขวงหนองบอน เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร
2. ขนาดพื้นที่ 500 ไร่
3. ประวัติความเป็นมา ส่วนหลวง ร.9 เป็นส่วนสาธารณณะที่กรุงเทพมหานครร่วมกับมูลนิธิสวนหลวงและปวงชนชาวไทย จัดสร้างสวนสาธารณะระดับนคร เพื่อน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายเป็นพระราชสักการะเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 60 พรรษา ในวันที่ 5 ธันวาคม 2530 เพื่อเป็นอนุสรณ์ที่ยังประโยชน์สุขชนชาติแก่ประชาชน โดยกรุงเทพมหานครได้ขุดที่ดินที่ขุดและได้ทำการแลกเปลี่ยนที่ดินเพิ่มเติมกับเอกชนในบริเวณใกล้เคียงจนมีพื้นที่ก่อสร้างสวนหลวง ร.9 ทั้งหมดประมาณ 500 ไร่ แบ่งเป็น 6 บริเวณคือ
  1. บริเวณเฉลิมพระเกียรติ ประกอบด้วย หอรัชมงคลและปริมณฑล
  2. สวนพฤกษศาสตร์ มีเนื้อที่ 184 ไร่
  3. สระบัวแก้วเก็บน้ำ อยู่ส่วนกลางของพื้นที่ มีพื้นที่ 45 ไร่
  4. สวนรมณีย์ มีน้ำตก ลำธาร ไม้ดอกไม้ประดับ มีพื้นที่ 49 ไร่
  5. สวนน้ำ มีพื้นที่ 32 ไร่ เป็นที่รวบรวมพันธุ์ไม้น้ำ
  6. สนามบาสเกตบอล บริเวณบริเวณจัดกิจกรรมกีฬาและลานเล่นกีฬาประสังค์ มีพื้นที่ 43 ไร่
4. ลักษณะการใช้ประโยชน์
  1. เป็นสถานที่รวบรวมพรรณไม้ ชนิดต่างๆ มากมายใช้เพื่อการศึกษาวิจัยความรู้ ทางพฤกษศาสตร์ แก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป
  2. เป็นที่ออกกำลังกาย สันทนาการ สำหรับประชาชนทั่วไป
  3. เป็นที่ศึกษาสำหรับวิชาชีพธุรกิจ รวมทั้งเครื่องใช้ส่วนพระองค์ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานไว้ ณ หอรัชมงคล
  4. ศึกษารูปแบบของสวนแบบต่างๆ เช่น สวนจีน สวนญี่ปุ่น สวนอิตาลี สวนอังกฤษ สวนไม้ตัดสวนเชิงผา สวนน้ำ สวนรมณีย์ สวนพฤกษศาสตร์ เป็นต้น
  5. จัดกิจกรรมต่างๆ เช่น งานพรรณไม้งามร่วมสวนหลวง ร.9 งานแสดงสินค้า งานแสดงทางวัฒนธรรมประเพณี กิจกรรมกีฬาต่างๆ และเป็นสถานที่ประกวดผลผลิตทางการเกษตร และมีเวทีแสดงกลางแจ้งค้วช
  6. มีเรือพายและจักรยานน้ำให้ประชาชนเช่าออกกำลังกายและพักผ่อน
  7. มีศาลาพักผ่อนภายในสวน
  8. มีน้ำพุที่สวยงามและไม้ดอกนานาชนิดที่กับประชาชนได้ชม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. มีสนามหญ้ากว้างให้ประชาชนนั่งพักผ่อนหย่อนใจ
10. มีสวนรมณีย์ ซึ่งเป็นสวนเลียนแบบธรรมชาติที่สมบูรณ์ มีน้ำตก ธารน้ำ ที่สวยงามเหมือนธรรมชาติ ให้ประชาชนชมและพักผ่อน
5. จำนวนประชาชนที่เข้ามาพักผ่อนในส่วนหลวง ร.9
- วันธรรมดา ประมาณ 500 - 1,000 คน
  - วันหยุดราชการ ประมาณ 5,000 - 10,000 คน
6. องค์ประกอบภายในส่วนหลวง ร.9
1. ทิวทัศน์ธรรมชาติและภูมิสถาปัตย์ที่เกี่ยวเนื่องเรื่องราวเกี่ยวกับพระราชพิธีมหามงคลที่ได้รับการยกย่อง รวมทั้งเครื่องใช้ส่วนพระองค์ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานหอรัชมงคล ลักษณะอาคารเป็นศิลปไทยประยุกต์สมัยรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 9 รูปเก้าเหลี่ยมค้ำเสา หลังคาโดรงสูง ลักษณะเป็นเสาวิฑูประดับด้วยกระเบื้องเคลือบทอง อันเป็นส่วนพระราชสมภพ ตั้งอยู่บนเนิน 3 ระดับ ภายในมีห้อง 9 ห้อง ฝาฉลวยรอบเป็นกระจกให้ประชาชนชมได้ภายนอก
  2. สวนพฤกษศาสตร์ มีเนื้อที่ 184 ไร่ ปลูกไม้เขตร้อนเป็นส่วนพฤกษศาสตร์ สมบูรณ์แบบแห่งแรกในประเทศไทย มีหลักการจัดแบบอนุกรมวิธานและนิเวศวิทยาเป็นที่รวบรวมพรรณไม้ที่หายากและสมุนไพร มีอาคารเรือนกระจกสำหรับพรรณไม้ต่างประเทศพร้อมทั้งสวนนานาชาติ เช่น สเปน ฝรั่งเศส อิตาลีและอังกฤษ บริเวณที่มีการปลูกสร้างอาคารต่างๆคือ
    - จีออเดสิกโดม อยู่บริเวณเกาะ 3 ภายในและภายนอกอาคารเป็นที่รวบรวมพันธุ์ไม้ทะเลทราย และไม้อวบน้ำต่างๆ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ
    - อาคารพันธุ์ไม้ในร่ม อยู่บริเวณเกาะ 3 ภายในอาคารปลูกประดับด้วยไม้นานาชนิด
    - สวนญี่ปุ่น อยู่บริเวณเกาะ 2
    - เรือนกล้วยไม้ อยู่บริเวณเกาะ 2
    - อาคารถกมลพระเกียรติ อยู่บริเวณเกาะ 2 เป็นที่ประชุมสัมมนาทางด้านพฤกษศาสตร์
  3. ธารน้ำตกแก้วเก็บน้ำ มีพื้นที่ 45 ไร่ เป็นที่พักน้ำเพื่อบรรเทาปัญหาหน้าท่วมขังบริเวณเมืองขึ้นใน ใช้ประโยชน์เพื่อการกักเก็บน้ำ และอนุรักษ์สัตว์น้ำ
  4. สวนรมณีย์ มีเนื้อที่ 49 ไร่ มีลักษณะเลียนแบบธรรมชาติของท้องถิ่น ที่สวยงาม มีการจัดสร้างน้ำตก ลำธาร และปลูกพันธุ์ไม้ประดับ ภายในสวนรมณีย์ ยังมีสิ่งที่น่าสนใจ เช่น สวนจีน สวนกำแพงหิน และสวนเหิงผา
  5. สวนน้ำ เป็นที่รวบรวมพรรณไม้
  6. สนามราชมณีย์ และลานเอนกประสงค์
  7. สวนไม้ตัด
  8. พลับพลากกลด
  9. อุทยานมหาราชตามเต็น
  10. มุมแมกโนเลีย
  11. สุธา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12. ลานจอดรถ

13. ร้านอาหาร

14. ประติมากรรมเฉลิมพระเกียรติ บริเวณบรมราชินีนาถบุปผาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนน้ำบึงกุ่ม

1. ที่ตั้ง ถนนสุขุมวิท 2 แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร
2. พื้นที่ 350 ไร่
3. ประวัติความเป็นมา เป็นโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่จะให้เป็นบึงรับน้ำฝน ป้องกันน้ำท่วมบ้านพักอาศัยทางด้านตะวันออกของกรุงเทพมหานคร โดยสำนักงานเขตบางกะปิ เป็นฝ่ายเริ่มดำเนินการ ซึ่งเดิม "บึงกุ่ม" หรือ "บึงตากอง" เป็นบึงน้ำสาธารณะขนาดใหญ่ที่มีมาเก่าแก่ ได้มีผู้สร้างที่พักอาศัยและถนนแทนทางรถม้าเข้าไปจนทำให้สภาพของบึง มีลักษณะดินเหนียวไม่สามารถเก็บน้ำได้ ดังนั้นทางสำนักงานเขตบางกะปิ จึงได้มีโครงการปรับปรุงและพัฒนาบึงกุ่มขึ้น มีกำหนดระยะเวลาดำเนินการ 2 ปี (พ.ศ. 2528 - 2529) โดยมีกาปรับปรุงบึงเดิมตามแนวกรรมชาติและกกระดบขอบบึงขึ้นเป็นคันกันตลอดทั้ง 2 ฝั่งของแนวบึง โดยระดับหลังคันดินสูงจากระดับถนนสุขุมวิท 2 เมตรประมาณ 0.80 เมตร ทำให้มีขีดความสามารถรองรับน้ำได้ประมาณ 1.5 ล้านลูกบาศก์เมตร ขณะนี้โครงการพัฒนาบึงกุ่มเสร็จแล้วประมาณ 120 ไร่ เปิดให้ประชาชนเข้าไปใช้พักผ่อนหย่อนใจตั้งแต่วันที่ 5 ธันวาคม 2530 สำนักงานเขตบางกะปิได้มอบให้ กองสวนสาธารณะดูแลบำรุงรักษาตั้งแต่วันที่ 12 พฤศจิกายน 2530
4. ลักษณะการใช้ประโยชน์
  1. เป็นสถานที่รวบรวมพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ผล ไม้เทศชนิดต่างๆ
  2. มีศาลาและเกาะกลางน้ำ ให้ประชาชนนั่งพักผ่อนหย่อนใจ
  3. ประชาชนใช้เป็นที่เดิน - วิ่ง ออกกำลังกาย
  4. มีสนามหญ้ากว้างให้ประชาชนได้ใช้พักผ่อน
  5. มีแหล่งดูนกธรรมชาติ
5. จำนวนประชาชนเข้าไปพักผ่อนหย่อนใจในส่วนน้ำบึงกุ่ม
  - วันธรรมดา ประมาณ 200 - 300 คน
  - วันหยุดราชการ ประมาณ 400 - 500 คน
6. องค์ประกอบที่สำคัญของส่วนน้ำบึงกุ่ม

- สระน้ำ	- ศาลาพักผ่อน
- เกาะกลางน้ำ	- ชุมนไม้เลื้อย
- สนามหญ้า	- ลานจอดรถ
- ประตูทางเข้า	- เวทีนเเพาะฟ้า
- อาคารที่ทำการ	- สุขา
- น้ำตก	- สะพาน ทางเดินรอบสวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนหนองจอก

1. สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 2 ถนนเลียบบาวี แขวงกระทุ่มราย เขตหนองจอก
2. พื้นที่ 35 ไร่ 2 งาน
3. ประวัติความเป็นมา ส่วนหนองจอกที่ดินแห่งนี้ เดิมเป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด กระทรวงมหาดไทย ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 ให้โอนทรัพย์สินที่สิ้นเป็นของกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองจอกเห็นว่า ที่ดินดังกล่าว เป็นที่รกร้างว่างเปล่า ไม่ได้ใช้ประโยชน์ จึงได้ทำโครงการก่อสร้างสวนหนองจอกขึ้นเพื่อน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายเป็นราชสักการะเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 60 พรรษา ในวันที่ 5 ธันวาคม 2530 เพื่อเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนชาวหนองจอก และบริเวณใกล้เคียง ระยะเวลาดำเนินการ 2 ปี เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2529 - 2530 เสร็จสิ้นโครงการปี 2530 ส่วนสาธารณะแห่งนี้ สำนักงานเขตหนองจอก ได้มอบให้กองสวนสาธารณะดูแลรับผิดชอบตั้งแต่วันที่ 2 พฤษภาคม 2532
4. ลักษณะการใช้ประโยชน์ของประชาชน
  1. เป็นสถานที่รวบรวมพืชไม้ต่างๆ
  2. เป็นสถานที่ออกกำลังกาย มีสนามกีฬา
  3. จัดกิจกรรมต่างๆ ในวันนักขัตฤกษ์
  4. มีศาลานั่งพักผ่อน
  5. มีสระน้ำ มีสวนไม้ตัด เป็นรูปสัตว์ต่างๆ ให้ประชาชนได้ชม
  6. มีสนามหญ้ากว้างให้ประชาชนได้เดินเล่นและนั่งพักผ่อน
5. จำนวนประชาชนที่เข้าไปพักผ่อนหย่อนใจในส่วนหนองจอก

วันธรรมดา	ประมาณ 100 - 150 คน
วันหยุดราชการ	ประมาณ 150 - 300 คน
6. องค์ประกอบที่สำคัญ

<ul style="list-style-type: none"> - สระน้ำ - ศาลาพักผ่อน - เวทีกลางแจ้ง - อาคารสำนักงาน - สุขา 	<ul style="list-style-type: none"> - ถนนและทางเดินภายในสวน - อาคารเอนกประสงค์ - สนามกีฬา - ที่จอดรถ - สวนสัตว์ไม้ตัด
--	---

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนรมณีนาถ

1. สถานที่ตั้ง ถนนเมทราไชย แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
2. พิกัด 29 ไร่ 3 งาน 72 ตารางวา
3. ประวัติความเป็นมา สวนรมณีนาถเดิมเป็นที่ตั้งของโรงเรียนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2534 คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่โรงเรียนจำพิเศษ กรุงเทพมหานคร ให้เป็นส่วนสาธารณะ ตามข้อเสนอกองกระทรวงมหาดไทย โดยมีจุดประสงค์เพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 5 รอบในปี พ.ศ. 2535 โดยมีพิธีวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2535 โดยนายชอนันต์ อนันตกุล ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน พร้อมทั้งได้มอบพื้นที่ให้กรุงเทพมหานครเป็นผู้ดำเนินการ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงพระราชทานนามสวนสาธารณะแห่งนี้ว่า สวนรมณีนาถ แปลว่า "สวนแห่งพระนางผู้เป็นที่พึ่ง" เป็นสวนสาธารณะผ่านใจกลางเมือง ประกอบด้วยคุณลักษณะ 2 ประการคือ ประการแรกเป็นสถานที่พักผ่อนออกกำลังกายและจัดกิจกรรมต่างๆ ประการหลังคือ เป็นการอนุรักษ์และปรับปรุงโบราณสถานของกรมราชทัณฑ์ เพื่อจัดตั้งพิพิธภัณฑ์แห่งการลงทัณฑ์ของชาติไทย ได้แก่ ซุ้มประตูอาคาร 4 หลังและป้อมกำแพงด้านหน้า

การก่อสร้างสวนรมณีนาถ สภากรุงเทพมหานครได้ลงมติให้กรุงเทพมหานคร ใช้งบประมาณจำนวน 84,224,000 บาท โดยกรุงเทพมหานครดำเนินการปรับปรุงพื้นที่ปรับระดับ ถนนทราย ปรับปรุงดินทั่วบริเวณ และปลูกต้นไม้สนามหญ้า ตามแบบของกรมโยธาธิการ (เสร็จ 5 ธันวาคม 2535) แล้วจ้างเหมาบริษัทเอกชนดำเนินการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและอาคารต่างๆ ตามรูปแบบเต็มโครงการ งบประมาณ 72 ล้านบาท ซึ่งได้ริ่งกำแพงพร้อมล้อมรั้วรักษาการณั้ จัดสร้างลานเอนกประสงค์ ลานออกกำลังกาย สนามาสเกตบอล สวนสุขภาพ สนามเด็กเล่น น้ำพุ ลานพักผ่อน ล้อมด้วยสนามหญ้าเปิดโล่งเป็นเนินสูง มีประติมากรรมเกิดพระเกียรติ กำหนดให้รั้วมีลักษณะโปร่งผสมกับกำแพง และล้อมคามเรือนจำเดิมที่อนุรักษ์ไว้และเปิดให้ประชาชนพักผ่อนตั้งแต่เดือนตุลาคม 2536

4. ลักษณะการใช้ประโยชน์ของประชาชน
  1. เป็นสถานที่รวบรวมพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ
  2. เป็นสถานที่ประชาชนใช้ออกกำลังกายเล่นกีฬา
  3. มีสวนสุขภาพให้ประชาชนใช้ออกกำลังกาย
  4. สนามเด็กเล่นที่ให้เด็กใช้เล่นออกกำลังกายและพักผ่อน
  5. เป็นที่ศึกษาโบราณสถานเกี่ยวกับการลงทัณฑ์ของชาติไทย
  6. มีสระน้ำ น้ำพุ และประติมากรรมให้ประชาชนได้ชม
  7. มีสนามหญ้าให้ประชาชนได้นั่งพักผ่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. มีลานเล่นก่ประสงค์ให้จัดกิจกรรมต่างๆ
5. จำนวนประชาชนที่เข้ามาพักผ่อน
- วันธรรมดา ประมาณ 100 - 200 คน
  - วันหยุดราชการ ประมาณ 300 - 400 คน
6. องค์ประกอบของสวนรมณีนาถ
- ประติมากรรมเทิดพระเกียรติ
  - ลานออกกำลังกาย
  - ลานเอนกประสงค์
  - สนามบาสเกตบอล
  - สวนสุขภาพ
  - สนามเด็กเล่น
  - น้ำพุ
  - ลานพักผ่อน
  - ไอทมชามรักษาการณเด็มนุรักษ์ไว้
  - กำแพงเด็มนุรักษ์ไว้
  - ซุ้มประตู
  - อาคารอนุรักษ์ 4 หลัง
  - ลานจอดรถ
  - ระบบรดน้ำใช้สปริงเกอร์
  - สุขา
  - ถนนและทางเดินภายในสวน

6. สนามกีฬา
7. สนามเด็กเล่น
8. สระว่ายน้ำ
9. ชุมนวมเครื่องคลุม
10. ศาลาทำน้ำ
11. มีระบบรดน้ำต้นไม้แบบหยด และสปริงเกอร์
12. โทรมัสที่สาธารณะ
13. ถังน้ำดื่มสาธารณะ
14. มีโคมไฟแสงสว่าง
15. ป้อมยาม
16. ประตูทางเข้า - ออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สวนกุหลาบธรรมศึกษา

1. สถานที่ตั้ง ถนนรามอินทรา กม.2 เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
2. พื้นที่ 59 ไร่
3. ประวัติความเป็นมา

พื้นที่โครงการเดิมเป็นบริเวณกองขยะ และโรงงานกำจัดขยะมูลฝอยเดิมของสำนักรักษาความสะอาด ซึ่งมีสภาพทรุดโทรม กองขยะจนเต็มพื้นที่และพื้นที่ไม่เพียงพอต่อการขยายตัวของโรงงาน ไม่เหมาะสมที่จะดำเนินการทางด้านนี้ต่อไป กรุงเทพมหานครจึงได้มีนโยบายที่จะปรับปรุงบริเวณดังกล่าว ที่มีขนาดพื้นที่กว้างขวางพอเพียงและมีลักษณะพื้นที่เป็นเนินเขาสูงให้เป็นส่วนสาธารณะชั้นอีกแห่งหนึ่ง สำหรับเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนในชุมชนข้างเคียง ซึ่งสำนักรักษาความสะอาดผู้รับผิดชอบเดิมได้ดำเนินการถมดินภูเขาขยะหนาประมาณ 1.00 เมตร แล้วมอบให้กองสวนสาธารณะดูแลรักษา โดยกองสวนสาธารณะ ได้ดำเนินการปลูกไม้ยืนต้น และไม้พุ่มไปแล้วประมาณ 4,000 ต้น เช่น นนทรี ฮีโกล สนปญพิทักษ์ ฯลฯ

กองสวนสาธารณะจะดำเนินการก่อสร้างสวนสาธารณะบริเวณที่ดินกองขยะแห่งนี้เพื่อกิจกรรมด้านพลาเนติก และกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมแก่ประชาชนทั่วไป

4. ลักษณะการให้ประโยชน์
  1. ให้รวบรวมพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ
  2. ให้สำหรับเพื่อการศึกษา ของนักเรียน นิสิต นักศึกษา เกี่ยวกับสวนพฤกษศาสตร์
  3. เป็นสถานที่ออกกำลังกายของประชาชน
  4. เป็นที่เดินเล่น และนั่งพักผ่อน
  5. เป็นที่จัดกิจกรรมต่างๆ
  6. มีศาลาสำหรับนั่งพักผ่อนและหลบฝน
5. จำนวนประชาชนที่เข้ามาใช้ประโยชน์
ขณะทำการศึกษายังไม่เปิดให้ประชาชนเข้าพักผ่อน เนื่องจากอยู่ระหว่างการก่อสร้าง
6. องค์ประกอบของสวน

<ul style="list-style-type: none"> - สระน้ำ - อาคารสำนักงาน - รั้วเหล็กคัต พร้อมประตูและกำแพงทึบ - ถนน ค.ส.ล. เป็นถนนวงรอบ - ศาลาพักผ่อน 12 จุด - เรือนเพาะชำ 	<ul style="list-style-type: none"> - ที่ทำการสวน ทางเดินรถต่างเก็บน้ำและทางเดินเท้าสวน - ระบบไปสนาม - สุขาและที่อาบน้ำ 4 จุด - สวนพฤกษศาสตร์
---	---

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สวนสาธารณะถนนราชวิถี - รางน้ำ

1. สถานที่ตั้ง ถนนราชวิถี - รางน้ำ เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร
  2. พื้นที่ 20 ไร่
  3. ประวัติความเป็นมา สวนสาธารณะถนนราชวิถี - รางน้ำ เดิมเป็นที่ดินของสำนักทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ได้ให้การเคหะแห่งชาติเช่าพื้นที่ เพื่อจัดสรรเป็นอาคารที่อยู่อาศัยแก่ประชาชนมานาน จนปัจจุบันได้หมดสัญญาเช่า สภาพอาคารและพื้นที่มีลักษณะทรุดโทรมไปเป็นอันมากและมีการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่คุ้มค่า คณะผู้บริหารกรุงเทพมหานครได้เล็งเห็นความสำคัญของพื้นที่ดังกล่าว เพราะเป็นพื้นที่ใจกลางเมืองในย่านธุรกิจและศึกษาศึกษาชั้นสูง มีปัญหาขาดแคลนพื้นที่โล่งแจ้ง สำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกายด้านันทนาการเป็นอย่างมาก จึงได้มีนโยบายเช่าที่ดินบริเวณดังกล่าว จากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดี ซึ่งภายหลังโครงการได้มีการจัดทำแผนแม่บทผังเมือง สำนักปลัดกรุงเทพมหานครและกองสวนสาธารณะ สำนักสวัสดิการสังคม และมีการประชาสัมพันธ์แล้วปรากฏว่าได้เป็นที่สนใจแก่ประชาชนทั่วไปเป็นอย่างดี และได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คุณทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์ ขอร่วมสมทบทุนและเสนอให้ส่วนแห่งนี้เป็นส่วนเขตชุมชนอีกอันเป็นการเพิ่มคุณค่า และให้ประโยชน์แก่ประชาชนและสังคมมากขึ้นจากสวนสาธารณะธรรมดา ซึ่งคณะผู้บริหารกรุงเทพมหานครมีมติรับรองในหลักการ และให้ดำเนินการจัดทำผังแม่บทใหม่ที่ เป็นประสานแนวความคิดของทุกฝ่ายเข้าด้วยกันในที่สุด
- แนวทางการวางผังแม่บทโครงการ โดยกำหนดความมุ่งหมายของโครงการดังนี้
1. กำหนดให้โครงการเป็นส่วนหนึ่งของระบบสวนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร
  2. กำหนดให้เป็นพื้นที่สีเขียวภายในเขตที่อยู่อาศัย และพาณิชยกรรมสูงของผังเมืองรวม
  3. กำหนดให้เป็นสวนเปิดสู่เกียรติศิลป์
  4. กำหนดให้เป็นพื้นที่ที่เสริมความสวยงามแก่ภูมิทัศน์ถนนและมหานคร
  5. กำหนดให้มีส่วนในการบรรเทาและระบายการจราจร รวมทั้งพื้นที่ส่วนหนึ่งเป็นที่รองรับ
  6. กำหนดให้ส่วนมีการใช้พื้นที่ที่สมบูรณ์แก่กิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงความปลอดภัย ความสะอาด ความประหยัด การให้ความรู้ด้านพฤกษศาสตร์แก่ประชาชนทั่วไป
4. ลักษณะการใช้ประโยชน์ของประชาชน
    1. เป็นที่ใช้ศึกษาพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ
    2. มีศาลาพักผ่อนชมทัศนียภาพ
    3. มีน้ำพุขนาดใหญ่ ให้ประชาชนชม
    4. มีสระน้ำใช้ เป็นบริเวณพักผ่อนแบบสงบ เงียบสำหรับผู้สูงอายุ
    5. มีสวนสุขภาพเพื่อการออกกำลังกาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. มีลานเอนกประสงค์ โดยมีเวทีกลางแจ้งสำหรับการจัดกิจกรรมเชิดชูเกียรติศิลปินและเป็นอนุสรณ์สถาน และจัดกิจกรรมอื่นๆ เช่น เล่นว่าว โยชวาฮิต ฯลฯ

5. จำนวนประชาชนที่เข้าไปใช้บริการ

ขณะทำการศึกษายังไม่เปิดให้ประชาชนเข้าพักผ่อน เพราะอยู่ระหว่างการก่อสร้าง

6. องค์ประกอบสำคัญภายในสวน

- ลานกีฬากลางแจ้ง
- สะพานไม้
- ศาลาพักผ่อน
- ศาลาจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม
- ส้วม
- น้ำพุขนาดใหญ่
- ประตูทางเข้าใหญ่
- ถนนและทางเดินภายในสวน
- อ่างเก็บน้ำ
- ลานเอนกประสงค์
- ที่ทำการสวน
- เรือนเพาะชำ
- ไม้บังแดดและกลุ่ม
- ดึงชยะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนไอคอมพระสุเมรุ

1. สถานที่ตั้ง ถนนพระอาทิตย์ บางลำพู เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
2. พื้นที่ 2 ไร่ 2 งาน 48 ตารางวา
3. ประวัติความเป็นมา ส่วนป้อมพระสุเมรุ มีเจ้าของที่ดิน 3 ราย คือ ธนาคารกรุงไทย จำกัด 195 ตารางวา กรมธนารักษ์ 212 ตารางวา และสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ 642.59 ตารางวา ซึ่งเจ้าของที่ดินได้มอบที่ดินให้กรุงเทพมหานคร เพื่อก่อสร้างสวนสาธารณะ รอบป้อมพระสุเมรุ เพราะป้อมพระสุเมรุเป็นสิ่งก่อสร้างที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ศิลปกรรมสถาปัตยกรรม ของสมัยรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่ครั้งรัชกาลที่ 1 ซึ่งเหลืออยู่เพียงแห่งเดียว และที่ตั้งปัจจุบันโบราณสถานแห่งนี้ถูกบดบังโดยอาคารจัดระเบียบการใช้ที่ดินในบริเวณรอบป้อมพระสุเมรุ จึงทำให้โบราณสถานแห่งนี้ เสื่อมโทรมขาดความสวยงาม เพื่อที่จะทำการอนุรักษ์โบราณสถานและเปิดดูให้เห็นความสง่า ในปี พ.ศ. 2515 หลังจากเกิดเพลิงไหม้บริเวณใกล้ป้อมพระสุเมรุ กองผังเมืองได้ดำเนินการเสนอโครงการเพื่อจะปรับปรุงเป็นสวนสาธารณะโดยขออนุมัติในหลักการจากคณะผู้บริหารกรุงเทพมหานคร และมอบโครงการให้กองสวนสาธารณะ สำนักสวัสดิการสังคมดำเนินการต่อไป
4. ลักษณะการใช้ประโยชน์
  1. อนุรักษ์โบราณสถานไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาทางประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรมและศิลปกรรม
  2. ให้ประชาชนใช้พักผ่อนหย่อนใจ
  3. เป็นสถานที่รวบรวมพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับที่สวยงาม
  4. เป็นที่เดิน - วิ่งออกกำลังกาย
  5. มีลานเอนกประสงค์จัดกิจกรรมต่างๆ
  6. มีศาลาเอนกประสงค์ นั่งพักผ่อนและชมทัศนียภาพทั่วไป
5. จำนวนประชาชนที่เข้าไปใช้ประโยชน์
 ศึกษาดูอยู่ระหว่างการดำเนินการก่อสร้าง
6. องค์ประกอบสำคัญของสวน

1. ลานทางเข้า	2. ทางเดินรอบป้อมพระสุเมรุ
3. ศาลาเอนกประสงค์	4. ลานเอนกประสงค์
5. ทางเดินริมน้ำและทางเดินภายในสวน	6. ลานรอบศาลเจ้า
7. ศาลเจ้าแม่ทันทิม	8. ไอคอมพระสุเมรุ
9. ป้อมตำรวจและสุทวาร	10. ระบบไฟฟ้าสว่าง
11. ป้ายสวนป้อมพระสุเมรุ	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

1. สถานที่ตั้ง บริเวณที่ดินสำนักฝึกอบรมและพัฒนา การรถไฟแห่งประเทศไทย ถนนกำแพงเพชร 2 เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
2. พื้นที่ 140 ไร่ (โครงการระยะที่ 1)
3. ประวัติความเป็นมา ส่วนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ตั้งอยู่บริเวณสนามกอล์ฟ การรถไฟ ซึ่งมีเนื้อที่ 600 ไร่ โดยคณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2534 และ 29 มกราคม 2534 ให้กระทรวงคมนาคม ดำเนินการจัดสวนสาธารณะในลักษณะสวนป่า เพื่อแลกเกล้าฯ ถวายในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จะมีพระชนมพรรษา ครบ 60 พรรษา ในวันที่ 12 สิงหาคม 2535 โดยให้เริ่มพัฒนาสวนแรกพื้นที่ 200 ไร่ก่อน และดำเนินการส่วนที่เหลืออีก 400 ไร่

การดำเนินการก่อสร้าง กระทรวงคมนาคมได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ จัดสร้างสวนสาธารณะในบริเวณที่ดินของการรถไฟฯ ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เป็นประธานกรรมการ หัวหน้าหน่วยงาน และรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงคมนาคม ตลอดจนหน่วยงานภายนอกและผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการ คณะกรรมการได้ประชุมครั้งแรก เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2534 และได้พิจารณาพื้นที่ส่วนแรก จำนวน 200 ไร่ อยู่ทางทิศใต้ของสนามกอล์ฟการรถไฟฯ และอยู่ทางทิศตะวันตกของสวนจตุจักร โดยมีพื้นที่จัดสร้างสวนสาธารณะได้ทันที ประมาณ 140 ไร่ ส่วนพื้นที่อีกประมาณ 60 ไร่ ติดสิ่งปลูกสร้างของการรถไฟและสัญญาเช่ากับบริษัทคอนกรีตเมืองโตลเวย์ ซึ่งจะสามารถนำไปจัดสร้างสวนสาธารณะได้ในปี 2537 (โครงการระยะที่ 2) เมื่อสัญญาเช่าสิ้นสุดลง

การสร้างสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ โครงการระยะที่ 1 จะเป็นส่วนของสวนป่า ที่ประกอบไปด้วยสระน้ำรูป "ส" ผสมผสานกับ "ร" ซึ่งเป็นอักษรตัวแรกของพระนามาภิไธย ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ส่วนบัว และสวนพฤกษศาสตร์ ใช้เวลาดำเนินการจัดสร้าง ประมาณ 14 เดือน (มิถุนายน 2534 - กรกฎาคม 2535) และมีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น ประมาณ 150 ล้านบาท สำหรับโครงการที่ 2 จะเป็นส่วนของสวนป่าที่ประกอบด้วย อาคารพิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติ (อาคารการเดินรถและโทรคมนาคมของการรถไฟฯ) ลานจัดแสดง ที่จอดรถและซุ้มชากาอาหาร

4. ลักษณะการให้ประโยชน์
  1. เป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ และไม้หายากต่างๆ
  2. ใช้ออกกำลังกายแบบต่างๆ
  3. มีสนามหญ้าให้ประชาชนได้นั่งพักผ่อน เดินเล่น และชมทัศนียภาพ
  4. มีอาคารพิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติ ให้ประชาชนได้ชม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. มีสระน้ำรูป "ส" ผสมผสานกับ "ร" ซึ่งเป็นอักษรตัวแรกของพระนามาภิไธยของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ให้ประชาชนได้ชมและพักผ่อน

5. จำนวนประชาชนที่เข้าไปใช้บริการสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
ขณะทำการศึกษายังไม่เปิดให้ประชาชนเข้าพักผ่อน เพราะอยู่ระหว่างการก่อสร้าง

6. องค์ประกอบที่สำคัญของสวน

- สระน้ำ
- น้ำพุ
- อาคารพิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติ
- สวนแก้ว
- สวนพฤกษศาสตร์
- ถนนและทางเดินภายในสวน
- สนามเด็กเล่น
- ที่จอดรถ
- ศาลาพักผ่อน
- สุขา
- ที่จอดรถ
- พิพิธภัณฑ์เด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาแนวคิดในการออกแบบสวนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร

สวนลุมพินี

การกำหนดแนวคิดหลัก

- กำหนดให้เป็นส่วนสาธารณะสำหรับให้ประชาชนทั่วไปได้พักผ่อนหย่อนใจ และออกกำลังกาย
- เป็นพื้นที่สีเขียวที่ร่มรื่น การพักผ่อนที่ผู้คนที่เดินผ่านไปด้วผู้คนที่มาออกกำลังกายที่ปลอดภัย
- เป็นสถานที่สร้างความสวยงาม ส่งเสริมความสวยงามโดยรวมของฝั่งเมืองรวม
- เป็นสถานที่เกิดชุดกิจกรรมด้านศิลปกรรมและกาที่กีฬา
- รวบรวมความรู้ทางด้านพฤกษศาสตร์ สำหรับผู้สนใจได้ศึกษา
- มีการใช้ประโยชน์ของที่ดินให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

การออกแบบ

- สวนลุมพินีเป็นส่วนเก่าแก่ของกรุงเทพมหานครมีการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบ และการบำรุงรักษาที่ดี เป็นส่วนที่ร่มรื่นมีกิจกรรมต่างๆ ภายในอาณาเขต ประชาชนนิยมเข้าไปพักผ่อนจำนวนมาก
- ถนนใหญ่ตัดทางมุมกับพื้นที่จากพระบรมรูป ร. 6 ไปเชื่อมกับถนนวิสุทธิ อีกรวมทางด้านทิศเหนือ ที่ถนนรถบัสระเ้า ถนนรถบัสอาคารลุมพินีสาธารณะ และมีทางเดินเชื่อมจุดต่างๆ ทั่วสวน
- สระน้ำ กำหนดให้เป็นน้ำพุเป็นจุดเด่นอยู่กลางสระน้ำ และมีเกาะกลางน้ำเรียกว่า เกาะลอย ซึ่งปลูกต้นไม้กับต้นไม้เกาะน้ำพุ
- มีคลองรับน้ำเลียบถนนพระราม 4 และมีสระน้ำและคลองด้านถนนวิสุทธิ
- สร้างศาลารูปทรงต่างๆ ทั่วไปภายในสวน และมีหลุมฝังศพกลางแจ้งเป็นจุดเด่นของสวนที่ถูกละทิ้ง
- มีส่วนสุขภาพสำหรับประชาชนทุกวัย เช่น สนามเด็ก
- ปลูกไม้ยืนต้นเป็นกลุ่มเพื่อให้เกิดร่มเงา และกำหนดพื้นที่กลางแจ้งเป็นสนามหญ้าอยู่ที่เวทีกกลางแจ้งด้านถนนวิสุทธิ
- ปลูกไม้ดอกไว้ประดับบริเวณกลางถนนโดยปลูกในกระถางเป็นแนวยาว ช่วยส่งเสริมความสวยงามแก่สวนมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่เฝ้าระวังภายในส่วนภูมิทัศน์

ภาพที่ 1 ส่วนป่าลม

ภาพที่ 2 ถนนและมณฑลึงพักต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนลุมพินี

ภาพที่ 3 สระน้ำและอาคารเล่นจักรยานน้ำและเรือพาย

ภาพที่ 4 กิจกรรมการออกกำลังกาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนคอมพิว

ภาพที่ 5 ฟันเหล็กภายในสวน

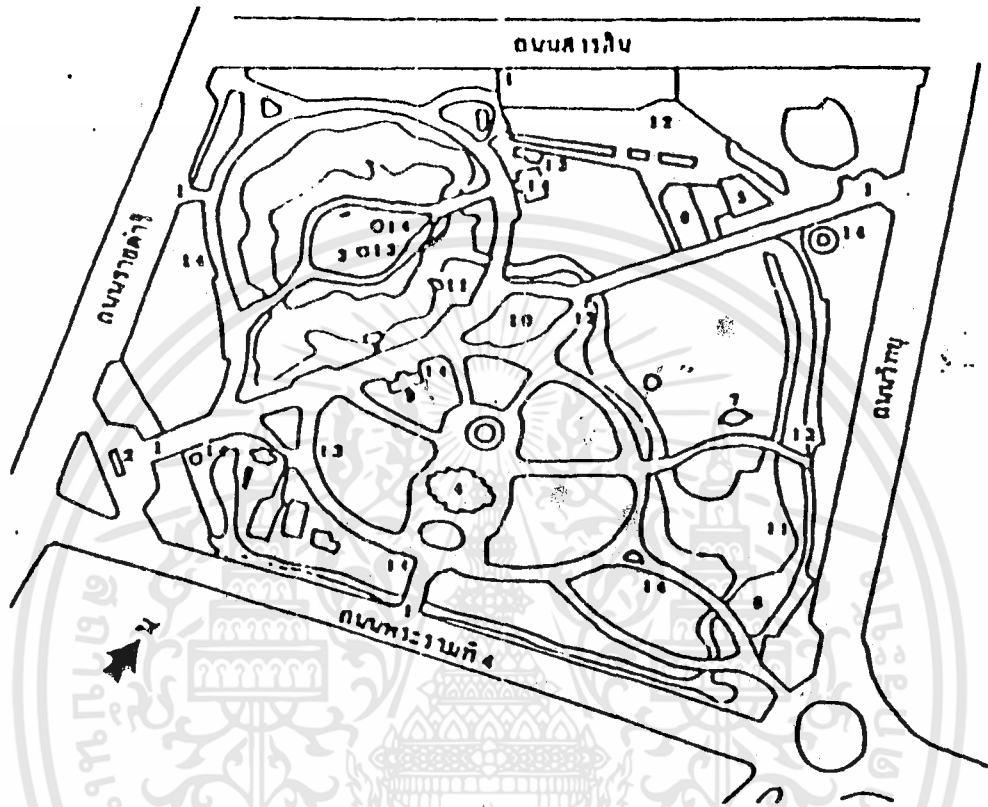

ภาพที่ 6 อณาภิภา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 7 แผนที่สวนลุมพินี

ผังสวนลุมพินี

1. ประตูทางเข้า	9. ห้องสมุดประชาชน
2. พระบรมรูปรัชกาลที่ 8	10. สวนป่าส้ม
3. เกาะลอย	11. บริการเช่าเรือพาย และจักรยานน้ำ
4. อาคารลุมพินีสถาน	12. ลานจอดรถ
5. อาคารที่เฝ้าการ	13. โทรศัพท์สาธารณะ
6. งานธรรมชาติวิทยา	14. สุขา
7. เวทีกลางแจ้ง	
8. หอหน้านิกา	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนจตุจักร

การกำหนดแนวคิดหลัก

- กำหนดให้เป็นส่วนสาธารณะระดับนคร เพื่อให้ประชาชนทั่วไปใช้ในการพักผ่อนหย่อนใจและออกกำลังกาย
- เป็นพื้นที่สีเขียว เพื่อลดปัญหาความแออัดทางอากาศ
- เป็นพื้นที่สวยงามส่งเสริมทัศนียภาพที่ดีแก่ฝั่งเมืองรวม
- เป็นสถานที่เกิดขุมทรัพย์ศิลปะในการจัดการแสดงศิลปกรรมแขนงต่างๆ
- เป็นสถานที่อนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุ เช่น พิพิธภัณฑ์รถไฟ
- เป็นสถานที่รวบรวมความรู้ทางด้านพฤกษศาสตร์ รวบรวมสวนแบบต่างๆ เช่น สวนป่า ลมสวนสมุนไพร สวนป่า สวนพรรณไม้ในวรรณคดี
- เป็นสถานที่จัดกิจกรรมกีฬาและออกกำลังกาย เช่น วิ่งมาราธอน สวนสุขภาพ เรือพาย และจักรยานน้ำ
- เป็นสถานที่รวบรวมประติมากรรมแห่งอาเซียน

การออกแบบ

- ภาควิชาสวนกำหนดให้ปิดล้อมสวนความแนวความยาวของสวนทางด้านถนนเพชรโกสิน และมีสระรับน้ำอยู่ทางด้านทิศใต้ของสวน
- ถนนเชื่อมโยงจุดสำคัญต่างๆ เข้ากันอย่างต่อเนื่องตามแนวความยาวของสวน และมีสะพานข้ามคลองเชื่อมถนนเข้าด้วยกัน
- กำหนดลานจอดรถไว้ทางด้านถนนกำแพงเพชรเป็นระยะๆ ตามแนวความยาวของสวน
- อาคารที่ทำการกำหนดไว้ให้อยู่ติดกับถนนกำแพงเพชรด้านทิศตะวันตก
- จุดเด่นที่น่าสนใจคือ ประติมากรรมอาเซียน ประดิษฐานอยู่เป็นระยะภายในสวน และนาฬิกาตอกไม้ อยู่ใกล้กับอาคารพิพิธภัณฑ์รถไฟ
- กำหนดท่าเรือเพื่อให้บริการเรือพายและจักรยานน้ำ และสะพานชมปลา เพื่อให้ประชาชนได้ชมและเลี้ยงอาหารปลา
- ปลูกพันธุ์ไม้ยืนต้นโดยรอบสวน และกระจัดกระจายทั่วสวนทางด้านทิศเหนือมีสนามหญ้าเปิดโล่ง และมีต้นไม้อยู่รอบๆ เพื่อให้ประชาชนได้ทอดสายตาดูในระแวกที่กว้างไกล
- กำหนดประตูทางเข้าหลายจุดเพราะสวนจตุจักรมีลักษณะสวนมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- จัดสวนต่างๆ ภายในสวน ได้แก่ สวนสมุนไพร สวนในวรรณคดี สวนไม้ สวนปาล์ม
- มีลานแคนกประสงค์เพื่อให้ประชาชนได้ลบกกำลังกายและใช้จัดกิจกรรมทางด้านศิลปกรรมแขนงต่างๆ
- มีสวนสุขภาพเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งเป็นสวนสุขภาพที่จัดสร้างขึ้นมาจากหลัง
- จัดให้มีศาลาพักผ่อน และสุขาอยู่เป็นระยะที่เหมาะสมทั่วกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในส่วนจัดจักร

ภาพที่ 8 นาฬิกาดอกไม้

ภาพที่ 9 หอนาฬิกา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนจตุจักร

ภาพที่ 10 สวนสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ

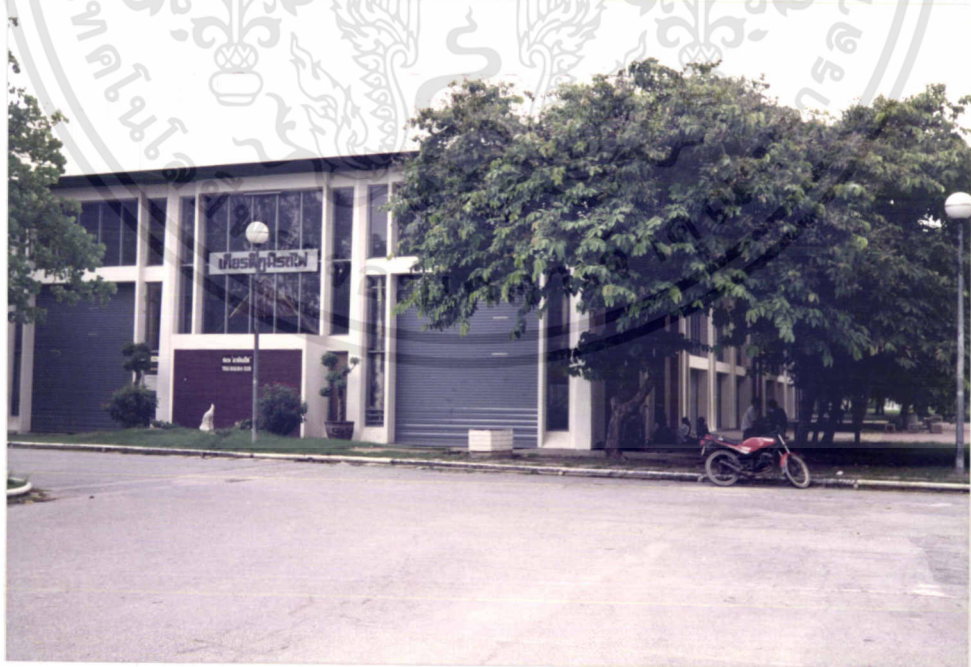
ภาพที่ 11 ลานเอนกประสงค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนจตุจักร

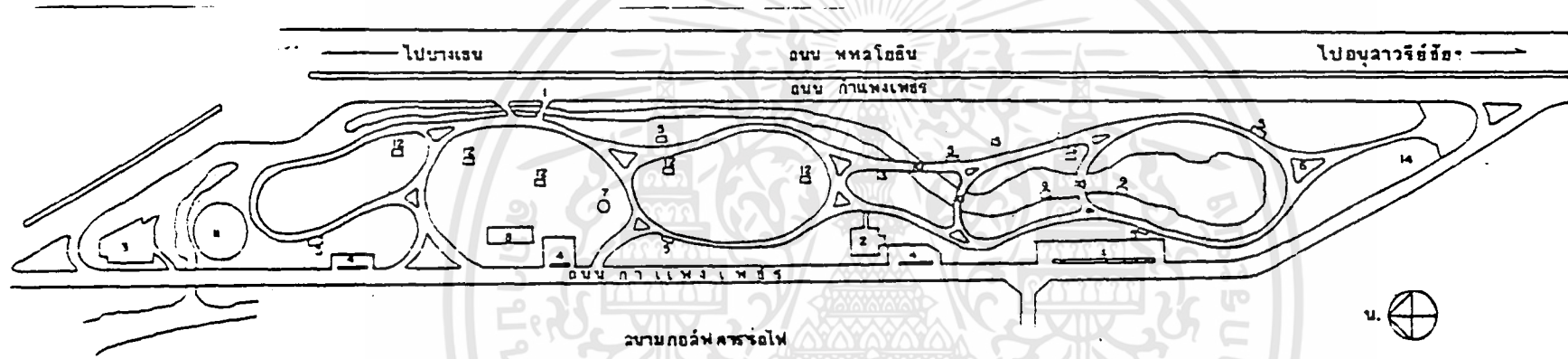

ภาพที่ 12 สนามเด็กเล่น

ภาพที่ 13 หอเกียรติยศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สนามกอล์ฟสโมสรรถไฟ

ผังสวนจตุจักร

1. ประตูทางเข้า	6. หอนาฬิกา	11. ลานอเนกประสงค์
2. อาคารที่ทำการ	7. นาฬิกาดอกไม้	12. ประติมากรรมอาเซียน
3. เรือนเพาะชำ	8. อาคารพิพิธภัณฑ์รถไฟ	13. สนามเด็กเล่น
4. ลานจอดรถ	9. ท่าเรือบริการเรือพายและจักรยานน้ำ	14. สวนสมุนไพร
5. สุขา	10. สะพานชมปลา	15. สวนวรรณคดี

ส่วนพระนคร

แนวคิดหลัก

- กำหนดให้เป็นส่วนสาธารณะระดับท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในบริเวณใกล้เคียงได้ใช้ประโยชน์ด้านการพักผ่อนและการออกกำลังกาย
- กำหนดให้เป็นศูนย์กลางของท้องถิ่น เช่น ศูนย์กลางการกีฬา ศูนย์เยาวชน และจัดกิจกรรมต่างๆ ทั้งด้านศิลปกรรมและอื่นๆ
- กำหนดให้เป็นสถานที่รวบรวมพันธุ์ไม้เพื่อการศึกษา
- กำหนดให้มีการปรับสมดุลธรรมชาติ เพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมในเขตชุมชนเมืองให้ดีขึ้น

การออกแบบ

- กำหนดถนนหลัก อยู่ริมสวนด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ไปถึงท้ายสวนเพื่อเชื่อมต่อส่วนเรือนเพาะชำ บ้านพักคนงาน อาคารสำนักงานเข้าด้วยกัน
- ทางเท้า แยกจากถนนอย่างชัดเจน คดเคี้ยวตามธรรมชาติ แต่สามารถเดินชมสวนได้ทั่วสวน
- มีสระน้ำตรงส่วนหน้าและส่วนท้ายของสวน โดยที่คลองเก็บกักทั้งสองสระน้ำเข้าด้วยกัน สระน้ำมีเขื่อน มีพื้นที่ส่วนกลาง สระน้ำตอนบนเป็นแบบปลูกสวนแบบญี่ปุ่นและต้นไม้แก้วมีศาล เข็มขัดกลางน้ำทำให้เกิดทัศนียภาพที่สวยงามมาก
- ส่วนท้ายสวน เป็นส่วนของสำนักงานและมีสถานที่พักผ่อนริมสระน้ำและศาลาพักผ่อน มีอาคารสุขาและโรงสูบน้ำ
- ส่วนเรือนเพาะชำและบ้านพักคนงาน กำหนดให้อยู่ด้านหลังของสวน
- ส่วนด้านหน้า กำหนดให้เป็นศูนย์กลางการกีฬา และลานเอนกประสงค์เพื่อให้ประชาชนและเยาวชนได้เข้าไปเล่นกีฬา และประกอบกิจกรรมต่างๆ ส่วนนี้ยังประกอบด้วยสระน้ำ ลักษณะสวนประเภทกึ่งน้ำพุในสระน้ำขนาดเล็กกรุสลับเหล็กบด ซึ่งช่วยเสริมความสวยงามแก่สวนมากทีเดียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนพระนคร

ภาพที่ 15 ทางเข้าสวนพระนคร

ภาพที่ 16 ศาลาพักผ่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนพระนคร

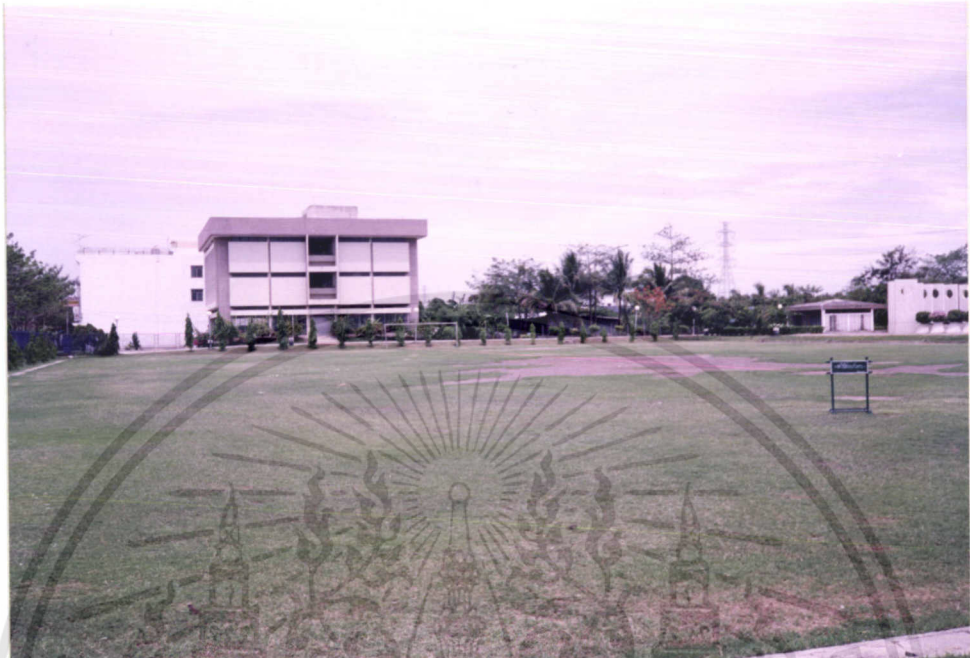
ภาพที่ 17 สัญลักษณ์สวนและลานเอนกประสงค์

ภาพที่ 18 สวนพฤกษศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนพระนคร

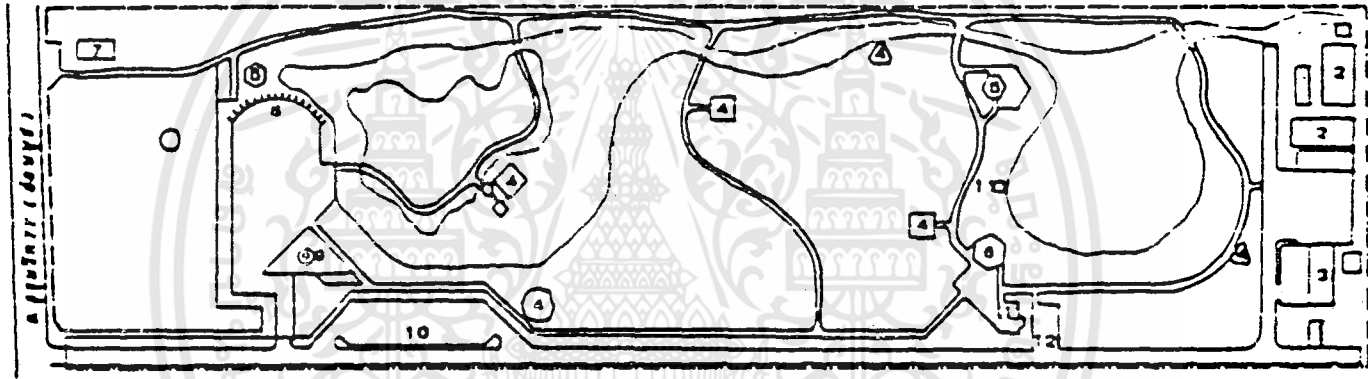

ภาพที่ 19

สนามกีฬา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. อาคารที่ทำการ	5. อาคารสุชา	9. สัญลักษณ์สวน
2. อาคารเรือนเพาะชำ	6. น้ำพุ	10. สวนจตุรต
3. อาคารพักผ่อนงาน	7. อาคารศูนย์เสาวชน	11. อาคารสูบน้ำ
4. ศาลาพักผ่อน	8. สวนอเนกประสงค์	12. ประตูทางเข้า

ผังบริเวณสวนสาธารณะ 3 (สวนพระนคร)

ส่วนสราชมณฑล

การกำหนดแนวคิดหลัก

- อนุรักษ์โบราณสถาน ถิ่นเก็บหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมของสมัยรัตนโกสินทร์
- เป็นพื้นที่สีเขียวในใจกลางเมืองเป็นการเสริมสร้างภูมิทัศน์ของเมืองให้สวยงาม
- เป็นสวนสาธารณะระดับท้องถิ่นสำหรับประชาชนได้พักผ่อนทำกิจกรรม พักผ่อน และจัดกิจกรรมต่างๆ
- เป็นแหล่งรวบรวมความรู้ด้านพฤษศาสตร์
- เป็นพื้นที่สวยงามและเปิดสู่เกียรติคุณในการจัดกิจกรรมทางด้านศิลปกรรมแขนงต่างๆ

การออกแบบ

- การออกแบบโดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมเดิมคือ โบราณสถานอันเป็นสถาปัตยกรรมสำคัญที่ต้องอนุรักษ์ไว้ได้แก่ ประตูรั้วลายพั้งพุดผกา พร้อมซุ้มประตู ศาลากระโจมแคระ แนวรั้วและซุ้มประตูรั้วศาลเจ้าแม่ตะเคียนทอง อนุสาวรีย์พระนางสุนันทากุมารีรัตน์ โดลออกแบบให้กลมกลืนกับศิลปวัตถุดังกล่าว
- ภาควิชาสวนจัดให้มีการเดินสวนเชื่อมโคงจุดสำคัญต่างๆ ให้เดินชมได้ทั่วถึง มีลานเอนกประสงค์สำหรับจัดกิจกรรมต่างๆ มีสระน้ำรองรับน้ำและส่งเสริมความสวยงามแก่สถานที่ มีศาลาพักผ่อนและลานออกกำลังกาย
- มีทางเข้า 2 ทาง คือด้านถนนเจริญกรุงและถนนราชมรรค์เชื่อมต่อกับถนนรอบสวน และมีทางเล็กๆ แยกไปทั่วสวน
- ส่วนหน้า ด้านที่ติดกับถนนเจริญกรุงประกอบด้วยน้ำพุ และลานเอนกประสงค์ และอาคารที่ทำการซึ่งเป็นอาคารอนุรักษ์ไว้เป็นโบราณสถาน
- ส่วนกลางสวนประกอบด้วยสระน้ำ ตรงกลางสระมีเกาะ 2 เกาะ มีสะพานเชื่อมกับทางเดินสวนสระเกาะแรกเป็นที่ประดิษฐานของอนุสาวรีย์พระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้ากนิษฐาธิราชเจ้ารัตนอัษฎางค์ และอีกเกาะเป็นที่ตั้งของศาลาแปดเหลี่ยมสำหรับนั่งพักผ่อนและทำกิจกรรมต่างๆ
- พื้นที่โดยทั่วไปมีต้นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ให้ร่มเงา ด้านล่างเปิดโล่งและเพาะปลูกไม้ดอกไม้ประดับส่งเสริมความงามของสวนให้ดึงดูดความสนใจมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนสาธารณะ

ภาพที่ 21 น้ำพานโลหะ

ภาพที่ 22 สระเจ้าและอนุเสาวรีย์พระนางเจ้าสุภัททาภุมมาวีรัตน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนสาธารณะ

ภาพที่ 23 ศาลาพักผ่อนและทัศนียภาพภายในสวน

ภาพที่ 24 ต้นเมฆสลดภายในสวนสาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในส่วนสราญรมย์

ภาพที่ 25 ส่วนไม้มดอก

ภาพที่ 26 ซุ้มประตูทางเข้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 27 แผนผังสวนสราญรมย์

11. **ผังบริเวณสวนสาธารณะ 4 (สวนสราญรมย์)**

1. อาคารที่ทำการ	7. อาคารกุษา
2.อนุสาวรีย์พระนางเจ้า สุนันทากุมารีรัตน์	8. น้ำพุทานโลหะ
3. ศาลาแปดเหลี่ยม	9. ประตูทางเข้า
4. รั้วสนามไชย	10. ศาลเจ้าแม่ตะเคียนทอง
5. ศาลา	11. ลานดอกไม้
6. สระน้ำพร้อมเขื่อน ค.ส.ค.	12. อาคารเรือนกระจก
	13. ลานอเนกประสงค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนงานบุรีรัมย์

แนวคิดหลัก

- กำหนดให้สถานที่แห่งนี้ เป็นสถานที่ขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับและไม้ยืนต้น เพื่อนำไปปลูกบริเวณถนนและเกาะกลางถนน รวมทั้งจำหน่ายพันธุ์ไม้แก่ประชาชนด้วย

- กำหนดให้เป็นแหล่งเก็บน้ำชีชีวม สำหรับการพักผ่อนหย่อนใจและออกกำลังกายแก่ประชาชนในเขตจังหวัดบุรีรัมย์

- เป็นแหล่งรวบรวมความรู้ ทางด้านพฤกษศาสตร์
- กำหนดให้เป็นส่วนสาธารณะระดับท้องถิ่น สำหรับประชาชนบริเวณใกล้เคียงมาใช้บริการ
- กำหนดให้ช่วยรื้อฟื้นศิลปกรรมชาติ ในเขตเมือง

การออกแบบ

- บริเวณสวนบุรีรัมย์ปัจจุบัน เดิมเป็นส่วนสัมมิลักษณ์ เป็นร่องสวน และน้ำท่วมสวนเสมอ การออกแบบจึงกำหนดให้มีร่องน้ำทั่วไปในบริเวณสวน เพื่อรองรับน้ำและน้ำดินในสระน้ำมาถมพื้นที่สูงขึ้น เพื่อแก้ปัญหาน้ำท่วม ภายในสระน้ำเป็นส่วนบัว ซึ่งมีบัวหลายชนิดปลูกอยู่

- กำหนดทางสัญจรทั่วไปในบริเวณสวน มีถนนหลักกรอบสวน และภายในส่วนกลางสวนเป็นทางเท้าเชื่อมระหว่างถนน เพื่อให้เดินชมสวนได้ทั่วถึง

- ภายในสวนมีโครงสร้างที่สำคัญที่น่าสนใจ เช่น น้ำตก น้ำพุ อยู่ในสวนเห็ดด้วย เพราะเป็นแหล่งผลิตพันธุ์ไม้เพื่อจำหน่ายและแจกหน่วยงานต่างๆ เพื่อปลูกในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งปัจจุบันไม่ได้จำหน่ายแล้ว แต่ยังคงเจริญเพราะซ้ำไว้ที่เดิมและมีเพิ่มในส่วนหลังของสวนด้วย

- ส่วนกลางของสวน ประกอบด้วย กลุ่มไม้กึ่งต้น เพื่อให้ร่มเงา ประกอบด้วยสนามหญ้าและสระน้ำซึ่งเป็นส่วนเปิดโล่ง

- ส่วนด้านหลังของสวน เป็นส่วนที่กำหนดให้เป็นสวนหย่อมเปิดโล่ง โดยทำเป็นเนินดินสูง-ต่ำและมีทางเดินทั่วไปในสวน บนเนินดินปลูกไม้ดอกไม้ประดับเป็นพุ่มเลื้อยเตี้ยๆ และมีศาลาพักผ่อนเพื่อชมทัศนียภาพ

- มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น สุขา ป้อมขายรักษาความปลอดภัยทั้งส่วนหน้าและส่วนหลังสวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนเบญจขรรค์

ภาพที่ 28 ทางเข้าสวนและศาลาชมวิว

ภาพที่ 29 สวนเปาล์ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนเบญจกิติ

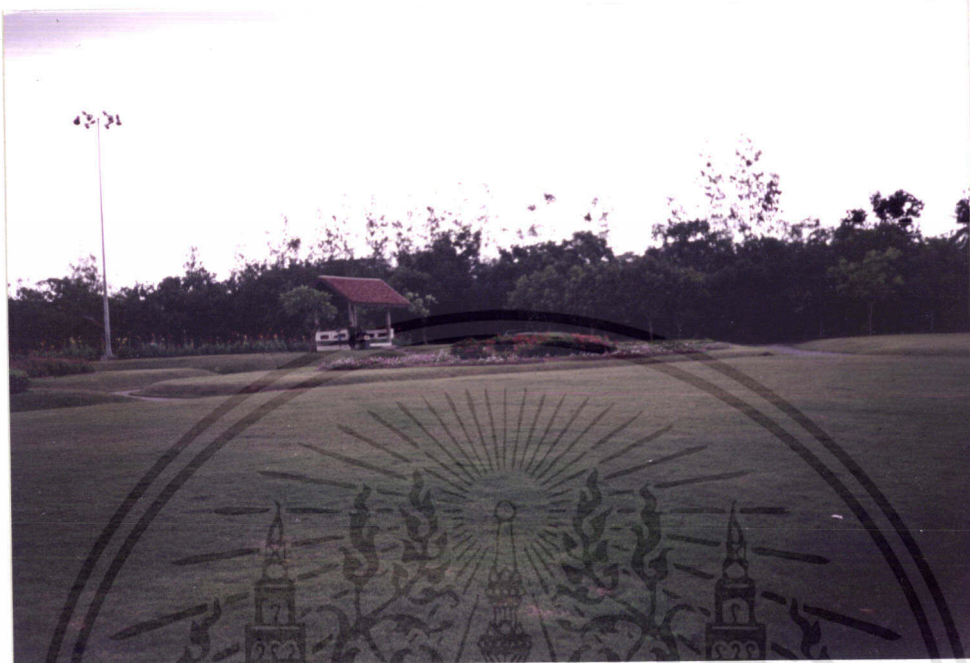
ภาพที่ 30 สะพานข้ามสระน้ำ

ภาพที่ 31 น้ำตก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนเบญจกิติ

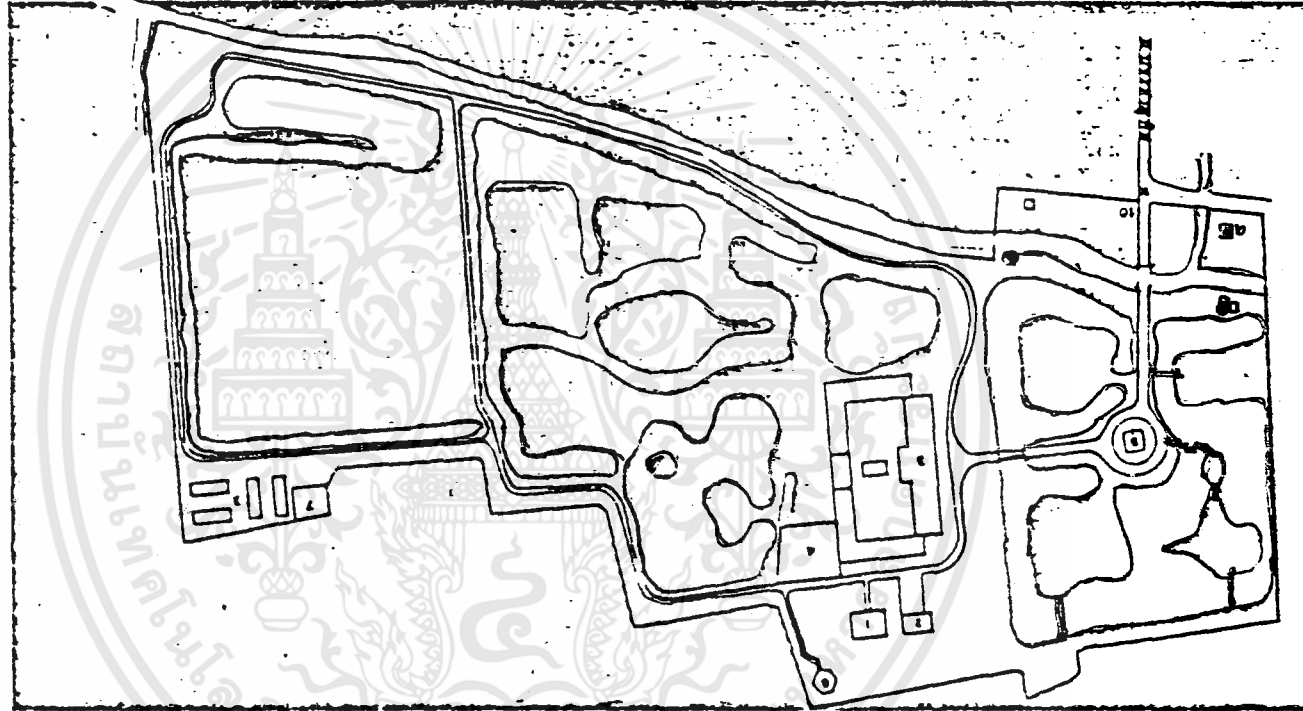
ภาพที่ 32 สวนไม้ดอกและศาลาพักผ่อน

ภาพที่ 33 สวนไม้ดอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. อาคารที่ทำการ
2. อาคารเก็บพัสดุ
3. เวียนเพาะชำ
4. ลานตากดิน
5. ศาลาชมวิว
6. อาคารสุขา
7. บ้านพักคนงาน
8. โรงสูบน้ำ
9. เวียนเก็บต้นไม้
10. ประตูทางเข้า

ผังบริเวณสวนสาธารณะ 5 (สวนธนบุรีวรมย์)

ส่วนหลวง ร.9

แนวคิดหลัก

1. เป็นส่วนสาธารณณะระดับนคร เพื่อให้ประชาชนได้ใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกาย และพักผ่อนหย่อนใจ
2. เป็นส่วนพฤกษศาสตร์ที่สมบูรณ์แบบที่สุดของประเทศไทย
3. เป็นสถานที่เชิดชูเกียรติศิลปินในการจัดกิจกรรมทางด้านศิลปกรรมแขนงต่างๆ
4. เป็นสถานที่ประดิษฐานของพิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติ
5. เป็นสถานที่รวบรวมความรู้ทางด้านสวนสาธารณะของประเทศไทย เพื่อให้ผู้สนใจได้ศึกษาและเรียนรู้รูปแบบการจัดสวนของประเทศไทย
6. เป็นสถานที่รวบรวมพันธุ์ไม้ น้ำ ไม้ทะเลทราย และไม้ประดับในร่ม
7. เป็นต้นแบบของการจัดสวนแบบต่างๆ เช่น สวนเชิงผา สวนไม้กล สวนสมุนไพร
8. เป็นแหล่งรวบรวมความรู้ทางด้านพฤกษศาสตร์ เพื่อให้ประชาชนได้ศึกษาพันธุ์ไม้ต่างๆ
9. เป็นส่วนที่รวบรวมไม้ดอกไม้ประดับเสริมความงามแก่สวน โดยเป็นสถานเพาะชำไม้ดอกไม้ประดับและปลูกไม้ดอกไม้ประดับเป็นแปลงขนาดใหญ่ เพื่อให้เกิดความงดงามเป็นที่สนใจแก่ประชาชน
10. เป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ในวโรกาสพระชนม์มายุครบ 60 พรรษา

การออกแบบ

- แบ่งพื้นที่ภายในสวนออกเป็น 6 บริเวณ คือ

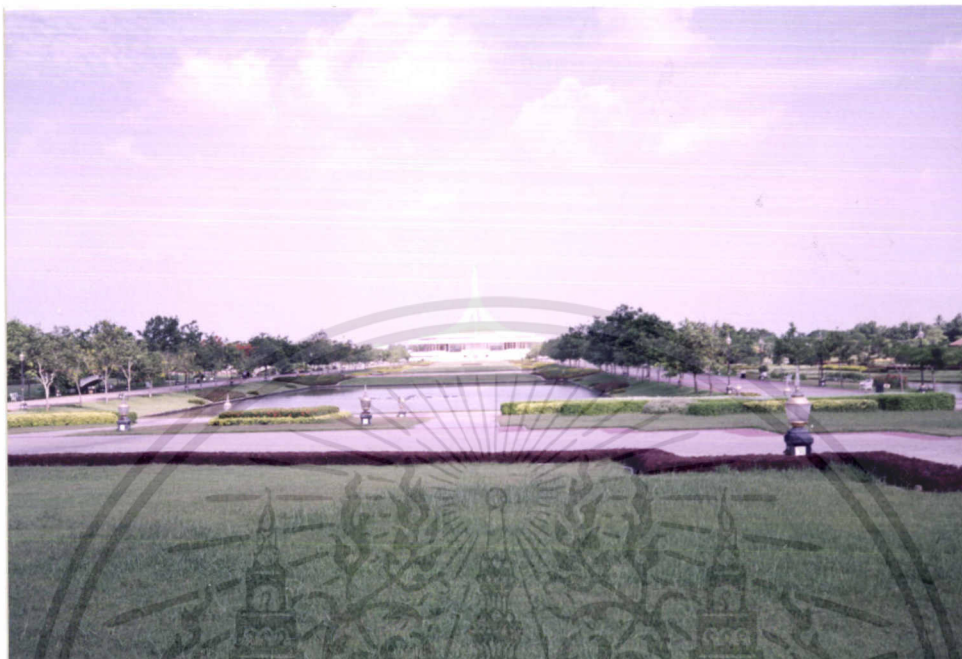
1. บริเวณหอรัชมงคล เป็นอาคารศิลปไทยประยุกต์ สมัยรัตนโกสินทร์รัชกาลที่ 9 รูปเกี้ยวเหลี่ยม ด้านเก่า หลังคาโครงสูง ลักษณะเป็นเสาวิทู ประดับกระเบื้องเคลือบสีเหลือง ตั้งอยู่บนเนิน 3 ระดับ ภายในมีห้อง 9 ห้อง ฟ้าโคจรลงเห็นพระจากที่ประชาชนได้ชม ภายในแสดงหุ่นจำลองโครงการในพระราชดำริ และของใช้ส่วนพระองค์ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าพระราชทานด้านหน้าเป็นสระน้ำสี่เหลี่ยมขาว มีไม้ดอกไม้ประดับปลูกประดับสวยงามและมีน้ำพุ 3 จุด เรียงเป็นแถว จากหน้าสวนตรงไปหอรัชมงคล ส่วนหลังหอรัชมงคลเป็นอ่างน้ำขนาดใหญ่อยู่บริเวณหอรัชมงคลสามารถชมวิวดูรอบสวน
2. บริเวณสวนพฤกษศาสตร์ อยู่ทางด้านเหนือของสวนเป็นที่รวบรวมพันธุ์ไม้ต่างๆ ของไทย ไม้หายากและพืชสมุนไพร พืชทะเลทรายไม้เขตร้อน ไม้เขตร้อนชื้น และเรือนเพาะชำไม้ในร่ม มีสวนนานาชาติโดยแยกแต่ละสวนออกจากกันแต่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกันและต่อเนื่องกันคือ สวนสเปน ฝรั่งเศส อิตาลี อังกฤษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. บริเวณค่างเก็บน้ำ อยู่ส่วนกลางของพื้นที่ เป็นที่พักน้ำเพื่อบรรเทาปัญหาน้ำท่วม และใช้ประโยชน์เพื่อการกีฬาทางน้ำ และการอนุรักษ์สัตว์น้ำ
4. สวนรมณีย์ อยู่ทางด้านตะวันตก มีน้ำตกขนาดใหญ่ปลุกต้นไม้ขนาดใหญ่ มีลักษณะเป็นป่าชื้น เป็นบริเวณที่สงบ และสดชื่น ออกแบบให้ต่อเนื่องกันกับคลองและบึงต่างๆภายในสวน
5. สวนน้ำ เป็นสระน้ำขื้นที่ประมาณ 32 ไร่ มีแมกไม้อยู่ 2 ซ้างฝั่ง และปลุกไม้เป็นกลุ่มก้อนตรงกลางพาดเรือผ่านได้
6. สนามราษฎร์ เป็นบริเวณจัดกิจกรรมกีฬา และลานเอนกประสงค์ ใช้จัดกิจกรรมต่างๆ อยู่ทางตอนใต้ มีเนื้อที่ประมาณ 43 ไร่ ครอบคลุมทั่วพื้นที่ลานสนามกว้าง เพื่อใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ แวะชม และกิจกรรมกีฬาต่างๆ ประกอบผลผลิตทางการเกษตร และมีเวทีกลางแจ้งเพื่อจัดกิจกรรมทางด้านศิลปกรรมแขนงต่างๆ
7. กำหนดให้มีถนนโศรอบสวนและมีถนน เชื่อมเข้าไปภายในสวนโดยมีสะพานข้ามคลองเชื่อมถนน เพื่อให้ประชาชนชมสวนได้ทั้งสวน
8. กำหนดให้มีศาลาพักผ่อนจุดต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้นั่งพักผ่อนหลังจากเดินชมสวนแล้ว
9. มีท่าเรือ เพื่อให้ประชาชนได้ใช้เรือพายและจักรยานน้ำ
10. กำหนดแปลงไม้ดอกไม้ประดับและไม้ดอกยืนต้นที่มีสีสันสวยงามปลูกเป็นแปลงขนาดใหญ่ ทำให้เป็นจุดเด่นดึงดูดความสนใจ แก่นักท่องเที่ยว
11. ตรงกลางสระน้ำมีน้ำพุขนาดใหญ่ ทำให้เกิดจุดเด่นที่น่าสนใจ
12. ภายในสวนมีสวนอาหารริมสระน้ำให้บริการประชาชน และมีห้องสุขา ที่เพียงพออยู่ในจุดต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนหลวง ร.9

ภาพที่ 35 หอประชุมมงคลและทัศนียภาพด้านหน้า

ภาพที่ 36 บริเวณอุทยานเมหาราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนหลวง ร.9

ภาพที่ 37 สวนไม้ดอก

ภาพที่ 38 ตระพังแก้วเก็บน้ำและประติมากรรมเทิดพระเกียรติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนพฤกษ ๓.๑

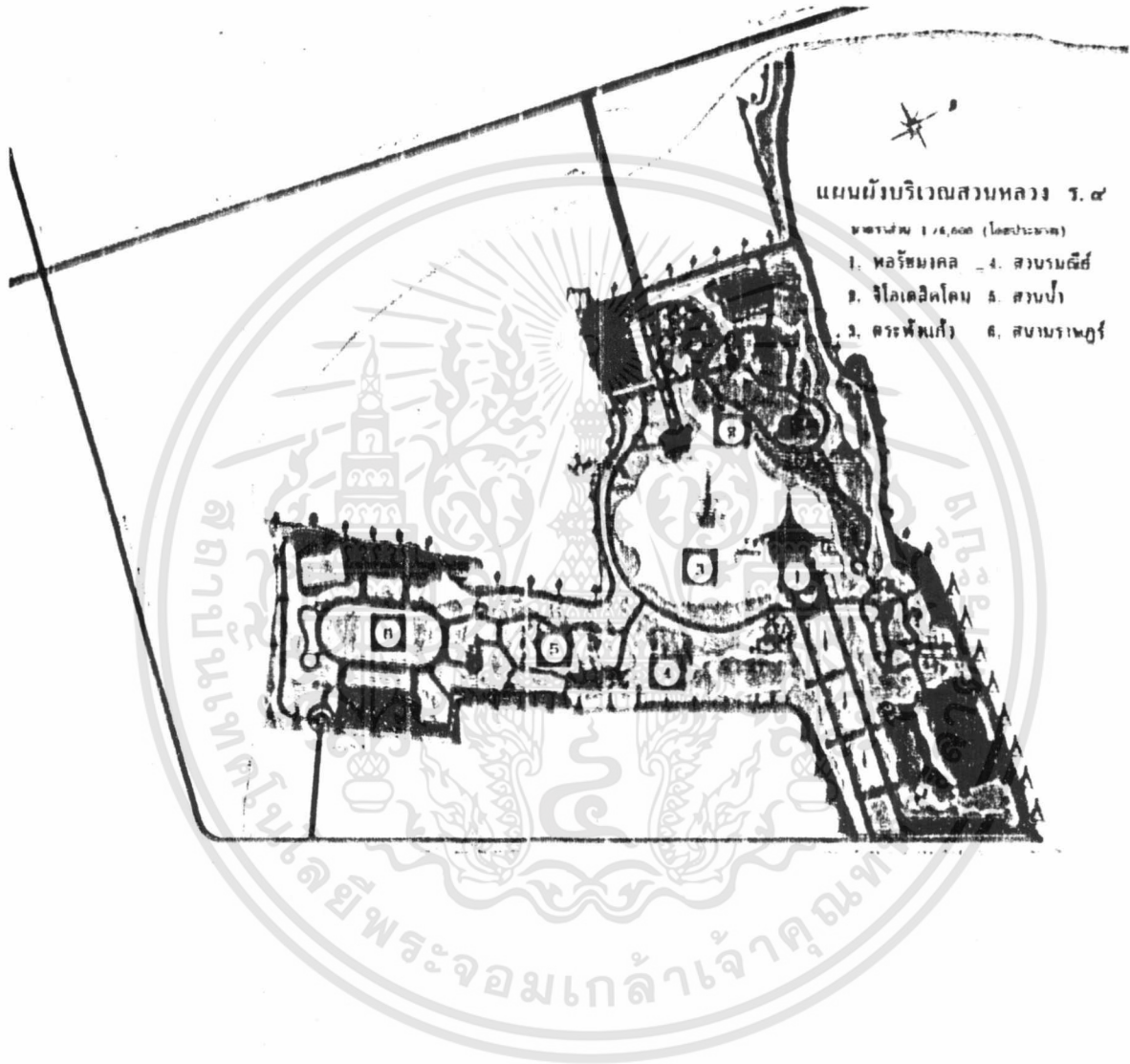
ภาพที่ 39 น้ำตกภายในสวนรมณี

ภาพที่ 40 อาคารลีโอเกสสิกโคมและทั้เ้ไม่ทะเลทราย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 41 แผนที่สวนหลวง ร.9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนน้ำบึงกุ่ม

แนวคิดหลัก

- เป็นสวนสาธารณะระดับท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้พักผ่อนหย่อนใจ และออกกำลังกาย
- เป็นพื้นที่สวนงามในเขตชุมชนเมือง เพื่อส่งเสริมความงามของผังเมืองรวม
- เป็นบึงรับน้ำเมื่อฝนตกหนัก ก่อนที่จะระบายลงสู่คลองแสนแสบ เพื่อบรรเทาปัญหาน้ำท่วม กรุงเทพมหานคร
- เป็นแหล่งรวบรวมความรู้ทางพฤกษศาสตร์ เช่น พรรณไม้ต่างๆ สวนต่างๆ เช่น สวนป่า ลม สวนไฟ สระบัว
- กำหนดให้ใช้พื้นที่ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

การออกแบบ

- กำหนดให้มีพื้นที่เป็นอ่างเก็บน้ำเป็น 70 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ อยู่ตรงกลางสวน ตามแนวความยาวของสวน และมีเกาะกลางน้ำอยู่ทางด้านหน้าสวน
- ตรงกลางมีน้ำตกขนาดใหญ่ ให้น้ำไหลลงสู่สระน้ำ
- กำหนดให้มีถนนคดเคี้ยวเป็นธรรมชาติโอบรอบสวน และมีสะพานเชื่อมถนนข้ามสระน้ำ และมีทางเดินชมสวนได้ทั้งสวน
- ปลูกต้นไม้ยืนต้น ไม้พุ่มทั่วไปในบริเวณ เพื่อให้เกิดร่มเงา และสำหรับการศึกษาของผู้สนใจ
- กำหนดแหล่งดูนกธรรมชาติทางด้านท้ายสวน
- มีกำแพงคอนกรีตบล็อกโอบรอบสวนพร้อมด้วยดอกไม้ยามหน้าสวนและหลังสวน
- มีห้องสุขาบริการประชาชนทางด้านท้ายสวน
- มีสำนักงานและอาคารเรือนเพาะชำแยกไปอีกส่วนหนึ่งโดยมีถนนผ่ากลาง
- จัดให้มีไฟฟ้าส่องสว่าง โคมไฟสนามและระบบการให้น้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนน้ำเบ๊งกม

ภาพที่ 42 สระน้ำและศาลาพักผ่อนบริเวณเกาะกลางน้ำ

ภาพที่ 43 สระน้ำ สะพาน และเกาะกลางน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนน้ำบึงกุ่ม

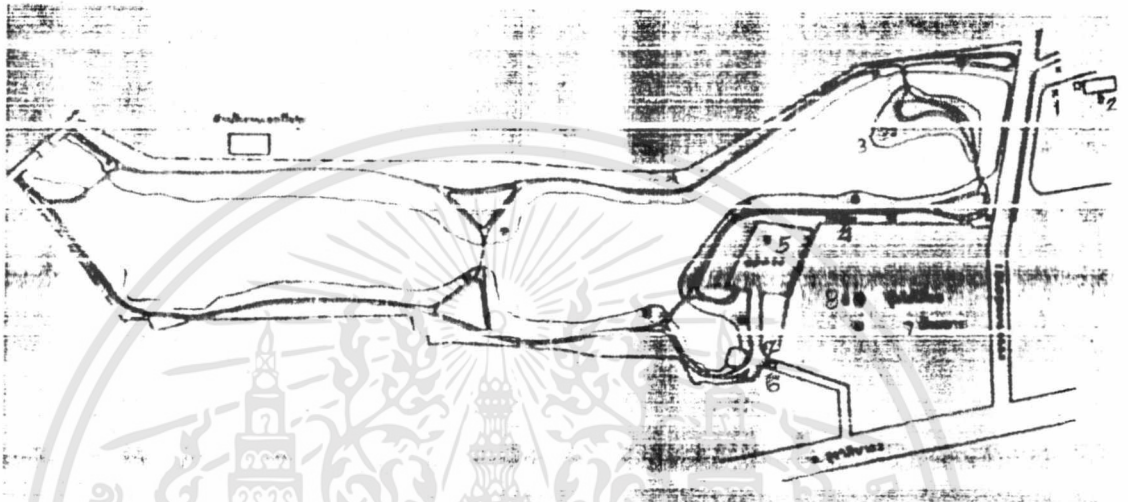
ภาพที่ 44 สระเก็บน้ำ

ภาพที่ 45 สระน้ำ น้ำตก ภายในสวนน้ำบึงกุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 46 ส่วนน้ำบึงกุ่ม

ผังบริเวณสวนสาธารณะ 7 (สวนน้ำบึงกุ่ม)

1. อาคารที่ทำการ	5. สนามจอดรถ
2. เรือนเพาะชำ	6. ประตูทางเข้า
3. อาคารที่จอดรถ	7. บึงกุ่ม
4. ศาล	8. ชั้ไม้เลื้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวคิดการออกแบบสวนหนองจอก

การกำหนดแนวคิดหลัก

- เป็นสวนสาธารณะระดับท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนบริเวณใกล้เคียงใช้ประโยชน์ในกิจกรรมต่างๆ เช่น พักผ่อน และออกกำลังกาย
- เป็นแหล่งรวบรวมความรู้ทางด้านพฤกษศาสตร์
- เป็นพื้นที่สันทนาการในเขตชุมชนเมือง เพื่อเสริมสร้างภูมิทัศน์ที่สดชื่นแก่เมือง
- เป็นสถานที่เชิดชูเกียรติศิลปินในการจัดกิจกรรมทางด้านศิลปกรรมแขนงต่างๆ
- ใช้พื้นที่ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

การออกแบบ

- สวนหนองจอกมีการปรับปรุงส่วนใหม่ให้มีความสวยงามทันสมัย ทำให้สวนหนองจอกมีประชาชนใช้บริการมากขึ้น
- กำหนดให้ถนนอยู่ริมสวนด้านทิศตะวันตก เนื่องจากพื้นที่สวนมีลักษณะแคบและยาว
- กำหนดให้มีสระน้ำที่สวนหน้าสวน และกลางสวน
- กำหนดทางเดินให้ชมสวนได้ทั่วสวนโดยต่อเนื่องกับสนามและอาคารพักผ่อน จุดชมวิว อาคาร เอนกประสงค์
- อาคารสำนักงานและเรือนเพาะชำอยู่กลางสวนติดกับถนน
- ภายในสวนปลูกต้นไม้ยืนต้นทั่วสวนในบริเวณสนาม เพื่อให้เป็นร่มเงาแก่ผู้มาพักผ่อน
- จัดให้มีสวนสมุนไพรพร้อมคำอธิบายสรรพคุณและชนิดของสมุนไพรในดอกท้ายสวน
- จัดให้มีสวนสุขภาพพร้อมคำอธิบายการใช้อุปกรณ์ต่างๆ อย่างละเอียดอยู่ในส่วนหน้าของสวน
- จัดให้มีแปลงไม้ดอกไม้ประดับเพื่อเพิ่มความสวยงามของสวนหนองจอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนแห่งจอก

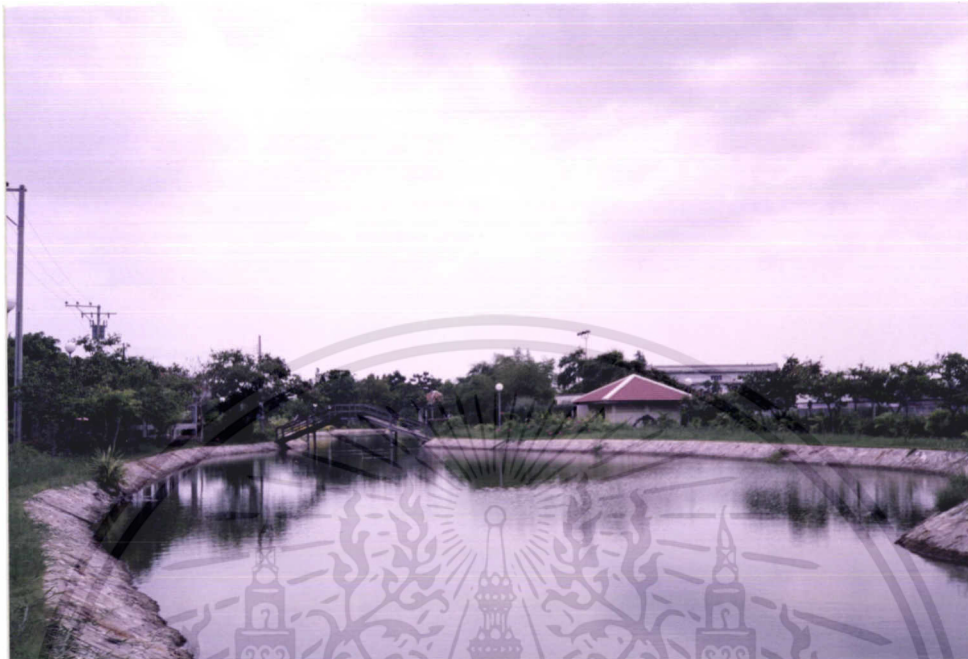
ภาพที่ 47 ส่วนพฤกษศาสตร์และเวทีกลางแจ้ง

ภาพที่ 48 ศาลาพักผ่อนและส่วนหย่อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนหลวงจอก

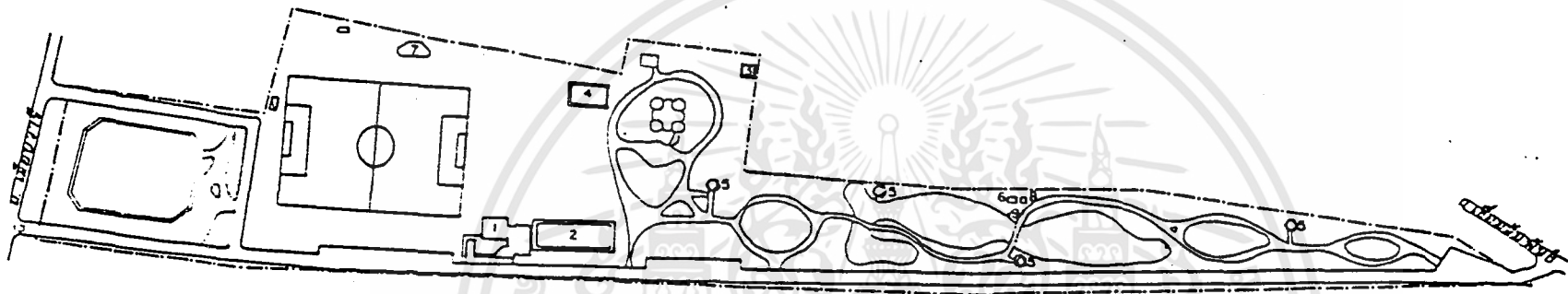

ภาพที่ 49 สระเก็บน้ำ

ภาพที่ 50 สวนสมนไพร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. อาคารที่ทำการ	6. อาคารหีสค
2. เวียนเพระง่า	7. เวที
3. บ้านพักคนงาน	8. ห้องเครื่องสูบน้ำ
4. อาคารอเนกประสงค์	9. บ่อน้ำบาดาล
5. ศาลา	10. ประตูทางเข้า
- น. มังบริเวณสวนสาธารณะ 8 (สวนหนองออก)

ส่วนรวมพิจารณา

แนวคิดหลัก

- จัดเป็นส่วนสาธารณะระดับท้องถิ่นให้บริการประชาชน ต้องการออกกำลังกายและพักผ่อน
- เป็นพื้นที่สีเขียวในเขตชุมชนเมืองที่แออัดไปด้วย อาคาร ตึกสูง และการจราจรที่คับคั่งมาก
- จัดเป็นพื้นที่สันทนาการ และเป็นสถานที่เชิงอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมด้านศิลปะแขนงต่างๆ
- กำหนดให้เป็นที่แหล่งความรู้ด้านแพทยศาสตร์
- ให้มีการใช้พื้นที่ส่วนให้ประโยชน์มากที่สุด
- ให้มีประติมากรรมเกิดพระเกียรติ สิวเค็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ
- ให้มีประติมากรรมอนุรักษ์และปรับปรุงโบราณสถานของกรมราชทัณฑ์และจัดตั้งพิพิธภัณฑ์แห่งการลงโทษของชาติไทย

แนวทางการออกแบบ

- ออกแบบให้เข้ากับอาคารและโบราณสถานเดิมที่ต้องการอนุรักษ์ไว้ เช่น ซุ้มประตู อาคาร 4 หลัง ป้อมกำแพงด้านหน้า เป็นการอนุรักษ์โบราณสถานและเพื่อตั้งพิพิธภัณฑ์แห่งการลงโทษของชาติไทย ทั้งนี้เพราะสถานที่แห่งนี้เดิมเป็นเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร
- พื้นที่ภายในสวน กำหนดทางเดินรอบสวน ตรงกลางเป็นสนามเปิดโล่งเป็นเนินสูงล้อมลานพักผ่อนและน้ำพุ บริเวณสวนโดยรอบ ปลูกไม้ยืนต้น เพื่อให้ร่มเงาและเป็นฉากหลัง กำหนดให้รั้วมีลักษณะโปร่งผสมผสานกับกำแพงและป้อมยามเรือนจำที่อนุรักษ์ไว้ ซึ่งมองเห็นได้ชัดเจนจากภายนอก และประกอบด้วยลานออกกำลังกาย สนามบาสเกตบอล ลานอเนกประสงค์ สวนสุขภาพและประติมากรรมเกิดพระเกียรติฯ สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น สุขา บ่อน้ำจัดน้ำเสีย ถึงเก็บอากาศ ถึงตกตะกอน โรงสูบน้ำ ที่จอดรถยนต์ และออกแบบระบบให้น้ำในสวนด้วยระบบสปริงเกอร์

การออกแบบ

- ด้านหน้าสวนเป็นส่วนพฤษศาสตร์ มีพันธุ์ไม้ยืนต้นปลูกไว้ เช่น ประดู่ เสลา ชมพูพันธุ์ทิพย์ ฝักคูณ มะฮอกกานี อดีทอินเดียน เพื่อให้เกิดความร่มรื่น สำหรับนั่งพักผ่อน และมีส่วนสุขภาพประกอบด้วย
- ด้านหลังจัดให้มีลานออกกำลังกาย สนามกีฬาต่างๆ
- ตรงกลางสวน เป็นลานพักผ่อนประกอบด้วยน้ำพุ และประติมากรรมเกิดพระเกียรติล้อมรอบด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สนามหญ้าเปิดโล่งเป็นเนินสูง โดยถนนพืชม่อนและน้ำพุเป็นจุดสูงสุด ด้านหน้ามีกำแพงกันดินแล้ว เนินลาดระดับลงไปทางด้านหลังสวน

- ลานจอดรถและอาคารสำนักงาน อยู่ด้านข้างสวนทิศตะวันตก
- พื้นที่โดยรอบปลูกไม้ยืนต้น และไม้พุ่ม เพื่อให้ร่มเงา สำหรับผู้มาพืชม่อน
- ออกแบบรั้วมีลักษณะโปร่ง ผสมผสานกับกำแพงและป้อมยามของเรือนจำเดิมซึ่งอนุรักษ์ไว้
- สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น อาคารสุขา โรงสูบน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนรมณีเฑาะพ

ภาพที่ 52 ประติมากรรมประกอบน้ำ

ภาพที่ 53 ป้อมยามอเมริกันและสวนสุขภาพภายในสวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนรมดีราถ

ภาพที่ 54 ป้อมยามและกำแพงเรือนจำที่อนุรักษ์ไว้เป็นโบราณสถาน

ภาพที่ 55 ลักณะทั่วไปภายในสวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนรมดีนาถ

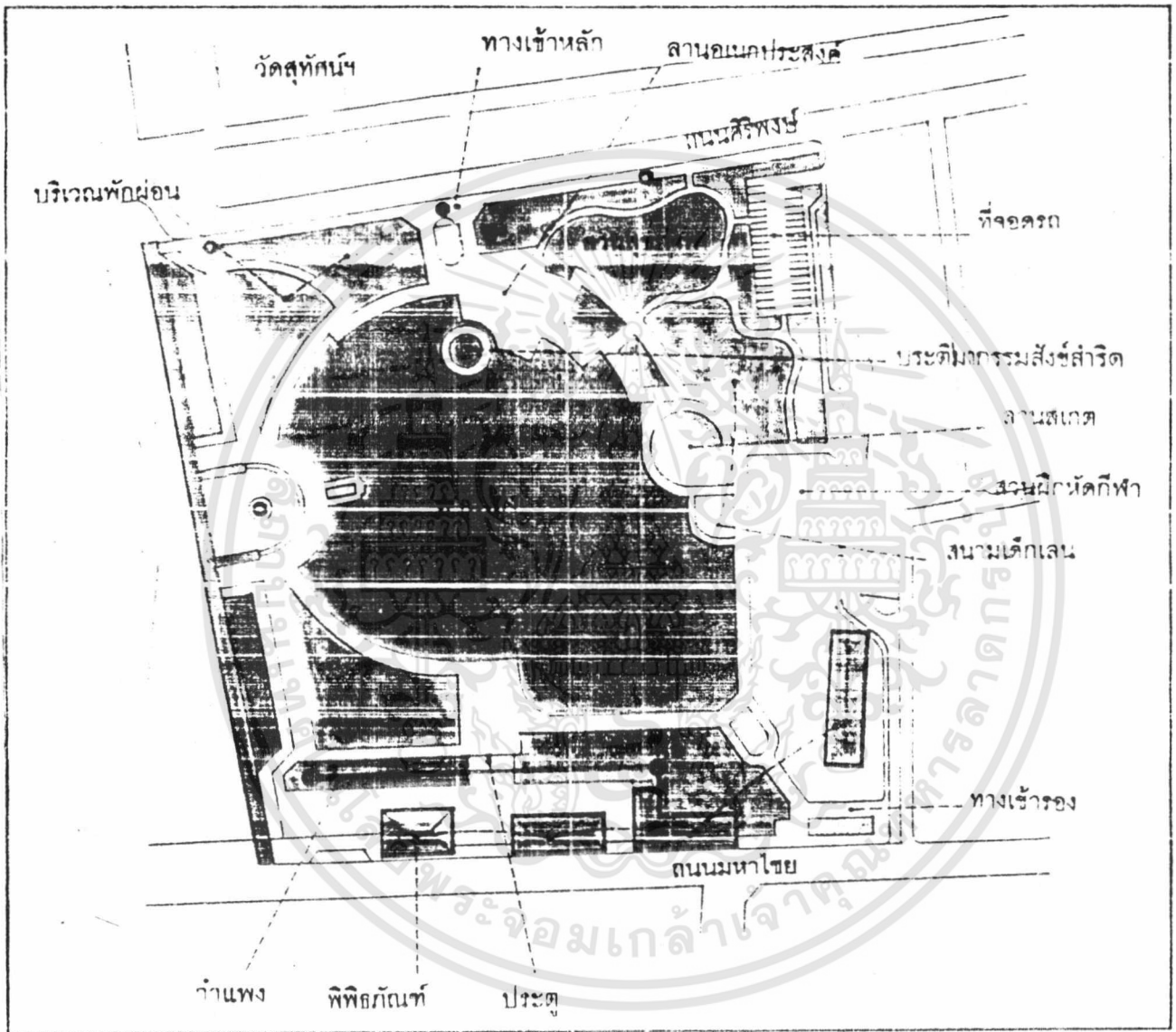
ภาพที่ 56 ลานเอนกประสงค์

ภาพที่ 57 พื้นที่โล่งแจ้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 58 แผนผังส่วนบริเวณที่มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สวนอุทยานเบญจสิริ

กำหนดแนวคิดหลัก

- เป็นสวนสาธารณะระดับท้องถิ่น (Community park) ให้บริการประชาชนด้านการพักผ่อน ตกกำลังกาย ได้ทุกเพศทุกวัย
- เอกลักษณะของสวนมีสัญลักษณ์แห่งการเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ มีประติมากรรมและน้ำพุเพื่อดึงดูดการเข้าชมสวน
- กำหนดให้มีการใช้ที่ดินให้มีประโยชน์สูงสุด ในกิจกรรมด้านการพักผ่อน ออกกำลังกาย ศิลปวัฒนธรรม และการนันทนาการ
- จัดระบบการสัญจรทั้งภายในสวน และภายนอกสวนให้สะดวกแก่ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการภายในสวน และไม่ก่อให้เกิดปัญหาจราจรแก่ถนนสุขุมวิทด้วย
- กำหนดให้มีพื้นที่โล่งกว้างให้มาก เพื่อให้ประชาชนในบริเวณใกล้เคียงใช้ประโยชน์เพราะประชาชนในบริเวณใกล้เคียงขาดพื้นที่โล่งแจ้ง
- จัดให้มีที่รับน้ำขณะที่มีฝนตกหนัก และระบายสู่ระบบระบายน้ำปกติต่อไป
- เป็นสวนที่ควบคุมการเปิดเปิดได้
- เสริมสร้างความสวยงามแก่สภาพแวดล้อม และบริเวณในเขตเมืองที่มีแต่ความแออัดตกรวด และตึกสูง
- เป็นแหล่งความรู้ทางด้านพฤกษศาสตร์ แก่ผู้ใช้บริการสวนสาธารณะ นักเรียน นักศึกษา

แนวทางการออกแบบ

- จัดพื้นที่รับน้ำไว้บริเวณกลางสวน เพื่อทำให้สวนดูโล่งกว้าง
- จัดบริเวณกิจกรรมต่างๆ ไว้รอบสวน โดยมีทางเดินเชื่อมแต่ละจุดให้ต่อเนื่องกัน
- โดรรอบบริเวณจัดให้มีต้นไม้ขนาดใหญ่เป็นเป้าหมาย เพื่อเป็นร่มเงาและเป็นฉากให้แก่ผู้ใช้สวน
- กำหนดส่วนพิธีการเกี่ยวกับสัญลักษณ์แห่งการเฉลิมพระเกียรติ ให้อยู่ด้านหน้าและมีจุดเด่นเช่น น้ำพุกระโดดอยู่หน้าสวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกแบบ

- ด้านหน้าที่อยู่ติดกับถนนสุขุมวิท จัดเป็นสวนเฉลิมพระเกียรติ เรียกว่าสวนเฉลิมพระเกียรติ ประกอบด้วย ศาลาเทิดพระเกียรติ จำนวน 2 หลัง มีน้ำพุกระโดดอยู่หน้าสวน และมีองค์ปฏิมากรรมเทิดพระเกียรติอยู่ในสวนนี้ด้วย พร้อมทั้งมีสวนไม้ดอกไม้ประดับที่สวยงามประกอบอยู่ด้วย
- ส่วนเปิดโล่ง จัดส่วนกลางสวนสาธารณะให้เปิดโล่งโดยมีสระน้ำ อยู่กลางสวนและสนามหญ้าอยู่โดยรอบ และลานเอนกประสงค์ประกอบด้วย
- ส่วนออกกกำลังกาย จัดให้มีทางวิ่งที่จักรยานสำหรับเด็กเล็ก สนามที่ออกกกำลังกาย สนามเด็กเล่น สวนสุขภาพ สระว่ายน้ำ ที่เล่นตะกร้อ วอลเลย์บอล บาสเก็ตบอล แบดมินตัน และลานสเก็ต โดยส่วนนี้จะอยู่ทางตอนหลังของสวนสาธารณะและตั้งเป็นจุดๆ ด้านข้างสวน โดยมีทางเชื่อมทั่วถึงกัน
- จัดให้มีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ เช่น ไฟส่องสว่างทั่วสวน ระบบรดน้ำต้นไม้อัตโนมัติ โทรทัศน์สาธารณะ และถังน้ำดื่มสาธารณะ
- จัดให้มีซุ้มขายเครื่องดื่ม ป้อมยาม ศาลาบริการ ศาลากำน้ำ ศาลาหลบฝน และม้านั่งพักผ่อนจำนวนมาก และมีถังขยะ และห้องสุขา

ภาพที่ 59 ประติมากรรมรูปไข่ในเหรียญที่ระลึก

ภาพที่ 60 ประติมากรรมและทางเดินภายในสวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนเบญจสิริ

ภาพที่ 61 ทางเดินและกะบะ

ภาพที่ 62 สนามเด็กเล่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนียภาพภายในสวนเบญจสิริ

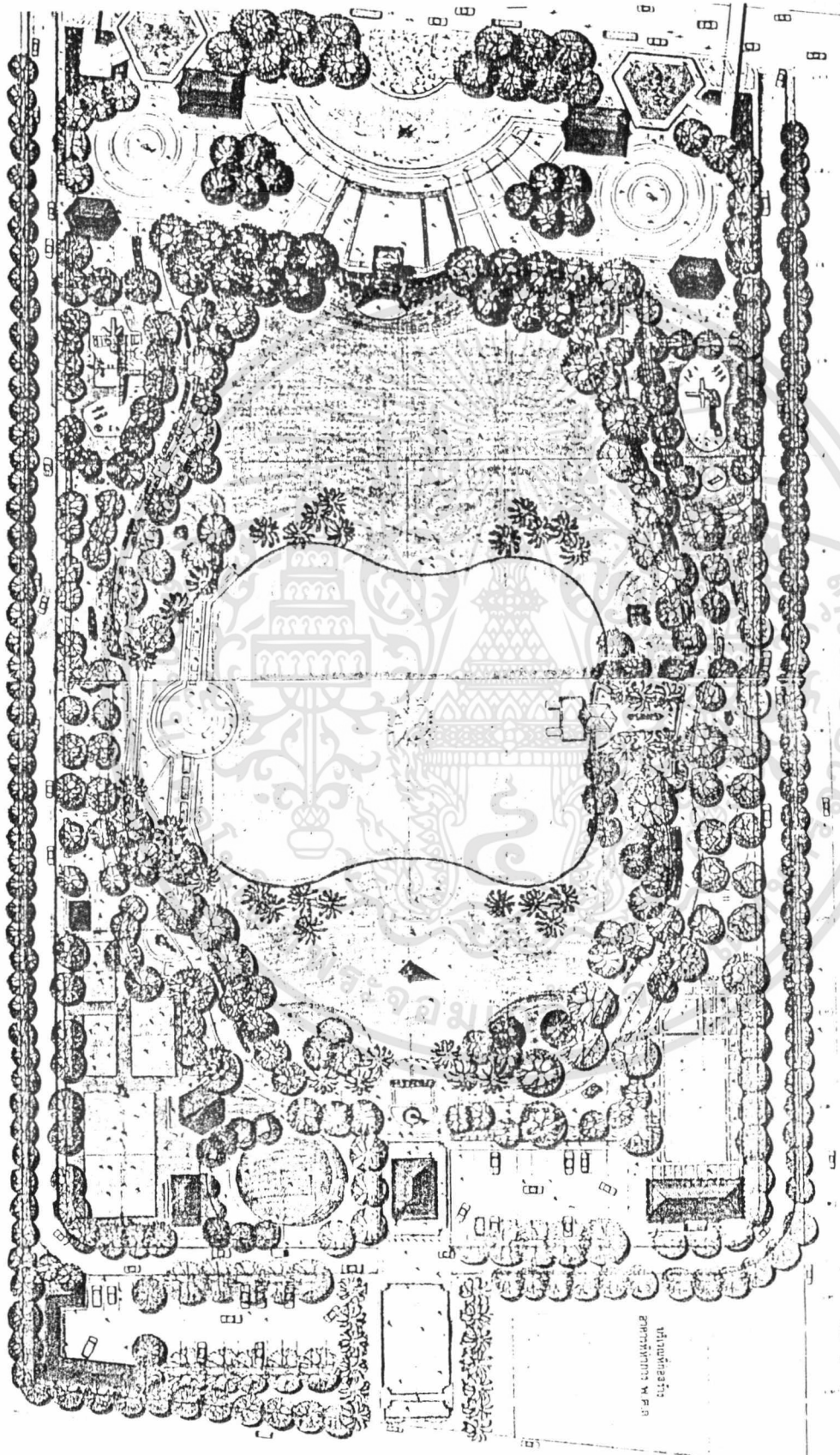
ภาพที่ 63 สวนสุขภาพ

ภาพที่ 64 สนามกีฬาภายในสวนอุทยานเบญจสิริ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 65 แผนผังสวนเบญจสิริ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

แนวคิดหลัก

- จัดเป็นส่วนสาธารณะในลักษณะสวนพฤกษศาสตร์ที่สมบูรณ์แบบ เพื่อให้ประชาชนได้พักผ่อนและออกกำลังกาย
- กำหนดให้เป็นพื้นที่สีเขียวและเสริมสร้างความสวยงามในเขตเมือง
- กำหนดให้เป็นสถานที่รวบรวม สะสมและอนุรักษ์พันธุ์ไม้ทั้งในและต่างประเทศ
- กำหนดให้มีสัญลักษณ์เกิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ
- กำหนดให้ปรับสมดุลธรรมชาติ ในเขตเมืองให้มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น
- กำหนดให้มีการใช้พื้นที่ส่วนอย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่ ในการใช้ของประชาชนและการจัดกิจกรรมต่างๆ

แนวทางการออกแบบ

- ออกแบบสระน้ำเกิดพระเกียรติเป็นสระน้ำรูปตัว "ส" ผสมผสานกับ "ร" ซึ่งเป็นอักษรแรกของพระนามาภิไธยของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
- ออกแบบสวนบัวและสวนพฤกษศาสตร์
- จัดให้มีสนามหญ้าเปิดโล่ง
- บริเวณสนามกอล์ฟรถไฟ เป็นสถานที่พักผ่อนอยู่แล้วปรับปรุงให้เป็นสวนสาธารณะ เข้ากับบริเวณที่สร้างใหม่นี้ได้
- ออกแบบสวนป่าที่ประกอบไปด้วย อาคารพิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติ (เป็นอาคารเคาน์เตอร์และโทรคมนาคมของการรถไฟฯ) มีลานจัดแสดงที่จอดรถ และซุ้มขายอาหาร

การออกแบบ

- จุดเด่นอยู่สระน้ำรูปตัว "ส" ผสมผสานกับ "ร" อยู่กลางสวนและมีพันธุ์ไม้ปลูกเป็นแนวบริเวณขอบสระ เพื่อให้เป็นร่มเงาแก่ผู้เข้ามาพักผ่อน
- จัดให้มีที่จอดรถทางด้านทิศใต้และเชื่อมต่อจากที่จอดรถเป็นสระน้ำยาวไปทางทิศเหนือ ขนานไปกับสระน้ำรูปตัว "ส" ผสมผสานกับ "ร" ตรงกลางระหว่างสระน้ำทั้งสองสระเป็นสนามหญ้าเปิดโล่ง
- ปรับปรุงอาคารทางเดินและโทรคมนาคมของการรถไฟ เป็นอาคารพิพิธภัณฑ์เฉลิมพระเกียรติและอาคารสำนักงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ออกแบบเป็นพื้นที่ไม้บริเวณสวน เป็นยื่นยื่นให้ร่มเงาเป็นฉากหลัง ส่วนที่เชื่อมกับสนามกอล์ฟก็ออกแบบให้กลมกลืนเป็นส่วนเดียวกัน

โครงการพิพิธภัณฑ์เด็ก

โครงการพิพิธภัณฑ์เด็ก เป็นโครงการหนึ่งซึ่งกำลังดำเนินการขึ้นมา เพื่อที่จะจัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับขงเล่นและชีวิตวัยเด็ก เป็นพิพิธภัณฑ์สำหรับเด็กแห่งแรกของประเทศไทย

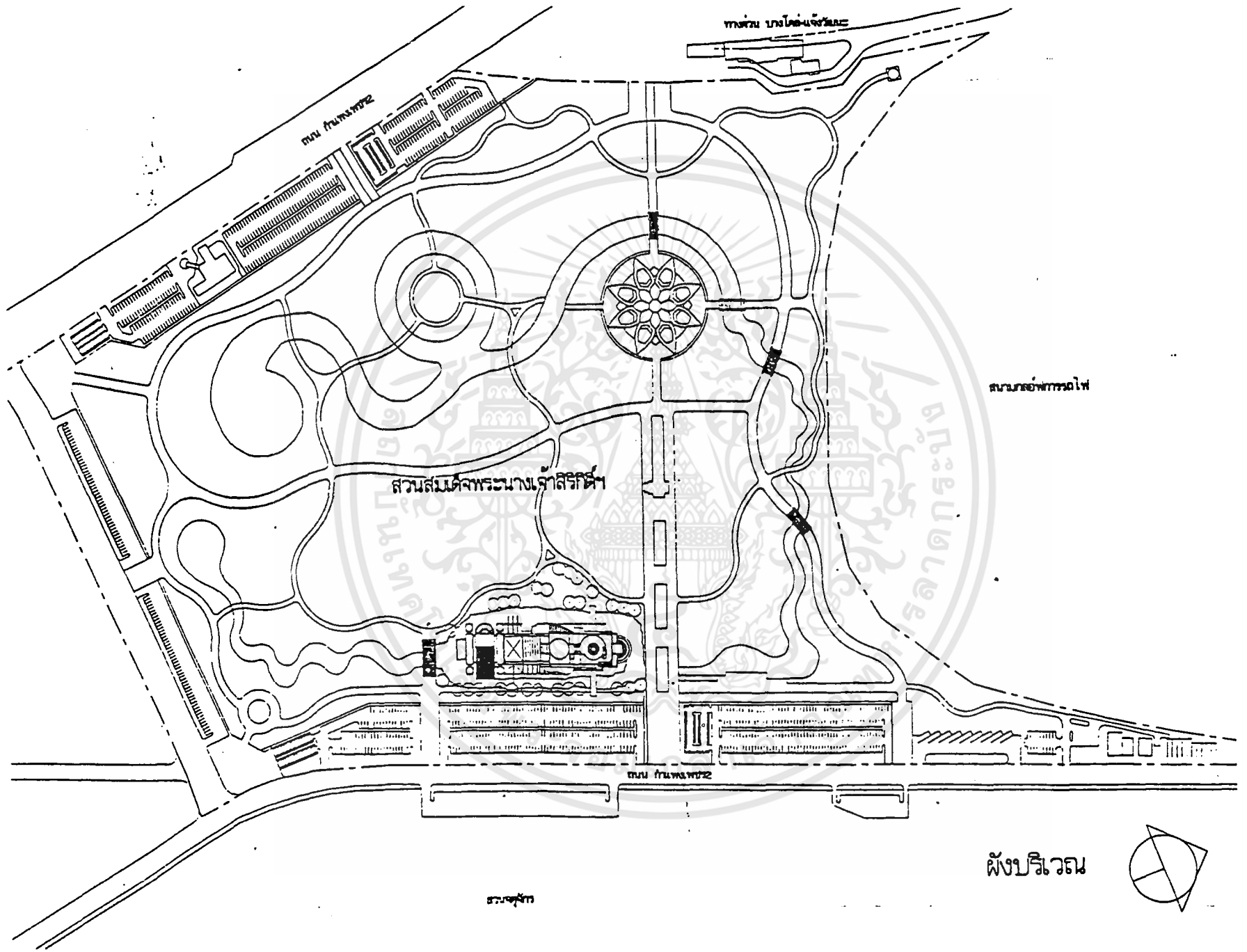
โครงการพิพิธภัณฑ์เด็ก " เริ่มจากสมาคมกิจวัตรธรรม ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการหลายท่าน เช่น คุณแอนนา นาวิกมูล, คุณโตม สุขวางศ์, ดร.สุกรี เจริญสุข และคณะกรรมการอีกหลายท่าน ต้องการที่จะทำโครงการนี้ขึ้นมา เนื่องจากเห็นว่าบ้านเรายังไม่มีพิพิธภัณฑ์สำหรับเด็กกับเขาเลย เมื่อเทียบกับต่างประเทศ อีกประการหนึ่งท่านเหล่านี้ก็มีข้อมูลและเรื่องราวเกี่ยวกับเด็กอยู่มาก จึงคิดที่จะจัดทำพิพิธภัณฑ์ขึ้น"

แนวความคิดในการจัดวางผังอาคาร

พิจารณาจากขอบเขตอาณาบริเวณสวนของสวนสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าสุทนต์มณี ซึ่งกำหนดให้ใช้ได้จำนวน 5 ไร่ และสภาพของสวนสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าสุทนต์มณี โดยรวมแล้วลักษณะการจัดวางมวลของอาคารที่เกิดขึ้นควรจะต้องเป็นไปในลักษณะการทำลายความเป็นธรรมชาติ ของสวนสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าสุทนต์มณี ให้น้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ อาทิ จัดวางไว้ตามแนวริมอาณาเขตของสวน มวลของอาคารไม่กว้างกินอาณาบริเวณเข้าไปในพื้นที่โล่งของสวนออกแบบภูมิทัศน์โดยรอบอาคาร ทำให้เกิดความรู้สึกที่อาคารเป็นทั้งส่วนหนึ่งของสวนและเป็นทั้งส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมโดยรอบเป็นต้น

แนวความคิดในการจัดวางองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม

จากแนวความคิดหลักในการวางผังอาคารลงไปในพื้นที่สวนสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าสุทนต์มณี จะเห็นได้ว่ารูปทรงโดยรวมของอาคาร จะต้องมียุทธศาสตร์ที่กลมกลืนกับธรรมชาติโดยวางทางด้านขวาของพื้นที่บริเวณจอดรถด้านทางเข้าหลัก ดังนั้นการจัดองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม จึงต้องคลี่คลายภายใต้ขอบเขตดังกล่าวนี้ อาทิ มวลของอาคารไม่ควรมีความสูงมากเกินไป ยกมวลของอาคารให้ลอยตัวให้มากที่สุดอาศัยความเป็นใต้ถุนโล่ง เพื่อเอื้อต่อการรับรู้และสัญจรภายในอาคารอย่างเป็นไปโดยอิสระให้มากที่สุด ทั้งยังไม่ทำให้มวลของอาคารทึบและปิดบังภูมิทัศน์ของสวนมากเกินไป

ภาพที่ 66 แผนที่สนามกีฬาและสิ่งอำนวยความสะดวกจากสิริกิติ์

แนวทางการออกแบบสวนสาธารณะถนนราชวิถี-รางน้ำ

การกำหนดแนวคิดหลัก

- เป็นสวนสาธารณะระดับท้องถิ่น ให้บริการประชาชนบริเวณใกล้เคียง สำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกาย
- เป็นพื้นที่สีเขียวในเขตที่อยู่อาศัย และย่านธุรกิจการค้า
- เป็นพื้นที่เสริมสร้างความสวยงาม และเป็นสถานที่เกิดชุมชนกิจกรรมศิลปะ สำหรับจัดกิจกรรมต่างๆ ด้านศิลปแขนงต่างๆ
- กำหนดให้มีการใช้พื้นที่ภายในสวนสาธารณะต่างๆ มีประสิทธิภาพพอต่างมากที่สุดสำหรับกิจกรรมต่างๆ โดยยึดหลัก ความสะดวก ความปลอดภัย และประหยัด
- กำหนดให้เป็นแหล่งความรู้ทางด้านพฤกษศาสตร์
- กำหนดให้สามารถปรับสมดุลย์ทางสภาพแวดล้อมบริเวณใกล้เคียง

แนวทางการออกแบบ

- พื้นที่ภายนอกสวน กำหนดให้ขยายถนนซอยสี่ขั้วสมรภูมิ ให้กว้างขึ้น จากเดิม 4 เมตร เป็น 9 เมตร และสร้างด้านทิศตะวันตกขนานกับซอยสี่ขั้วสมรภูมิ ให้กว้างขึ้นเป็น 10.50 เมตร เพื่อให้การจราจรสามารถไหลเวียนได้รอบพื้นที่สวนเป็นการระบาย การจราจร และแก้สภาพเปลี่ยวของสวน ทำให้มีทางเท้าออกสะดวกมากขึ้น
- พื้นที่ภายในสวน กำหนดโครงสร้างที่สำคัญคือ กำหนดทางเดินให้คดเคี้ยว ต่อเนื่องทั่วสวน เพื่อคำนึงถึงความเป็นธรรมชาติ และให้ความสะดวกในการเข้าไปใช้สวนสาธารณะของประชาชนด้วย และใช้เป็นทางวิ่งออกกำลังกายด้วย กำหนดแนวดวงไฟส่องสว่างให้ได้รับแสงสว่างทั่วสวน และกำหนดระบบการให้น้ำอัตโนมัติด้วย จัดและกำหนดสัดส่วนของพื้นที่ให้เป็นสามหม้าและพื้นที่สำหรับให้ที่นั่ง

การออกแบบ

- เขตด้านหน้าสวนและริมถนนราชวิถี จัดให้เป็นทางเข้าหลักของสวนเป็นลานคอนกรีตขนาดใหญ่ แบบเปิดโล่ง ไม่มีรั้วล้อมปิด มีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ ทางเดินเท้า บันได ม้านั่ง ประตูทางเข้าใหญ่ และน้ำพุขนาดใหญ่ ที่ช่วยส่งเสริมทัศนียภาพของเมืองให้สวยงามมากขึ้น
- เขตสวนห่อม-สวนไม้ดอกไม้ประดับ เป็นเขตภายในสวน ต่อเนื่องจากเขตแรก ออกแบบเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สนามหญ้าโล่งกว้างให้แสงธรรมชาติส่องลงสู่พื้นดิน ปลูกไม้ดอกไม้ประดับที่มีสีสวยงาม มีทั้งไม้ล้มลุก และ ไม้ประดับยืนต้น และมีส่วนสุขภาพเพื่อการออกกำลังกายด้วย

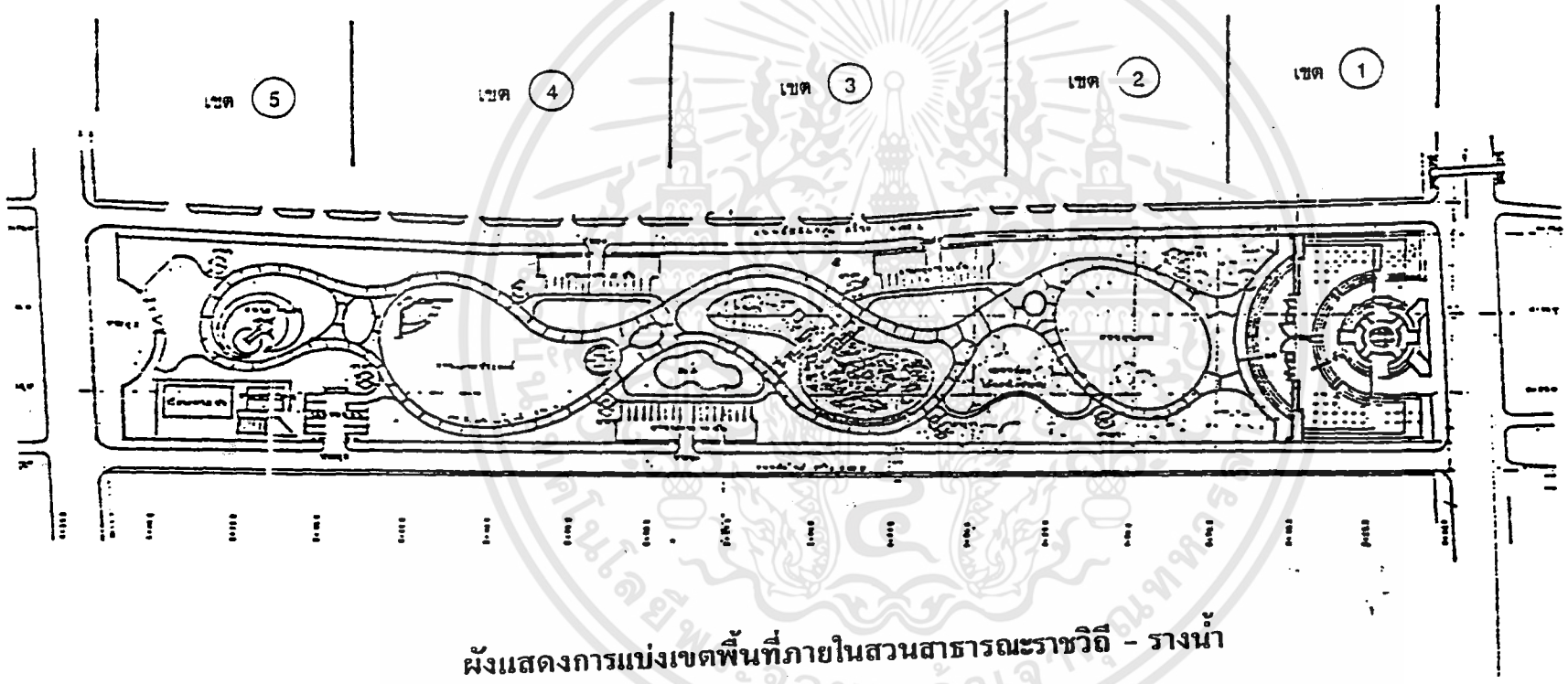
- เขตอ่างเก็บน้ำ อยู่ตอนกลางของพื้นที่สวน เป็นบริเวณสวนร่มรื่น สระน้ำมีพื้นที่ประมาณ 1 ไร่เศษ ปลูกต้นไม้ยืนต้นและไม้พุ่ม ใช้สำหรับเป็นมุมพักผ่อนแบบสงบเงียบ

- เขตลานเอนกประสงค์จัดให้มีเวทีแสดงกลางแจ้ง สำหรับเป็นที่ประชุมของประชาชน และจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเชิดชูเกียรติศิลปิน และเป็นอนุสรณ์สถานและใช้ในกิจกรรมอื่นๆ เช่น การเล่นร่ำว การสวนสนาม การแสดงวงโยทวาธิต และบริเวณนี้มีหอสูงสำหรับเป็นสัญลักษณ์ของสวนด้วย

- เขตด้านหน้าสวนบริเวณรางน้ำ เป็นทางเข้าจากถนนราชวิถีภายในสวนประกอบด้วย สนามเด็กเล่น บริเวณคอกกักม้ากลางแจ้ง และที่ตั้งอาคารที่ทำการสวนบริเวณเพาะชำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผังแสดงการแบ่งเขตพื้นที่ภายในสวนสาธารณะราชวิถี - รางน้ำ

ภาพที่ 67 แผนที่สวนสาธารณะราชวิถี-รางน้ำ

แนวทางการออกแบบสวนป้อมพระสุเมรุ

การกำหนดแนวคิดหลัก

- เพื่ออนุรักษ์ป้อมพระสุเมรุไว้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ สำหรับการศึกษาของชนรุ่นหลัง เกี่ยวกับการออกแบบทางสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมของสมัยรัตนโกสินทร์ ครึ่งรัชกาลที่ 1
- เป็นพื้นที่สีเขียวในเขตชุมชนที่อยู่อาศัย และย่านธุรกิจซึ่งแวดล้อมไปด้วยอาคารคอนกรีต
- เพื่อจัดให้มีบริเวณปราศจากแสงสว่าง ไม่ถูกลบบังจากอาคารต่างๆ และการใช้ที่ดินผิดประเภท ทำให้ป้อมฯ ได้รับความเสียหายด้วย
- กำหนดให้มีการใช้ที่ดินค้ำจุนสมบัติ สำหรับกิจกรรมสาธารณะต่างๆ สำหรับให้ประชาชนออกกำลังกาย พักผ่อน
- ส่งเสริมทัศนียภาพริมแม่น้ำให้สวยงาม และเป็นการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้วย

แนวทางการออกแบบ

การศึกษาผังการออกแบบสวนสาธารณะป้อมพระสุเมรุ ซึ่งออกแบบโดยกองผังเมือง สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร ได้กำหนดแนวทางการออกแบบไว้ดังนี้

- บริเวณชายฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองบางลำพู กำหนดให้มีการก่อสร้างเขื่อน คสล. และทางเดินริมน้ำ เพื่อให้ประชาชนเดินเล่น และชมทัศนียภาพชายฝั่งแม่น้ำ
- พื้นที่ภาคในสวน ประกอบด้วยทางเดินรอบเกาะพระสุเมรุ ปลูกไม้พุ่มเป็นแนวรอบเกาะ บริเวณทางเข้าอยู่ทางถนนพระอาทิตย์ มีลานทางเข้าและป้ายชื่อสวนฯ อยู่ทางขวามือของทางเข้า เมื่อเข้าสวน ป้อมพระสุเมรุโดดเด่นอยู่ด้านหน้าสวน เมื่อก้าวเข้าไปภายในมีทางเดินรอบป้อมและเชื่อมไปฝั่งศาลเจ้าแม่ทับทิม ไปทางเดินริมน้ำ และมีทางเดินริมคลองบางลำพู ตรงกลางเป็นสนามหญ้าเปิดโล่ง รูปแบบมีลักษณะรูปทรงเรขาคณิต เน้นความเป็นระเบียบของสถานที่ มีน้ำนิ่ง ระบบไฟฟ้าแสงสว่าง และระบบการให้น้ำต้นไม้

การออกแบบ

- เขตด้านหน้าสวนประกอบด้วย ทางเข้าสวนมีลานทางเข้าเชื่อมกับทางเดินรอบป้อมพระสุเมรุและมีแปลงไม้พุ่มปลูกเป็นแนวรอบเกาะฯ ปลูกส่งเสริมให้ใ้ลมๆโดดเด่นและสง่างามยิ่งขึ้น
- มีทางเดินรอบสวน ใกล้เคียงเขตของสวน ทางเดินจะมีลักษณะเป็นเส้นตรง มีเหลี่ยมมุมเป็นระเบียบ และมีแปลงไม้พุ่มริมทางเดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ดินไม้ในส่วน มีการอนุรักษ์ไม้เดิมไว้ ที่มีขนาดใหญ่และสวยงามอยู่แล้ว และมีการใส่แอมปลูทเพิ่ม
เติมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- ริมแม่น้ำเจ้าพระยา มีทางเดินริมน้ำติดกับลานเอนกประสงค์ เพื่อใช้สำหรับพักผ่อนและจัดกิจกรรม
ต่างๆ รวมถึงการออกกำลังกายด้วย
- พื้นที่ตรงกลางเป็นสนามหญ้าเปิดโล่ง จะมีต้นไม้ยืนต้น ไม้พุ่มบ้างบริเวณขอบสนาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผังบริเวณสวนสาธารณะป้อมพระสุเมรุ

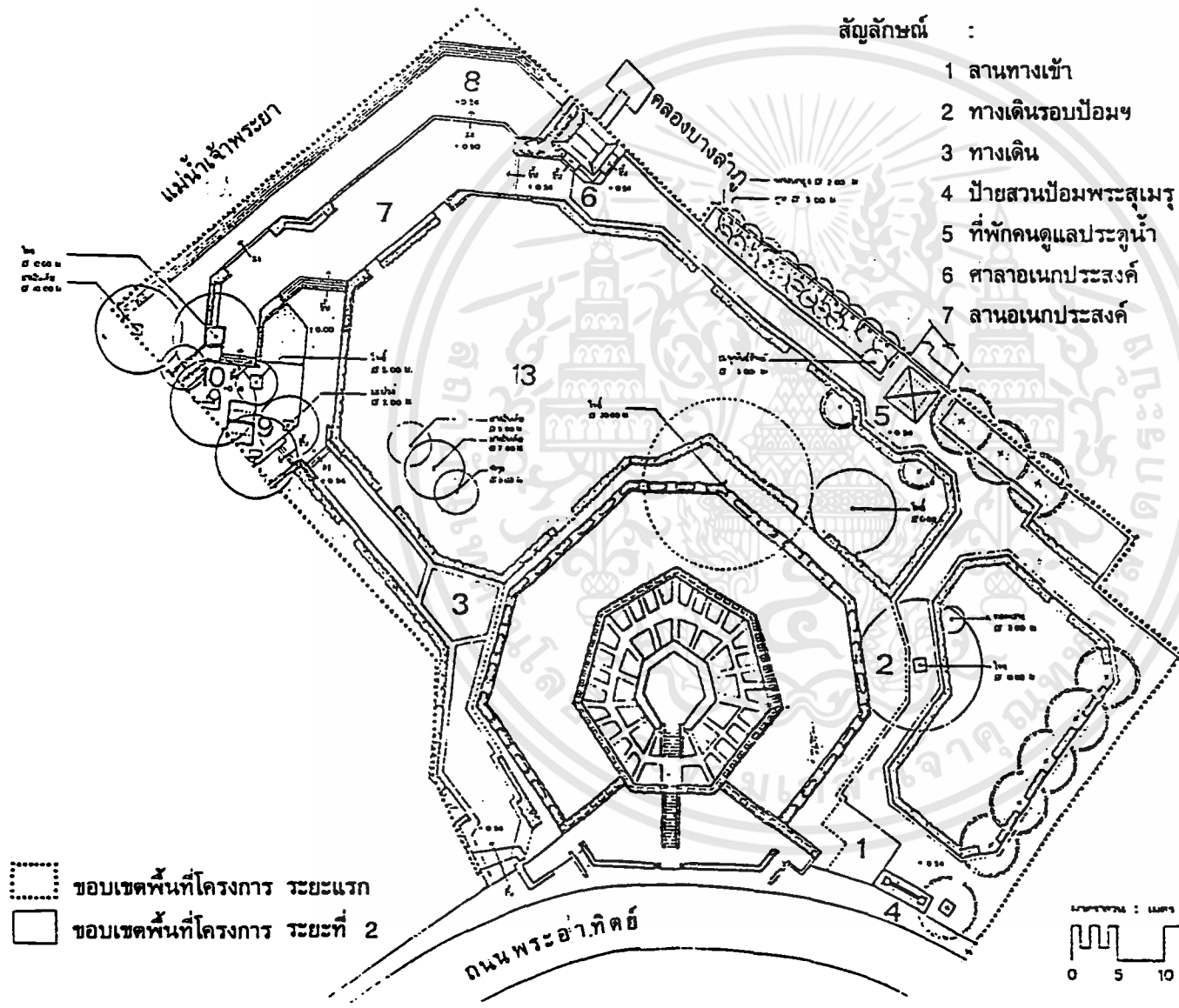
สัญลักษณ์ :

1 ลานทางเข้า	8 ทางเดินริมแม่น้ำ
2 ทางเดินรอบป้อมฯ	9 ศาลเจ้าแม่ทับทิม
3 ทางเดิน	10 ที่เฝ้ากระดาศไหว้
4 ป้ายสวนป้อมพระสุเมรุ	11 ลานรอบศาลเจ้า
5 ที่พักผ่อนแลพระคูน้ำ	12 ป้อมตำรวจและสุขา
6 ศาลาอเนกประสงค์	13 สนามหญ้า
7 ลานอเนกประสงค์	

- ต้นไม้ที่มีอยู่เดิม
- ต้นไม้เสนอให้ตัดแต่ง
- ต้นไม้ขึ้นต้นเสนอแนะ
- ต้นไม้พุ่มเตี้ย
- สนามหญ้า

กรรมสิทธิ์ที่ดิน

- กรมธนารักษ์
- ธนาคารกรุงไทย จำกัด
- สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

- ขอบเขตพื้นที่โครงการ ระยะแรก
- ขอบเขตพื้นที่โครงการ ระยะที่ 2

ภาพที่ 68 แผนที่สวนป้อมพระสุเมรุ

ส่วนภูเขารามคินทรา

แนวคิดหลัก

- เป็นสวนสาธารณะระดับท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนได้ใช้ออกกำลังกายและพักผ่อนหย่อนใจ
- เป็นสถานที่เสริมสร้างความสวยงามแก่ท้องถิ่น
- เป็นแหล่งรวบรวมความรู้ทางด้านพฤกษศาสตร์
- ให้มีการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- เป็นสถานที่เชิดชูเกียรติศิลปิน ในการจัดกิจกรรมทางด้านศิลปกรรมแขนงต่างๆ

การออกแบบ

- ภายในสวนจัดให้มีถนนใกล้กำแพงคดโค้งเป็นธรรมชาติโดยรอบสวน และมีทางเท้าเดินเข้าชม
- ภายในสวนอยู่ทั่วถึง ครอบคลุมเนื้อที่กับถนนหลัก
- กำหนดอ่างเก็บน้ำอยู่ส่วนกลางสวนและท้ายสวน และมีสนามหญ้าโล่งกว้างอยู่กลางสวน มีต้นไม้ยืนต้นให้ร่มเงาอยู่โดยรอบสวนและกระจัดกระจายทั่วไปบริเวณถนนทางเดิน และริมสระน้ำ
  - ตรงกลางเป็นจุดเด่นของสวน
  - ภายในกำหนดให้มีศาลาพักผ่อนกระจัดกระจายทั่วไปในสวน
  - รั้วเป็นรั้วเหล็กคัต พร้อมประตูป้อมขาม
  - จัดระบบไฟฟ้าส่องสว่าง สุขาและที่อาบน้ำ รวมทั้งติดตั้งระบบการให้น้ำอัตโนมัติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผังแม่บทสวนภูเขารามอินทรา

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

สรุปแนวคิดในการออกแบบสวนสาธารณะ

1. เป็นสวนสาธารณะเพื่อให้บริการประชาชนทุกระดับ ทุกเพศ ทุกวัย เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ การท่องเที่ยว และการออกกำลังกาย
2. เป็นพื้นที่สีเขียวและสวยงาม เพื่อส่งเสริมความสวยงามทางด้านภูมิทัศน์ของผังเมืองรวม
3. เป็นแหล่งรวบรวมความรู้ทางด้านพฤกษศาสตร์ เพื่อให้ประชาชน นักเรียน นักศึกษา ได้ศึกษาหาความรู้
4. เป็นต้นแบบของการจัดสวนแบบต่างๆ ที่ประชาชนสามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการจัดสวนของบ้าน สำนักงาน และสถานที่พักผ่อนส่วนบุคคล
5. เป็นสถานที่เกิดขุ้เกิตรศึลลึลน โคลงจัดกิจกรรมทางด้านศิลปกรรมแขนงต่างๆ รวมทั้งเป็นที่ประดิษฐานของสถาปัตยกรรมต่างๆ ที่เหมาะสมที่สุด
6. เป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์ไม้ที่มีประโยชน์ในการพอกอากาศเสียในบรรยากาศของกรุงเทพฯ ที่มีแต่ควันพิษ คาร์บอนมอนอกไซด์ให้ปล่อยลง และเพิ่มก๊าซออกซิเจนทดแทน ถ้ามีสวนสาธารณะมากๆ และส่งเสริมการปลูกต้นไม้ในกรุงเทพมหานครมากๆ จะช่วยลดปัญหานี้มาก
7. เป็นสถานที่พักผ่อนของประชาชนที่คร่ำเคร่งกับการทำงานที่มีแต่ปัญหาความวุ่นวายต่างๆ ทำให้สภาพจิตใจไม่เสื่อมโทรมมากเกินไป และส่งเสริมให้สุขภาพจิตดีขึ้นมากกว่า
8. เป็นสถานที่เสริมสร้างด้านนันทนาการ เช่น มีสวนเด็กเล่น สวนสนุกที่สมบูรณ์แบบ มีพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำทะเล น้ำจืด หรือการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำให้ขึ้นมาที่สวนได้ให้อาหารสัตว์ซึ่งเป็นจุดสนใจแก่นักท่องเที่ยว
9. เป็นสถานที่อนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เพื่อให้เยาวชนรุ่นหลังได้ศึกษาหาความรู้ต่อไป
10. เป็นสถานที่ประดิษฐานของประติมากรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศ์ศานุวงศ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปการออกแบบสวนสาธารณะกรุงเทพมหานคร

1. มีสระน้ำเพื่อกักเก็บน้ำเป็นแหล่งประกอบสำคัญและมีน้ำพุ อยู่กลางสระน้ำเสมอ วัตถุประสงค์เพื่อรเรเทาปัญหาน้ำท่วมขังและการระบายน้ำ
2. มีน้ำตก น้ำพุ เป็นจุดสนใจของสวนสาธารณะ
3. มีศาลาพักผ่อนหย่อนใจ รมน้ำ และมุมสวนต่างๆ ทั่วสวน
4. มีลานเอนกประสงค์เพื่อจัดกิจกรรมเชิงชุมชนและกีฬาสีลปิน และการออกกำลังกายรูปแบบต่างๆ
5. มีโบราณสถาน โบราณวัตถุ เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อกำให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษา
6. มีถนนเพื่อใช้ยานพาหนะในการปฏิบัติงานได้ทั่วสวนและมีทางเข้าแยกจากถนนเชื่อมต่อเนื่องกับสวนสำคัญของสวนทั้งสอง
7. มีรั้วเพื่อกำหนดขอบเขตและการดูแลรักษาความปลอดภัยโดยกำหนดประตูเข้าออกที่เหมาะสม
8. มีบริการห้องสุขาภายในสวนในจุดต่างๆ ที่เหมาะสม
9. มีอาคารสำนักงาน เรือนเพาะชำ บ้านพักคนงานสำหรับเจ้าหน้าที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
10. ไม้ยืนต้นปลูกโดยรอบและกระจัดกระจายเป็นระยะภายในสวนและจัดให้มีสนามหญ้าโล่งกว้างเพื่อให้ประชาชนมีมุมมองโล่งกว้างบ้าง
11. จัดให้มีท่าเรือ เพื่อกำรถที่พาทางน้ำ เช่น จักรยานน้ำ เรือพาย
12. จัดให้มีระบบไฟฟ้าส่องสว่างทั่วไปภายในสวนเพื่อกำให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ใช้บริการ
13. จัดให้มีระบบการให้น้ำอัตโนมัติ เพื่อกำการสะดวกในการดูแลรักษาและลดปริมาณของพนักงาน รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานด้วย
14. จัดให้มีสวนสุขภาพสำหรับประชาชนออกกำลังกายส่งเสริมสมรรถภาพของประชาชนให้แข็งแรง สมบูรณ์
15. จัดให้มีสวนไม้ดอกที่มีสีสันสวยงามเพื่อส่งเสริมให้สุขภาพจิตของประชาชนได้ผ่อนคลาย และพัฒนาจิตใจ
16. รวบรวมพันธุ์ไม้หายาก ไม้ป่า พืชสมุนไพรเพื่อกำให้ประชาชนได้ศึกษาหาความรู้ และนำไปใช้ประโยชน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดการสวนสาธารณะ

ปัญหาและอุปสรรค

1. ปัญหาด้านบุคลากร

- บุคลากรในการควบคุมดูแลไม่เพียงพอ เช่น คนสวนมีจำนวนที่ไม่เหมาะสมกับพื้นที่ ทำให้การดูแลสวนไม่ทั่วถึง
- บุคลากรที่มีความชำนาญไม่เพียงพอ ภาสในส่วนไม่ได้มีการกำหนดตำแหน่งการบังคับบัญชาที่เป็นแนวทางเดียว มีการแต่งตั้งตัวเองภาสในส่วนโดยหัวหน้าส่วนเป็นผู้กำหนด ไม่มีการกำหนดตำแหน่งจากส่วนกลาง
- ไม่มีบุคลากรที่ทำหน้าที่บริหารช่วยหัวหน้าส่วน เมื่อหัวหน้าส่วนไม่อยู่จะไม่มีบุคคลที่ทำหน้าที่แทนได้ ทำให้งานไม่คล่องตัว และหัวหน้าส่วนจะต้องดูแลงานทุกด้าน เมื่อมีข้าราชการบรรจุใหม่เข้ามาทั้งหมด หัวหน้าส่วนจะต้องดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อคนเดิยวไม่มีผู้รับผิดชอบคอยช่วยเหลือ
- บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน เพราะไม่รู้อนาคตของตนเองว่าจะไปในแนวทางใด ไม่มีการกำหนดตำแหน่งภาสในส่วนโดยส่วนกลาง ทำให้ข้าราชการเมื่อทำงานไประยะหนึ่งแล้วก็เปลี่ยนสายงานไปสายงานอื่น เช่น หัวหน้าหมวดต่างๆ ก็กำหนดเองภาสในส่วน

ข้อเสนอแนะ

- จัดบุคลากรให้เพียงพอ เหมาะสมกับงาน และสภาพพื้นที่
- จัดอบรมสัมมนาข้าราชการลูกจ้างฝ่ายปฏิบัติการ เพื่อให้มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และเพิ่มพูนความรู้ของพนักงาน
- จัดตำแหน่งบุคลากรภาสในส่วนให้เป็นแนวทางเดียวกัน
- จัดให้มีผู้ช่วยหัวหน้างานที่มีประสบการณ์ในการจัดสวนสาธารณะ เพื่อช่วยหัวหน้าส่วนดูแลและสร้างสรรค์งานให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนอย่างเต็มที่

2. ปัญหาด้านการบริการประชาชน และความปลอดภัย

- ขาดการบริการด้านสาธารณูปโภค เช่น ถังน้ำดื่มสาธารณะ โทรทัศน์สาธารณะภายในสวน
- การบริการด้านการอำนวยความสะดวก การประชาสัมพันธ์สถานที่ที่น่าสนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ชาดสนามกีฬา สถานที่พักว่างขวางเพื่อการออกกำลังกาย
- การซื้อขายสินค้าภายในสวนขนาดใหญ่ที่มีประชากรเข้าไปใช้บริการมากทำให้เกิดภาพไม่เน่าดู ทำให้สถานที่สกปรก และเก็บที่ราคาแพงแก่ผู้ที่เข้าไปพักผ่อนด้วย
- มีการใช้สวนสาธารณะเป็นที่ประกอบเตรียมสินค้าประเภทอาหาร
- มีผู้ใช้สวนสาธารณะบางกลุ่มใช้สวนสาธารณะเป็นที่พักผ่อนเพลิดเพลิน ตามศาลาพักผ่อน หรือกลุ่มวัยรุ่นที่ใช้ศาลาพักผ่อนเล่นสุรา หรือเล่นการพนัน
- มีกลุ่มพวกประกอบอาชีพผิดกฎหมาย เช่น กลุ่มคิดยาเสพติด คมทินเนอร์ ใช้สวนเป็นที่มั่วสุ่มกัน และมีโสเภณีบางคนใช้เป็นแหล่งทำมาหากิน ทำให้สตรีไม่กล้าเข้าไปใช้บริการสวนสาธารณะ มีการก่อการทะเลาะวิวาทอยู่เสมอ ๆ
- สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนอยู่ห่างไกลการเดินทางไม่สะดวก
- ชดถาวรประชาสัมพันธ์โดยวิธีการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มจำนวนการเข้าไปใช้บริการของประชาชน เช่น การจัดงานประกวดจัดสวน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสวน การสร้างจุดเด่นจุดสนใจภายในสวนอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประชาชนสนใจ
- ชาดการบำรุงดูแลรักษาอุปกรณ์สาธารณะในสถานที่มั่วเสมอ เช่น ม้าน้ำดื่มเล็ก โทวตีพท์เล็ก ไฟฟ้าส่องสว่างเล็ก น้ำตกน้ำพุสภาพไม่ได้อยู่เสมอ
- ผู้ใช้บริการสวนสาธารณะมักเค็ดและทำลายต้นไม้ และเข้าไปด่าภาพ

ข้อเสนอแนะ

- คิดตั้งโทรทัศน์สาธารณะภายในสวนสาธารณะให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน
- คิดตั้งม้าน้ำดื่มให้เพียงพอ
- แยกส่วนออกกำลังกาย กีฬา ออกจากสถานที่พักผ่อนโดยแบ่งให้เป็นสัดส่วน
- ควบคุมไม่ให้มีการเค็ดไร่ขายสินค้าและอาหารภายในสวน และห้ามใช้สวนสาธารณะเป็นที่จัดเตรียมหรือประกอบอาหาร ดังมีแควรมีเจ้าหน้าที่เทศกิจดูแลอยู่เสมอ
- ควรขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าตรวจดูแลความเรียบร้อยภายในสวน ไม่ให้มีการใช้สวนสาธารณะเพื่อการหลีกหนีคน เล่นสุรา เล่นการพนัน เสพยาเสพติด และการบริการของโสเภณี
- การปรับปรุงดูแลสวนสาธารณะควรกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อดึงดูดความสนใจแก่ประชาชนเพื่อเพิ่มจำนวนผู้ใช้บริการสวนสาธารณะ โดยการสร้างจุดเด่นสำคัญๆ เช่น น้ำตกขนาดใหญ่ กรงนกยักษ์ สวนรวบรวมพันธุ์ปาล์มที่มากที่สุด สวนสมุนไพรที่สมบูรณ์แบบ สวนไม้ดอกที่ได้รับการออกแบบให้เข้ากับสวนอย่างสวยงาม หรือการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ต่างๆ การจัดบริการความรู้ด้านต่างๆ เช่น แนะนำบริการ นิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทรงศการแสดงพรรณไม้ สวนตุ้ สวนถาด สวนขวด การเลี้ยงปลาตู้ การจัดให้มีสนามเด็กเล่นและสวนสนุกที่สมบูรณ์แบบ

- ก่อสร้างสวนสาธารณะให้มีจำนวนมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนสามารถเดินทางเข้าไปใช้บริการ การได้สะดวก ไม่เสียเวลามากในการเดินทางไปใช้บริการ
- เมื่ออุปกรณ์สาธารณูปโภคชำรุดเสียหาย ต้องตรวจสอบดูแลทันที ไม่ทิ้งไว้ให้ใช้การไม่ได้ เพราะต้องทำให้เป็นไปจวบจนตกลงไป
- จัดเวรตามคอกตรวจตราประชาชนไม่ให้เด็ดทำลายต้นไม้ หรือเข้าไปถ้ำสภาพในแปลงต้นไม้
- จัดเวรยามควบคุมการเข้าออกสวน ไม่ให้นำสิ่งของเข้าไปขาย หรือนำอาหารพาหนะ อารูษ และสุราเข้าไปในสวน ทั้งนี้ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เคร่งครัดอยู่เสมอ

3. ด้านการดูแลรักษาสวนสาธารณะ

- สภาพดินภายในสวนไม่ดี เพราะมีการบดอัดแน่นการระบายน้ำไม่ดี สภาพพื้นที่ที่เป็นที่ราบระดับน้ำใต้ดินสูง เมื่อถึงฤดูฝนเกิดปัญหาน้ำท่วมทั้งในแปลงและโคนต้นไม้ทำให้ชงกการเจริญและตายได้
- สวนสาธารณะที่อยู่ในเขตทะเลงอก เช่น สวนหนองจอก สวนธนบุรีรมย์ จะมีปัญหาน้ำเค็มในฤดูแล้ง เมื่กระบาทน้ำเข้าไปในสระแล้ว น้ำจะกักตัก เมื่อน้ำไปรดน้ำต้นไม้ที่โคนแต่ละต้นน้ำจะชงกการเจริญเติบโตและตายไปเป็นจำนวนมาก
- เครื่องมือเครื่องจักรในการทำงานชำรุดเสียหาย การส่งซ่อมล่าช้าทำให้การทำงานในสวนชงกกัน มีการสะสมงานไว้ สภาพสวนสูญเสียความสวยงามได้
- มีการทิ้งขยะบริเวณสนามหญ้า ฝุ่นไม้มาก ทำให้ต้องมีพนักงานมาคอยเก็บอยู่ตลอดเวลา และมีขยะวันละเป็นจำนวนมาก
- มีสภาพดินเค็มเนื่องจากการใช้น้ำเค็มรดน้ำต้นไม้ สนามหญ้าอยู่เสมอ ต้นไม้มักถูกลักทโมฆ ตอนทำลายอยู่เสมอ มีการนั่งพักผ่อนสนามหญ้า หรือเดินผ่านสนามหญ้า เล่แก่เฝ้า ทำให้หญ้าทรุดโทรมและตายไปเป็นจำนวนมาก
- มีการทำลายสัตว์ที่เป็นคอนกรีตบล็อก และป็นเข้าสวนโดยไม่เข้าทางประตู มีการเจาะรูพรุนทั่วไปบนกำแพงมองดูไม่สวยงาม
- มีบุคคลบางกลุ่มที่ชอบหาผลประโยชน์จากสวน เช่น การลักขโมยสิ่งของต่างๆ เช่น อุปกรณ์การเกษตร ผลไม้ สัตว์นำถูกลักทโมฆเสมอ

ข้อเสนอแนะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การปรับสภาพดินที่ถัดแน่นซึ่งการระบายน้ำไม่ดี ควรใส่ปุ๋ยคอกที่ ทราย คลุกเคล้าในดิน เพื่อปรับโครงสร้างของดินให้ร่วนซุย และมีธาตุอาหารสูงขึ้น
  - การวางผังสวนควรจัดให้มีระบบระบายน้ำที่ดี เช่น สนามหญ้ากว้างๆ ต้องวางแผนทิศทางการระบายน้ำไม่ให้มีน้ำขังอยู่ในสนาม เพราะจะเห็นส่วนกลางของสนามต้องสูงกว่าขอบสนาม
  - การปลูกต้นไม้ยืนต้นไม่ควรฝังรากลึกเกินไป เมื่ออายุมากขึ้นดินปลูกสลายตัวทำให้บริเวณนั้นเป็นหลุมเมื่อฝนตกลงมาน้ำซึ่งที่โคนต้น ทำให้รากเน่าตายได้ และเมื่อดินทรุดลงไปแล้ว มีการถมดินให้สูงขึ้นภายหลัง ถ้าสูงมากผลกระทบจะมีต่อต้นไม้หลายประการ เช่น การรดน้ำไม่ถึงรากเพราะรากลึกมาก และดินที่อยู่รอบโคนต้นก่อให้เกิดโรคและแมลงทำลายเปลือกต้นไม้ ทำให้ตายได้
  - สวนสาธารณะที่น้ำเค็มในฤดูแล้ง ควรมีอ่างเก็บน้ำ ไว้ให้เพียงพอในอ่างนั้น โดกสร้างอ่างเก็บน้ำที่กว้างและลึกมากทั้งนี้ เมื่อถึงฤดูแล้งต้องปิดเขื่อนป้องกันน้ำจากภายนอกเข้ามาจนกว่าน้ำภายนอกจะไม่เค็มแล้วจึงเปิดน้ำเข้ามาให้ใหม่ในฤดูฝนต่อไป
  - เครื่องมือเครื่องจักรเมื่อชำรุดเสียหายควรรีบซ่อมแซมโดยทันทีเพราะสวนสาธารณะเป็นงานที่ต้องดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง เมื่อชำรุดอุปกรณ์ไปจะเกิดการสะสมงานหรือสิ่งที่ไม่น่าดู ทำให้ผู้พักผ่อนเกิดความเบื่อหน่าย ควรให้มีการซ่อมโดยทราฟิ๊งเขตตรงจากก่อนแล้วเบิกภายหลัง เป็นต้น
  - จัดถึงขยะเป็นระยะๆ สะดวกแก่การทิ้งขยะ ไม่ห่างกันเกินไปและต้องจัดเจ้าหน้าที่คอยตรวจตราไม่ให้ถึงขยะล้นออกมานอกถังมีผลทำให้เกิดภาพไม่น่าดูและคนก็ไม่ทิ้งขยะลงถังด้วย รวมทั้งการคิดป้ายและประชาสัมพันธ์การช่วยกันรักษาความสะอาดเป็นระยะๆ และการจัดเจ้าหน้าที่ตรวจจับผู้กระทำความผิดกฎหมายอย่างจริงจัง
  - รั้วคอนกรีตบล็อกมีการเจาะทำลายง่าย เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวควรวางรั้วเหล็กดัดที่แข็งแรง โปรง และจัดประตูเข้าออกที่สะดวกของผู้ใช้บริการสวนในจุดที่มีชุมชนหนาแน่น
  - จัดเจ้าหน้าที่ตรวจตราการเข้าไปหาผลประโยชน์ภายในสวน เช่น ขโมยมะพร้าว สัตว์เฝ้า
- นอกเวลาราชการ

สรุปและวิจารณ์ผลการศึกษา

จากการศึกษาสวนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร จำนวน 14 สวน ได้แก่สวนลุมพินี สวนจตุจักร สวนพระนคร สวนสราญรมย์ สวนเทพรัตนารมย์ สวนหลวง ร.9 สวนน้ำบึงกุ่ม สวนหนองจอก สวนรมณีนาถ สวนอุทยานเบญจสิริ สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ สวนกุหลาบราชวชิราวุธ สวนสาธารณะถนนราชวิถี-รางน้ำ สวนป้อมพระสุเมรุ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 31 มีนาคม 2537 พบว่าแต่ละสวนมีการออกแบบสวนสาธารณะมีทั้งส่วนที่คล้ายคลึงกันและส่วนที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับ ลักษณะของพื้นที่ ขนาดของสวน ภูมิสัณฐาน อาชีพ และขนบธรรมเนียมประเพณีของประชาชนในเขตละพื้นที่ และวัตถุประสงค์ในการจัดสร้างสวนสาธารณะ (เอ็มพร 2527)

องค์ประกอบหลักที่คล้ายคลึงกันของสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร คือ

1. เป็นสถานที่รวบรวมพันธุ์ไม้นานาชนิด ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม หญ้าสนาม ปริมาณและชนิดมากน้อยขึ้นอยู่กับขนาดของสวน
2. มีถนนสัญจรไปทั่วทั้งสวน และมีทางเท้าแยกจากถนน เชื่อมโยงส่วนสำคัญต่าง ๆ ภายในสวน เข้าด้วยกัน เพื่อให้ประชาชนได้ชมสวนอย่างทั่วถึง
3. มีน้ำเก็บเองจัดประเทืองภายในสวน อาจเก็บสระเก็บน้ำขนาดใหญ่ บ่อน้ำที่สร้างขึ้น ประกอบน้ำตกน้ำพุ
4. มีศาลาหลบฝน ศาลาพักผ่อน แต่รูปแบบของศาลาพักผ่อนแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับการออกแบบสวนเพื่อให้เข้ากับทัศนียภาพภายในสวนโดยทั่วไป
5. แต่ละสวนมักมีสะพานข้ามคลองเพื่อเชื่อมส่วนต่าง ๆ ของสวน เข้าด้วยกัน และเป็นสิ่งก่อสร้างที่ส่งเสริมความงามของสวนได้
6. ทุกสวนจะต้องมีอาคารสำนักงานสำหรับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ดูแล บำรุง รักษาสวน มีเรือนเพาะชำ ผลิตพันธุ์ไม้ใช้ภายในสวน
7. มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เช่น ป้อมยามรักษาความปลอดภัย อาคารสุขา ไฟฟ้าส่องสว่าง น้ำดื่มสาธารณะ
8. มีลานเอนกประสงค์ เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ

องค์ประกอบอื่นที่แตกต่างกันของสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ขึ้นอยู่กับสถานที่ ขนาดของสวน วัตถุประสงค์ ลักษณะของพื้นที่ กล่าวคือ

1. วัตถุประสงค์เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ การออกแบบทำให้องค์ประกอบของสวนมีสัญลักษณ์แสดงถึงการเทิดพระเกียรติ เช่น สวนหลวง ร.9 มีหอระฆังกลม สวนอุทยานเบญจสิริ มีกานเฉลิมพระเกียรติ ประติมากรรมรูปปั้นเหรียญที่ระลึกพระบรมรูปสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ศาลาอิทธิศการพระราชกรณียกิจ สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ มีสระน้ำรูปตักอักษร " ส " ผสมผสานกับ " ล " เป็นต้น

2. วัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์โบราณสถานหรือเป็นพิพิธภัณฑ์ เช่น สวนจตุจักร มีหอเกียรติภูมิรถไฟ สวนสราญรมย์มีโบราณสถานโตแก้ว ประตูรั้วลายพันธฤกษาพร้อมซุ้มประตู ศาลากระโจมเตาแนวรั้วและซุ้มประตูรั้ว ศาลเจ้าแม่ตะเคียนทอง อนสาวรีย์พระนางเจ้าสุนันทา กมาวีรัตน์และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้ากรมฯรัตนเพชรรัตน์ ส่วนรมติมากมีพิพิธภัณฑ์แห่งการคงทัตของชาติไทย ประกอบด้วย ซุ้มประตู อาคารสี่หลัง ป้อมกำแพงด้านหน้า

3. ลักษณะและขนาดของสวนทำให้รูปแบบของสวนมีองค์ประกอบอื่นที่แตกต่างกัน ได้แก่ การสร้างสวนป่าลม สวนไผ่ สวนพรรณไม้ในวรรณคดี สวนน้ำ สนามเด็กเล่น สวนสุขภาพ สนามเด็กเล่น ในสวนที่มีพื้นที่มากจะมีองค์ประกอบเหล่านี้ครบ ทำให้เป็นสิ่งที่ดึงดูดใจ แก้วเข้าไปพักผ่อน ในสวนขนาดเล็กไม่สามารถจัดองค์ประกอบเหล่านี้ได้ครบ

4. ศาลาจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ในสวนที่มีพื้นที่มากมักมีอาหารและเครื่องดื่มจำหน่ายเป็นจุด ๆ เพื่อลดปัญหาการลักลอบเข้าไปขายสินค้าภายในสวน และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

5. องค์ประกอบอื่น ๆ ตามวัตถุประสงค์ของกรมการก่อสร้างและการปรับปรุงภายใน ภายหลัง เช่น หอนาฬิกา นาฬิกาดอกไม้ อาคารธรรมชาตวิทยะ เกาะลอย ประติมากรรมทางสถาปัตยกรรม เช่น ประติมากรรมแห่งอาเซียน และประติมากรรมรูปปั้นต่าง ๆ

6. ในสวนที่มีประชาชนเข้าไปใช้บริการมากส่วนใหญจะจัดให้มีเรือพายหรือจักรยานน้ำไว้บริการประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้ออกกำลังกายและพักผ่อน (เอื้อมพร 2527)

ดังนั้นสวนสาธารณะของ กรุงเทพมหานคร จึงมีทั้งองค์ประกอบที่กล่าวถึงกันซึ่งส่วนใหญ่เป็นไปตามหลักการจัดสวนสาธารณะทั่วไป แต่รูปร่างลักษณะที่ไม่เหมือนกันเลย คือ การออกแบบการปลูกต้นไม้ทำให้รูปแบบของสวนแต่ละสวนมีความแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับารออกแบบ สถานที่ ภูมิอากาศ ลักษณะของประชาชน ขนาดของพื้นที่ (เอื้อมพร 2527)

เอกสารอ้างอิง

กองสวนสาธารณะ สำนักสวัสดิการสังคม.2531. วันต้นไม้ประจำปีแห่งชาติ, หจก.ป.สัมพันธ์พาณิชย์
กรุงเทพมหานคร.

กองสวนสาธารณะ สำนักสวัสดิการสังคม.2535. วันต้นไม้ประจำปีแห่งชาติ, หจก.ป.สัมพันธ์พาณิชย์
กรุงเทพมหานคร

- "-----" .2535. สวนลุมพินี, หจก.ป.สัมพันธ์พาณิชย์ กรุงเทพมหานคร.
- "-----" .2535. สวนจตุจักร, หจก.ป.สัมพันธ์พาณิชย์ กรุงเทพมหานคร.
- "-----" .2535. สวนพระนคร, หจก.ป.สัมพันธ์พาณิชย์ กรุงเทพมหานคร.
- "-----" .2535. สวนสราญรมย์, หจก.ป.สัมพันธ์พาณิชย์ กรุงเทพมหานคร.
- "-----" .2535. สวนธนบุรีรมย์, หจก.ป.สัมพันธ์พาณิชย์ กรุงเทพมหานคร.
- "-----" .2535. สวนหลวง ร.9, หจก.ป.สัมพันธ์พาณิชย์ กรุงเทพมหานคร.
- "-----" .2535. สวนน้ำบึงกุ่ม, หจก.ป.สัมพันธ์พาณิชย์ กรุงเทพมหานคร.
- "-----" .2535. สวนหนองจอก, หจก.ป.สัมพันธ์พาณิชย์ กรุงเทพมหานคร.
- "-----" .2536. วันต้นไม้ประจำปีแห่งชาติ, หจก.ป.สัมพันธ์พาณิชย์
กรุงเทพมหานคร.

จักรพันธ์ อักกพิณสถานนท์, 2529. หลักการออกแบบตกแต่งบริเวณ, โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพาณิชย์ จำกัด.
กรุงเทพมหานคร.

จำนงค์ ศรีเนากุล, 2536. สวนสาธารณะสีเขียวในชุมชนเมือง, หจก.ล้านสุภาการพิมพ์,
กรุงเทพมหานคร.

รัตนา เจริญวงศ์, 2536. ทัศนียภาพเด็ก ถิ่นเด็กทรงเด็กในเขตภาค, โรงพิมพ์ แสง.รัฐจักร.
กรุงเทพมหานคร.

สัมฤทธิ์ เฟื่องจันทร์, 2527. หลักพืชสวน เล่ม 2, กรุงเทพมหานครพิมพ์, กรุงเทพมหานคร.

สิน พิณภูวโนง, 2535. การจัดการสวนหญ้า, โรงพิมพ์อักษรพิทยากา, กรุงเทพมหานคร.

สมจิตร โยคะคง, 2530. การวางผังตกแต่งบริเวณ, อมรการพิมพ์, กรุงเทพมหานคร.

เอี่ยมพร วิสมหมาย, 2527. หลักการจัดสวนสาธารณะ, โรงพิมพ์อักษรการพิมพ์, กรุงเทพมหานคร.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกา้นำไปใช้